

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

Sayı 75 / 31 Mart 1989 / 2.50 DM

ŞIRNAK'TA NEWROZ ATILIMI

● Şırnak-Dereler köyü Dolay mezrasında sömürgeci ordunun operasyon koluna saldıran ARGK birliği, düşmana ağır kayıp verdirdi.

● Kızılsu'daki TV vericisi istasyonuna saldırı düzenlendi. Ağır maddi hasar verdirildi. Çıkan çatışmada özel tim elemanlarından, subay ve askerlerden ölen ve yaralananlar oldu.

● Cevizdüzü köyü ve Bilkasma mezrasında gerçekleştirilen baskınlarda, işbirlikçi ajanlara ait evler yakıldı, mallar tahrip edildi.

● Sömürgeci ordu birlikleriyle yoğun bir çatışma içerisine giren ARGK gerilla müfrezesi geri çekilirken Şırnak Kömür Ocakları Maden Karakolu, Cevizdüzü ve Kiraz karakollarına da peşpeşe saldırılar düzenledi.

HABERLERİ 3. SAYFADA

NEWROZ BİRLİK, DİRENİŞ VE İSYAN GECELERİ

Paris-Newroz kutlamasında Koma Serhed

Newroz kutlamalarına devam ediliyor. Nürnberg, Göteborg, Rüsselsheim, Duisburg, Saarbrücken, Stockholm ve Paris alanlarında kutlamalar güçlü ve coşkulu geçti.

NÜRNBERG: Batı Almanya'nın Nürnberg şehrinde kutlanan Newroz gecesine yaklaşık 1000 kişi katıldı. 4 Mart 1989 günü yapılan gece, B. Alman devletinin direktifiyle polis tarafından engellenmek, provokasyon yaratılmak ve kitle katılımı en aza indirilmeyi istendi. Gecenin başından sonuna kadar 200'e yakın polis salonun çevresini kordona aldı. Kutlamanın engellenmesine yönelik tüm girişimler boşa çıkarıldığı gibi, kitleler kutlamaya coşku ile katıldılar.

Devamı 4. sayfada

Halk, Evren-Özal kliğine hayır dedi

SEÇİMLER, FAŞİST REJİMİN KRİZİNİ DAHA DA DERİNLEŞTİRDİ

26 Mart seçimleri 12 Eylül faşist rejiminde yeni krizlere yol açtı. Rejim 1983'te siyasal kurumlaşmasını tamamlayıp yönetimi sivillere devretmeyi hesaplıyordu. 1983'te çıkarılan seçim ve partiler yasası da bu amaca hizmet edecekti. Anayasa referandumu, seçimler, cuntanın görevlerini tamamlayıp yerini sivil faşist kliğe bırakması için bir dönüm noktasıydı. Ancak, 12 Eylül faşist rejimi, seçimlerden beklediği sonucu alamadığı gibi, yeni krizlere güttürecek bir sonuçla çıktı. Günümüze kadar da Evren-Özal kliği biçiminde varlığını sürdüren rejim, halk kitlelerinden giderek daha fazla tepki toplamaya başladı.

1988 yılı sonunda yapılan

referandum, son 26 Mart yerel seçim sonuçları, bu tepkiyi gösteren açık örneklerdir. ANAP oyları büyük bir düşüş gösterdi. ANAP'ın çöküşü, 12 Eylül rejiminin çöküşü demektir. Evren-Özal kliği, 9 yıllık uygulamaların sorumlularıdır. Kitleler bugün, bu kliğin uygulamaları altında daha fazla yaşamak istemiyorlar. Seçimlerden çıkan sonuç bunun bir kanıtıdır.

26 Mart yerel seçimleri, genel seçim düzeyinde etkili olacak bir seviyeye yükseldi. ANAP'ın oylarının beklenenden de daha alt bir düzeye, %22'lere düşmesi ve 3. parti haline gelmesi, bir erken genel seçimi daha da kaçınılmaz kıldı. Muhalefet partileri seçimlere giderken, ANAP oylarının düşmesi

halinde erken genel seçime gidilmesinin şart olduğunu daha fazla telafuz etmeye başladılar. Nitekim, seçim sonuçları belli olduğunda ANAP oyları beklenenden de daha alt bir seviyeye düştü. ANAP da DYP'nin ardından 3. parti oldu.

Devamı 15. sayfada

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı TC'nin "yeni" cansımdı:
KÜRDİSTAN'DA DİNİ HAREKET
ORTA SAYFADA

Amasya Cezaevi'nde açlık grevi sonuçlandı

Amasya cezaevinde 2 Mart'ta başlayan açlık grevi, isteklerin kabul edilmesi sonucu sona erdirildi. Sakine Cansız ve Muzaffer Ayata'nın mide kanaması geçirdiği eylemde, birçok savaş esirinin durumu da ağırlaştı. Şekerli ve tuzlu suyun verilmediği eylemin 18. gününden itibaren devrimci tutukluların durumu daha da ağırlaştı.

12 Eylül faşist rejiminin sık sık hak gasplarına yönelik saldırılarına karşı son aylarda birkaç kez açlık grevine gitmiş olan savaş esirlerine eylemde şekerli ve tuzlu su verilmemesi, durumlarının daha da ağırlaşmasına yol açtı. Tüm kısıtlamalara rağmen, savaş esirleri istekleri kabul edilene kadar eylemlerini sürdürdüler ve başarıya gittiler.

Amasya cezaevi, 88 Ekim'inde yapılan sürgünlerle birlikte siyasi bir nitelik kazandı. Öncesinde adi mahkumların kaldığı cezaevi, zemin katın bulunması ve bundan dolayı da tünel kazmaya elverişli olmaması nedeniyle siyasi tutuklular buraya sürgün edildi. Böylece, Amasya cezaevinin bileşimi farklılık gösterdi.

Bunu da bir fırsat bilen sömürgeciler, devrimci tutsakların kazanmış olduğu haklarını gasp etmeye yöneldiler. Zaten altyapısı olmayan cezaevinde, yeni hak kısıtlamasına yönelik saldırılarla, durumları daha da ağırlaştırıldı. Bu saldırılara yönelik olarak, PKK'li savaş esirleri ile Dev-Sol'lu tutsakların girişimi sonucu THKP-C (Acilciler)'in de katıldığı bir eylem birliği oluşturuldu. Bu eylem birliği ile kazanılmış olan hakların uygulanması için girişimlerde bulunuldu. Cezaevi yönetimi, diyalog çabalarına karşı çıkararak, olumsuz tutumunu devam ettirdi. Bunun üzerine de 2 Mart'ta eyleme başlandı.

Amasya cezaevi açlık grevinin devrimci tutsakların isteklerinin kabul edilmesi ile sonuçlanması, hak gasplarına yönelik saldırılara karşı sessiz kalınmayacağını gösterdi. Aynı şekilde, devrimci tutsakların kazanımlarını korumakta kararlı olduklarını da gösteren bir direniştir.

ERNK Birlik Konferansları yapıldı

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi-ERNK'nin yurtdışı örgütleri Ocak-Şubat aylarında Avrupa'nın çeşitli alanlarında konferanslarını yaptılar. 1988 yılında örgütlenmesini geliştirerek çeşitli alanlarda 1. konfe-

ranslarını gerçekleştiren Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği-YKWK, Kürdistan Devrimci Gençlik Birliği-YXK ve Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği-YJWK örgütlediği alanlarda 2.

Devamı 7. sayfada

Halepçe Katliamı 1. yılında bir kez daha protesto edildi

Bonn-Halepçe katliamını protesto eylemi

Bundan bir yıl önce, 16 Mart 1988 günü, faşist-katil Saddam rejimi, kimyasal gaz ve napalm bombalarıyla Kürdistan'ımızın güney parçasındaki Halepçe şehrinde yaşayan insanlarımızı ölüm yağmuruna yağdırıyordu. Biri-cik neden Kürtlük ve Kürdistan'dı. Yaşlı, genç, kadın ayrımı yapılmadan, henüz doğmuş bebeler bile hiç düşünülmeden, ölüm yağmuru, acımasız ve çirpindırarak canlarını alıyor-

du insanlarımızın; kimilerinin de bedenlerini tanınmaz hale getirerek... Bununla, vatanımız Kürdistan'ın yaşadığı katliamların sayısızlığına bir tane daha eklenecekti. Dünyanın gözleri önünde katlediliyordu insanlarımız. Çok cılız sesler dışında suskun kalıyordu dünya. Bu da Kürdün kaderi olacak, ya da en azından böyle gerekli görülecekti.

Devamı 6. sayfada

**DİRENİŞ
KAHRAMANLARIMIZ**

Ulusal kurtuluş mücadelemizin her gün gelişip güçlenmesinde şehitlerimizin berilleyici rolü vardır. Ülkenin bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi uğruna, Partimizin ve halkımızın değerli evlatları fedakarlığın en yüce ölçütü olan ölümsüzlüğe ulaşmak için kendilerini feda etmekten bir adım bile geri durmamaktadırlar. Ülkemizin hemen her karış toprağı şehit kanlarıyla sulanmıştır.

Şahadet; Parti Önderliğine, ulusal kurtuluş devrimine ve halka olan bağlılığı, inancın ve güvenin, bağımsızlığa ve özgürlüğe duyulan özlemin, derin yurtseverlik tutkusunun bir gereği olarak ulusal kurtuluş savaşımızın kaçınılmaz sonuçlarından, ilerlemeler ve gelişmeler yaratmak için hiçbir fedakarlıktan çekinmeden ölünmesi gereken yerde bu bedelleri ödemektedir. Bu savaşımızın bir gerekliliği ve geleceğin yaratılmasıdır.

Şehitlerin uğruna şehit düştükleri mücadele bayrağını daha da yükselterek ve bunu zaferle taçlandırınca kadar devam ettirme azmi, kararlılığı ve şehitlere bağlılık temsilini, PKK önderliğindeki ulusal kurtuluş mücadelemizde bulmuştur. Ve bu temsil şimdiden kanıtlanmıştır.

Devrim şehitleri kervanına Botan cephesinin değerli komutanlarından Vesim ARAS (Caffer) yoldaş da katıldı. Vesim ARAS yoldaş 31 Aralık 1987 tarihinde Gabar Dağı'nda sömürgeci faşist ordu birlikleriyle girdiği bir çatışmada, Mehmet DÜZGÜN (Şores) ve Mehmet KIZIL (Hüseyin) yoldaşlarla birlikte kahramanca direnerek şehit düştü. Çatışmada başta faşist binbaşı Ergun Soyer olmak üzere iki astsubay ve onlarca asker öldürülmüş, iki helikopter de düşürülmüştü. Yoldaşlarımızın, ağır kış koşullarında iki gün boyu devam eden çatışmada faşist ordu birliklerini yenilgiye uğratmaları 1988 atılımının güçlü bir başlangıcı olmuştur.

Vesim ARAS yoldaş, Kars ilimizin Kağızman ilçesinin Pıfık köyünde dünyaya geldi. Orta halli bir ailenin çocuğu olan Vesim ARAS çocukluğunu köyde geçirir. İlkokulu bitirdikten sonra ortaokul ve liseyi de bitirme olanağına kavuşur. Daha lise yıllarında iken devrimci düşüncelerle tanışır. İstanbul Üniversitesi Dişçilik Fakültesi'ne devam eder. 1978'lerden itibaren Partimiz saflarında yer alan

Halk düşmanlarına karşı devrimci şiddetin ustası

VESİM ARAS

Vesim yoldaş İstanbul'da üniversite gençliği arasında devrimci mücadele yürütür.

12 Eylül faşist rejiminin iktidarı eline geçirmesinden sonra, yaşanan örgütsel krizden dolayı Partimiz; mücadelemizin sürekliliğini sağlamak, hareketin nefes borularını açmak, kadroları eğitmek ve yeniden ülkeye giriş için geçici bir süreyle geri çekildi. Vesim ARAS yoldaş da bu süreçte Avrupa üzerinden yurtdışına çıktıktan kısa bir süre sonra tekrar Partisine kavuşur. Dağınıklığın, yığınlığın, her türlü düşkünlüğün yaşandığı böylesi bir dönemde Vesim yoldaşın hiçbir ikircikliğe düşmeden Partisine kavuşması elbette ki soylu bir davranıştır.

Partimizin Lübnan sahasında yaratılan eğitim olanaklarından en iyi bir şekilde yararlanan Vesim yoldaş, 1981-82 döneminde zamanı altın değerinde değerlendirerek, ideolojik, politik ve askeri alanda kendi eğitimini tamamladığı gibi, yoldaşlarının da eğitimine aktif olarak katıldı. Özellikle bu dönemde uç veren ve Partiyeye dayatılan yıkıcı, bozguna, tasfiyeci ve ajan-provokatör faaliyetlere ve anlayışlara karşı militanca tavır sergileyerek kararlıca mücadele etti.

Partimizin II. Kongre sürecinde güçlerimizin ülkeye taşınması hazırlıklarını yürütmek üzere Mehmet KARASUNGUR yoldaşla birlikte Doğu Kürdistan'a geçer. 1982 başlarından itibaren Doğu ve Güney Kürdistan'daki faaliyetlere aktif olarak katılır.

1983 Baharıyla birlikte Serhed Eyaleti'nde faaliyetlerin sorumluluğunu üstlenerek bir grup yoldaşıyla birlikte silahlı propaganda faaliyetlerini yürütür. Dönemin zorluklarını, devrimci irade ve bilinçle yemesini bilen Vesim yoldaş, Partiyeye ve halka bağlılığın bir sembolü olarak hiçbir fedakarlıktan çekinmez. Faşist cuntanın kitleler üzerinde estirdiği baskı ve terörden ötürü, kitlelerde görülen çekingenlik, kararsızlık ve pasifikasyona karşın sabır, inanç, kararlılık ve bitmek tükenmek bilmeyen bir çabayla sonuna kadar ikna ve kazanmayı esas alarak faaliyetleri yürütür. Bir ilişkiye uğramak için günlerce yol kateder. Kurulan her ilişkiye büyük değer vererek kısa zamanda önemli gelişmeler sağlar. Burada bir noktaya daha değinmekte yarar vardır. Ülke içi pratik yöne-

timin Parti taktiğini sağa yatararak hazırlık adı altında silahlı propaganda faaliyetlerinin başlatılmasını habire geciktirmesine karşılık, Vesim yoldaş, sorumluluğundaki Serhed alanında ileri gelişmeler sağlamış, hatta güçlerini dahi büyümüştür. Partimizin geri çekilme sürecinde, ilişkileri kopan birçok arkadaşla ilişkiler kurarak Partiyeye ulaştırmayı sağladığı gibi, durumu müsait olan ileri düzeydeki birçok sempatizanı da saflara alma başarısını göstermiştir. Vesim yoldaş 1984 sonbaharına kadar bu eyaletimizde faaliyetlerini yürütür.

Vesim yoldaş, 1985'in başından itibaren mücadelemizin en önemli alanı ve Kürdistan'ın kalbi olan Botan Eyaleti'nde faaliyetlere katılır. 1985 Bahar atılımıyla cephemiz ERNK'nin ilanı çalışmalarına katılarak yoğun bir hazırlık faaliyeti yürütür. Ağır kış koşullarına rağmen bu hazırlıkların aralıksız devam ettirir. Şırnak ve Eruh bölgelerinde sorumluluk üstlenerek çalışmalarını yürütür. Baharla birlikte yoğun eylemlilikle Şırnak ve Eruh alanlarında düşmana önemli darbelerin indirilmesinde Vesim yoldaş önemli rol oynar.

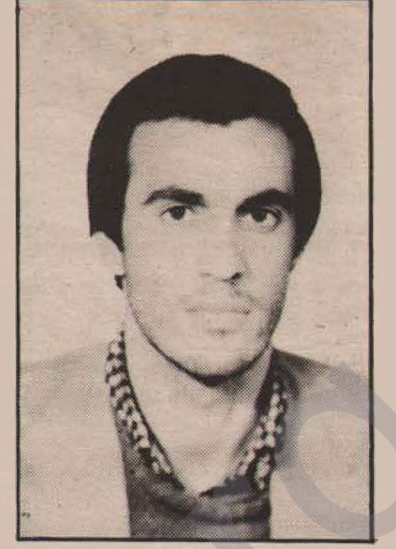

En başta Mahsum KORKMAZ (Agit) yoldaş önderliğinde olmak üzere, içlerinde Mustafa YÖNDEM (Erdal), Mehmet SEVGAT (Bedran) gibi yoldaşların da yer aldığı 1985 Sonbahar Atılımı gerçekleştirilir. Vesim yoldaş da bu dönemde Eruh bölgesinde Komite Sekreterliği görevini üstlenerek bu atılıma katılır.

Sağ tasfiyeci yönetimin etkisiz kılınarak Parti militanlarının önünün açılmasıyla, Parti Önderliğinin yol göstericiliğinde başta Mahsum KORKMAZ yoldaş olmak üzere yeni yönetim ve Parti militanlarıyla birlikte faaliyetler rayına oturulmuş, taktiğe sağ yaklaşım ve taktiğin uygulanmamasından ötürü ters gidişatın önüne geçilmiştir. Botan'da baştan başa bir eylemlilik yaşanmış ve sömürgecilerin savunma durumuna geçmeye zorlanması başarılmıştır. Aynı gelişmeler Eruh alanında da yaşanmıştır. 1986 Baharıyla birlikte Agit yoldaşın öncülüğünde Bahar Atılımı Eruh'ta başlamış, bir yandan çeteler silahsızlandırılarak işbirlikçi-hainler cezalandırılmış, sömürgeci orduya önemli darbeler indirilmiştir. Yaşanan yoğun eylemlilik içinde Vesim yoldaş da bizzat yer almıştır.

28 Mart 1986'da Agit yoldaşın ölümsüzlüğünden sonra birlik komutanlığını üstlenen Vesim yoldaş, genelde tüm devrim şehitlerine, özgülde de Agit yoldaşın anısında bağlılığın bir gereği olarak eylemliliği devam ettirmiştir. 14 Nisan 1986 Gabar'da, 22 Mayıs 1986 Çıray'da binlerce kişilik faşist ordu birlikleriyle

gün boyu devam eden çatışmaların içinde yönetici olarak yer almıştır. Diğer yandan çete odaklarına yönelik darbeler peş peşe devam ettirilmiş, önemli oranda çetecilik geriletilmiştir. Agit yoldaşın başlattığı ve Vesim yoldaşın devam ettirdiği yoğun eylemlilik ve direnişler, ülke genelindeki gelişmelere eşlik etmiş ve bu da kongre yılı olması

**Gidiyorlar
bire birer
yüreklere
sevgiyle
örülmüş
doyumsuz
sevdayı
ciğerlerine
sindirerek...
Başları dik
gözleri
umut dolu
yarınlara
olan inancı
sindirerek...**

dolayısıyla III. Kongre platformunda Partinin direniş çizgisinin hakim kılınmasında katkı sunmuştur.

Başarıyla gerçekleşen III. Kongre çizgisinin ülkeye taşınmasından sonra Vesim yoldaş III. Kongre çözümlerini ve geçmişin yoğun eleştirileri temelinde devrimci militan kişiliği şahsında somutlaştırarak faaliyetlere hükmeden bir konuma ulaşmayı başarmıştır. 1987 Bahar atılımında Şırnak-Eruh alanında yönetici düzeyde gene faaliyetlerin başında bulunan Vesim yoldaş, gerçekleştirilen birçok eylemde hem yönetici, hem de uygulayıcı olarak yer almıştır. Şehit düştüğü son ana kadar birliğinin başında bulunmuş, hiçbir fedakarlıktan çekinmeden, üstün bir cesaretle düşmanın üzerine yürümüştür.

Vesim yoldaş; mücadeleye katıldığımız günden, ölümsüzlüğe ulaştığımız ana dek, Partiyeye ve halka olan bağlılığımız, Parti değerlerini koruma savaşımında gösterdiğiniz üstün cesaret, fedakarlık, azim ve kararlılığımız bizim de örnek alacağımız özellikleriniz olacaktır. Zorlukları yenme ve mücadelenin önündeki engelleri aşmada sonuna kadar sabırlı ve kazanmayı esas alan devrimci şiddette, halk düşmanlarına karşı gösterdiğiniz ustalık, eylemliliği sürekli kılmak için sarfettiğiniz yoğun çabayı devam ettirmede anınıza bağlılığın bir gereği olarak, Botan'da özgür vatan topraklarını en yakın zamanda yaratacağımıza yemin ediyorum.

**Bir silah arkadaşı
Aralık 88**

ŞIRNAK'TA NEWROZ ATILIMI

'89 yılına girerken Cudi Dağı'nda Türk sömürgeci ordu birliklerine indirilen ağır darbe, mücadelemizin ulaştığı seviyeyi göstermesi bakımından önemli bir eylemlilikti. Cudi Dağı eylemliliği, düşmanın tüm demagogilerine rağmen, ulusal kurtuluş mücadelemizin güçlüğünün de bir kanıtı oldu.

Genelde tüm Kürdistan'da özde ise Botan'da ulusal kurtuluş mücadelemiz önemli bir aşamaya ulaşmıştır. Kürdistan'ın her alanında silahlı birlikler faaliyet gösterirken, Botan'daysa savaş daha da yoğunlaştı. Botan üstlendiği role daha da yaklaşan bir eylemlilik içerisine girdi.

Türk sömürgecileri ulusal kurtuluş mücadelemizin yükselişini durdurmak için Botan alanına büyük bir güç konumlandılar. Yine Aralık '88'den başlayarak Ocak ve Şubat aylarında ağırlıklı olarak, Şırnak, Erzurum, Cizre alanlarında operasyonlara giriştiler. Operasyonların bir tek hedefi vardı: Ulusal kurtuluş güçlerimize darbe vurmak ve Newroz atılımını engellemek. Bir yandan kitlelere yönelirken, diğer yandan büyük bir askeri gücü operasyonlara çıkardılar.

Sömürgeci basında "Cudi Dağı'na büyük operasyon, Teröristler çemberde" başlıkları ile duyurulan operasyonlar aylarca devam etti. Hatta, sömürgeci basında "PKK'nin 200 kişilik birliği Cudi'de" haberleriyle de duyurulan operasyonlardan herhangi bir sonuç alamadılar. Aylarca, binlerce asker, özel tim ve köy korucularının helikopter, tanklar, zırhlı araçlar eşliğinde yaptıkları operasyonları sonuçsuz kaldı. Türk sömürgeci ordu birlikleri operasyonlarını gerilla birliklerimizin üs alanlarına kadar genişletmeye cesaret edememiş, belli alanlarla sınırlandırmıştır. Cudi'de 200 kişilik gerilla birliğinin varlığını basından alenen duyurmasına rağmen, üzerine yürüme cesareti göstermemiştir.

Operasyonların sonuçsuz kalması, ulusal kurtuluş mücadelemizin ulaştığı düzeyi göstermektedir. Bu, aynı zamanda sömürgecilerin, "bitirdik, bitireceğiz" teranelerinin asılsızlığını da kanıtlamaktadır. Türk sömürgecilerinin her türlü özel savaş uygulamasına başvurmaları da onların bu iflasını önleyemiyor.

Operasyonların yoğun olarak yürütüldüğü alanların başında Şırnak geliyor. Şırnak'ın stratejik konumu ve ulusal kurtuluşçu güçlerimizin ulaştığı sağlam mevziler, düşmanı bu alan üzerine daha fazla yönelmek durumunda bırakıyor. Şırnak hem bu özelliği ve hem de düşmanın burayı bir karargah olarak seçmesi nedeniyle, düşmanın yoğun bir askeri güç buldurduğu bir alan. Daha 1985 yılında Şırnak'taki tabur, alay düzeyine çıkarılmıştı. Sonradan yapılan takviyelerle, Şırnak'taki düşman askeri gücü 3-4 katına çıkarıldı. Özel tim ve köy korucuları da hesaba katıldığında bu sayının daha da yükseldiği görülecektir.

Düşmanın yoğun gücüne ve özel savaş uygulamalarını alabilmesine yoğunlaşmasına rağmen, Şırnak'ta Newroz atılımı sürekli eylemlilik içerisinde

geçti. Bölge Valiliği özel olarak yayınladığı bir talimatla alınan önlemlere ek olarak yeni önlemlerin alınmasını da istedi. Newroz atılımının engellenmesi için olağanüstü tedbirlere başvuruldu. Karakolların, askeri ve ekonomik tesislerin etrafındaki önlemler iki-üç katına çıkarıldı. Bütün bu önlemlere rağmen Newroz yoğun eylemlilik içerisinde, toplantı, gösteri ve askeri eylemlerle kutlandı.

22 Mart günü, Dereler köyü Dolay mezarı yakınlarında konumlanmış olan sömürgeci birliğe yönelik olarak bir saldırı eylemi gerçekleştirildi. Eylemde, ARGK birliği ile sömürgeci birlik arasında çatışma çıktı. Çatışmada sömürgeci ordu birliğine kayıp verdirildi. Özel savaş yönetimi basına yaptığı açıklamada, 5 askerin ağır yaralandığını duyurdu. Kayıplarını sürekli olarak olduğundan az gösteren sömürgeciler, bu eylemde de aynı oyuna başvurdular.

Bu saldırı eyleminde ölü ve yaralı olarak ağır kayıp veren sömürgeciler, alanda operasyonları yoğunlaştırdılar. Operasyonların yoğun olarak sürdürüldüğü bir dönemde ARGK birliği yeni eylemler gerçekleştirdi. Kızılsu'daki TV verici istasyonuna saldırı eylemi düzenleyen ARGK birliği, bu istasyonda ağır maddi hasara yol açtı.

Eylem sonrasında alanda operasyon yapan sömürgeci ordu birlikleriyle ARGK birliği arasında saatlerce süren bir çatışma meydana geldi. Çatışmada subay, özel tim ve askerlerden ölen ve yaralananlar oldu.

Bu çatışmadan bir gün sonra, 25 Mart'ta ARGK birliği yeni eylemler gerçekleştirdi. Cevizdüzü köyünde işbirlikçi-ajanların evlerine karşı gerçekleştirilen eylemde ağır maddi hasar verdirildi. Uyarı amaçlı olan bu eylemde işbirlikçi-ajanlar, ulusal kurtuluş mücadelemize düşmanlık yapmaktan caydırılmak istendi.

Benzeri bir eylem de, yine aynı gece hemen Cevizdüzü eylemi sonrasında gerçekleştirildi. Bilkasma mezrasında gerçekleştirilen bu eylemde işbirlikçi-ajanlara ait evler ateşe verildi; bu arada 100 koyun da evlerle birlikte yandı.

ARGK birliğinin yoğun olarak başladığı bu eylemlilik sürecini engellemeye çalışan sömürgeciler, alana büyük miktarda güç yığmaya başladılar. ARGK birliğini çembere almak için çaba sarfeden sömürgeci birlikler alanı geniş bir şekilde kuşatma altına aldılar. Yer yer sömürgeci birliklerle yakın temas içine giren ARGK birliği, oluşturulmak istenen çemberi yararak, sömürgecilerin oyununu bir kez daha boşa çıkardı.

26 Mart akşamı çatışmaların şiddeti daha da arttı. ARGK gerilla müfrezesinin üstün bir kabiliyet gösterdiği çatışmada, sömürgeciler gece karanlığında tümüyle hareketsiz kaldılar. ARGK birliği bu fırsattan yararlanarak, yerini değiştirdi.

Manevra esnasında ARGK gerilla müfrezesi yeni eylemler gerçekleştirdi. Saat 23.30 ile 24.00 arasında Şırnak Kömür Ocakları Maden Karakolu ile, Cevizdüzü ve Kiraz karakollarına yönelik olarak eylemler ger-

çekleştirildi. Her üç karakol da ARGK birliklerince makineli tüfek ve roketatarlarla tarandı. İsbabet alan karakollarda ölü ve yaralı sayısı hakkında kesin bilgi alınmadı. Bu eylemler esnasında, işbirlikçi bir ajana ait olan ahır da tarandı; ahırda bulunan 300 koyun öldü.

Operasyonların devam ettiği Şırnak'ta her an yeni çatışmaların olabileceği bildirilmektedir. Newroz dolayısıyla alınan yoğun önlemlere rağmen, ARGK gerillaları birçok yerde düşmanı darbeleme gücünü bir kez daha gösterdiler. Operasyonları bizzat özel yönetimin asayiş komutanı Hulusi Sayın yönetiyor. Özel yönetimin böylesine büyük önem verdiği operasyonlar bir kez daha Şırnak alanında boşa çıkarıldı ve ulusal kurtuluş güçlerimiz önemli

ların yanısıra, yoğun bir askeri güç de alanda konumlandırıldı.

'89 Ocak'ında Berivan yoldaşın direnişiyle, sömürgecilerin oyunları ve saldırıları önüne büyük bir kale dikildi. Berivan yoldaşın direnişi, yurtsever kitleler üzerinde derin izler bıraktı. Cizre halkı, böylesine kahraman bir direnişinin anısına sahip çıkarak gösterdiği yolda ulusal kurtuluş mücadelesine daha fazla katılmaya başladı.

Berivan yoldaşın anısına bağlılığın bir gereği olarak, yoldaşları peşpeşe gerçekleştirdikleri eylemlerle düşmandan intikamını fazlasıyla aldılar. Ocak ve Şubat aylarında süren eylemlilik, Mart ayında da devam etti.

Newroz günü, gerçekleştirilen diğer bir eylemle halkımıza yeni kazanımlar armağan edildi. Newroz'un direnişçi geleneği

tesis öğrencilerinden yaklaşık bin kişilik bir kalabalık, ateşler yakarak Newroz'u kutladı. Okul bahçesinde yakılan ateşler etrafında halay çekip, türküler söyleyen öğrenciler, Kürtçe ve Türkçe olarak sık sık "Bijî Newroz, Yaşasin Newroz!" sloganlarını haykırdılar.

İstanbul Üniversitesi, Yıldız Üniversitesi ve İstanbul Teknik Üniversitesi bahçesinde toplanan öğrenciler de ateşler yakarak, halaylar çekip, türküler söyleyerek Newroz'u kutladılar. Başka bir grup ise, Sultanahmet meydanında ateşler yakarak Newroz'u kutladı.

Yapılan bu gösterilerin yanısıra, çeşitli sol örgütler tarafından Newroz dolayısıyla bombalı pankartlar asıldı, bildiriler dağıtıldı, bazı kuruluşlara yönelik bombalı saldırılar gerçekleştirildi.

Bu yıl Newroz'un bu derece geniş bir katılımı ve özellikle de öğrenci-gençlik eylemleriyle kutlanması, 12 Eylül faşizminin yaratmak istediği ortamın parçalandığına dair önemli işaretlerdir. Gençlik hareketlendiği gibi, şovenizm çeperini de kırılmaktadır. Türkiye gençliğinin de Kürdistan gençliğinin yanısıra bu eylemlere katılması, buna bir örnektir.

Halkımızın varlığını bile kabul etmeyen sosyal-şoven güçlerin gençlik üzerindeki bu çarpık anlayışlarının kırılması, Türkiye devrimci-demokratik hareketinin doğru bir temelde gelişebilmesi için de elverişli olanaklar sunmaktadır. Bu temelde, öğrenci-gençlik hareketi ilerlerse Türkiye devriminin yeniden yükselişine de yol açacaktır.

Newroz'a bu denli sahip çıkışın, yaratılmak istenen pasifikasyon ortamına rağmen gelişmesi, PKK önderliğinde gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin bir sonucudur. PKK'nin geliştirdiği mücadele bütün toplumu etkiliyor ve harekete geçmesini sağlıyor. Newroz'da sokaklara ve meydanlara dökülen öğrenci, işçi vd. kesimler, Kürdistan'da yükselen mücadelenin yarattığı ortamdan aldıkları güçle eylemlere girişiyorlar. Kürdistan'da mücadele yükseldikçe, Kürdistan'da olsun Türkiye'de olsun kitleler daha fazla devrime katılacak ve eski suskunluklarını kıracaklardır.

mevziler kazanırken, varolan mevzilerini daha da güçlendirdi.

Cizre'de direniş güçleniyor

Newroz atılımımızı engellemek için Türk sömürgecilerinin en yoğun olarak önlemlere başvurdukları bir alan da Cizre'di. Yurtsever halkımıza karşı uygulanan insanlık dışı uygulama-

sürdürüldü. 20 Mart akşamı sömürgeci ordu birliğini, Hisar köyü yakınlarındaki Gavit Dağı'nda pusuya düşüren ARGK birliği, 1 astsubayı öldürdü, birçok askeri de ağır yaraladı.

İstanbul ve Diyarbakır'da Newroz gösterileri kutlandı

Diyarbakır-Dicle Üniversitesi

NEWROZ BİRLİK, DİRENİŞ VE İSYAN GECELERİ

Baştarafı 1. sayfada

Saygı duruşuyla başlayan kutlama gecesinde üç dilden (Kürtçe, Türkçe, Almanca) siyasi konuşma yapıldı. Frankfurt'tan Koma Serkeftin müzik grubu, Ozan Zozan ve Koma Berxwedan devrimci halk türkülerini programa katıldılar. Bonn'dan ve Frankfurt'tan folklor ekipleri Kürdistan'dan oyunlar sundular. Sahnelenen tiyatrodan Kürdistan halkının günlük yaşamı canlandırıldı. Dia filmleriyle Halepçe katliamı ve Kürdistan coğrafyası gösterildi. Gece kutlaması APO Hate Hilvanê halayıyla sonuçlandı.

Coşkulu ve üstün moralle gerçekleştirilen geceye, Türk ve Kürt Halkıyla Dayanışma Birliği, Nürnberg İşçiler Birliği, Filistin-Lübnan Komitesi, Stuttgart-Kürt Halkının Dostları, ALKARAMAH, YRBK, Almanya'daki tutuklu arkadaşları adına Ali Haydar Kaytan ve bir Alman demokrati mesaj gönderdiler.

GÖTEBOURG: 4 Mart 1989 günü İsveç'in Göteborg alanında kutlanan Newroz gecesine 200 civarında kitle katıldı.

Gece programında, çocuk folklor grupları çeşitli oyunlar sergiledi, yerel ozanlar türküler söylediler. Üç dilden yapılan siyasi konuşmaların da yer aldığı gece programında tiyatro da sahnelendi. Programın sonlarına doğru Koma Nujin'in sahneye çıkıp söylediği türkülerden sonra APO Hate Hilvanê halayıyla kutlama gecesi coşkulu bir şekilde sonuçlandırıldı.

RÜSSELSHEIM: "Newroz birlik, direniş ve isyan geceleri"nden biri de, 11 Mart 1989 tarihinde Batı Almanya'nın Rüsselsheim alanında kutlandı. Buradaki kutlamaya 1800 civarında kitle katıldı. Kutlama gecesi disiplinli ve coşkulu bir şekilde gerçekleştirildi.

Kutlama gecesi programı devrim şehitlerine saygı duruşuyla başladı. Koro devrimci marşlar; Ozan Yusuf, Koma Serkeftin, Ozan Seyitxan ve Koma Berxwedan alkış ve sloganlar arasında türküler söylediler. Üç dilden yapılan siyasi konuşmada kutlama gecesinin önemi belirtildi. Dia filmlerinin de gösterildiği gecede, Frankfurt'tan ve Bonn'dan folklor ekipleri çeşitli oyunlar sergilediler. Gece programı APO Hate Hilvanê türküsüyle sonuçlandı.

ALKARAMAH, YNK-Avrupa Temsilciliği, Frankfurt-Toplumsal Kurtuluş Taraftarları, TKP (B)-Yurtdışı Örgütü, Yeşiller Hessen Örgütü, I-KSP Almanya Temsilciliği, Rüsselsheim-Kürt Halkının Dostları, Giessen-Kürt Halkının Dostları, Proleter Dayanışma Taraftarları, Der Ausländerbreit der Stadt Rüsselsheim'in mesaj gönderdikleri gecede; Batı Almanya'da tutuklu arkadaşları adına Ali Haydar Kaytan'ın gönderdiği mesaj da alkışlar ve sloganlar arasında okundu.

DUISBURG: Batı Almanya'nın Duisburg alanında Newroz'u kutlama gecesi 11.3.89 günü yapıldı. Coşkulu ve disiplinli geçen kutlamaya 1000 civarında kitle katılımı gerçekleşti. Gece saygı duruşuyla başladı, ardından Newroz'un anlamına

ilişkin özel program sunuldu. Gecede üç dilden (Kürtçe, Türkçe, Almanca) yapılan siyasi konuşmada kutlamanın önemi ve siyasal gelişmeler dile getirildi. Programın müzik bölümüne; koro devrimci marşlarla, Ozan Dilgeş, Koma Botan, iki yurtsever, Ozan Şiyar, Koma Amed devrimci halk türkülerini katıldılar. Gece programına folklor gösterileriyle katılan Hannover-Celle folklor ekibi, Duisburg çocuk folklor ekibi, Berlin folklor ekibi alkışlar arasında ilgiyle izlendiler. Düşmanın gizli oyunlarını konu alan tiyatro beğeni kazandı.

Ozan Seyitxan ve Koma Berxwedan devrimci direniş türkülerini programa katıldılar. Koma Serkeftin ve Hunerkom merkezi folklor ekipleri değişik folklor figürlerini sergilediler. Gecede yapılan siyasi konuşmanın yanı sıra, bir Alman demokrati dayanışmasını sözlü dile getirdi. Programda bir de köy yaşamı ve Newroz kutlamasını konu alan tiyatro sahnelendi. Gece APO Hate Hilvanê halayıyla sonuçlandı.

Antifaschistisches Plenum Saar, B. Almanya'da Kürt Tutuklularla Dayanışma Komitesi, Ali Haydar Kaytan geceye

Göteborg-Newroz kutlaması

Newroz kutlaması, coşku içerisinde APO Hate Hilvanê halayı çekilerek sonuçlandı.

Kuzey eyaleti YKK, Ali Haydar Kaytan, İskandinavya YKWK Temsilciliği, Köln-Kürdistan Komite, BWK, Volksfront, SVP, TKP (B)-Yurtdışı Örgütü, Direniş Hareketi Almanya Taraftarları gece kutlamasına mesaj gönderdiler.

SAARBRÜCKEN: 12 Mart '89 tarihinde, Batı Almanya'nın Saarbrücken şehrinde kutlanan Newroz gecesi coşkulu bir şekilde geçti. Kutlamaya 1000'in üzerinde kitle katıldı. Newroz kutlamasına katılanların birçoğunun milli giysilere bürünmesi kutlamayı daha da renklendirdi.

Rüsselsheim-Newroz kutlaması

Saygı duruşuyla başlayan gece kutlaması, 30 kişilik koronun söylediği devrimci marşlarla devam etti. Kitle coşkun şekilde programı izleyerek sık sık sloganlarla eşlik etti. Saarbrücken'den Koma Şoreş, Frankfurt'tan Koma Serkeftin,

mesaj gönderdiler.

HAMBURG: Newroz kutlaması 18 Mart 1989 günü yapıldı. B. Almanya'nın bu yerleşim alanında yapılan gece, kutlandığı tarih 21 Mart'a yakın olması itibarıyla merkezi düzeydeydi. Programı zengin olan bu kutlama gecesine 2000'in üzerinde kitle katıldı.

Coşkulu geçen gece, saygı duruşuyla başladı ve ardından Newroz özel programı sunuldu. Koronun söylediği devrimci marşlarla devam eden programda, Koma Amed ve Koma Berxwedan da devrimci Kürt müziği ile programa katıldılar. Gece programı akışı içerisinde Koma Serkeftin, Hamburg, Bonn, Berlin ve Hanover-Celle'

den folklor ekipleri oynadıkları Kürdistan halk oyunları ile beğeni kazanarak alkışlandılar. Gecede tiyatronun sahnelenmesiyle birlikte, bir de dia'dan Kürdistan'ın coğrafyasını ve Halepçe katliamını gösteren filmler gösterildi.

Nürnberg-Newroz kutlaması

Gece APO Hate Hilvanê halayı çekilerek coşkulu bir şekilde sonuçlandı.

Hamburg-Toplumsal Kurtuluş Taraftarları, Hamburg-Ekim Taraftarları, Hamburg Kürt Halkının Dostları, YKK, Türkiyeli Komünistler ve YNK Newroz kutlamasına mesaj gönderdiler.

STOCKHOLM: 18 Mart '89 tarihinde kutlanan Newroz, bu yıl daha coşkulu geçti. "PKK ve Kürt halkı ayrı şeylerdir" safatasının, İsveç'in Stockholm alanında kutlanan Newroz'la bir kez daha boş bir sahtekarlık olduğu kanıtlandı. 1000'e yakın katılım bu yönlü saldırılara güçlü bir cevap verdi.

Kitleler gece programını coşkulu bir şekilde izlediler. Gece programında yer alan Ozan Arman ve Ozan Kurdo'nun söylediği devrimci marş ve türküler alkışlar arasında dinlendi. Ayrıca kutlama programında sömürgeci terörü konu alan tiyatro sahnelendi. Çocuklardan ve büyüklerden oluşan folklor ekipleri, çeşitli oyunlarıyla beğenilerek yoğun alkış aldılar. Sık sık sloganların da atıldığı kutlama gecesi, APO Hate Hilvanê türküsü eşliğinde halay çekilerek sonuçlandı.

PARİS: 18 Mart 1989 tarihinde, Fransa'nın Paris şehrinde kutlanan Newroz kutlamasına yaklaşık 2500 kişi katıldı.

Gece kutlaması Newroz'un anlamını dile getiren özel bir programla başladı. İlgiyle izlenen bu programın ardından gece programı sunularak devrim şehitlerine saygı duruşuna geçildi. Türkçe, Kürtçe ve Fransızca siyasi konuşmalar yapılarak günün anlamı ve son gelişmeler değerlendirildi. Ozan Tirej, Ozan Şemdin, Ozan Zozan, Ozan Xelil Xemgin, Koma Serhed, Koma Berxwedan ve başka bir ozan Türkçe, Kürtçe türküler söylediler. Montbéliard'dan çocuk ve karma folklor ekipleri ile Paris'ten Koma Serhed folklor ekibi Kürdistan'ın değişik yörelerinden başarılı oyunlar sergilediler. Kutlamaya dayanışmacı olarak katılan Tamiller gösterileriyle programı zenginleştirdiler. Program bölümleri arasında şiirlerin de okunduğu gecede, Botan'dan gerilla yaşamından kesitler sunan video filmi, büyük alkışlarla izlenerek, "Vur gerilla vur, Kürdistan'ı kur" vb. sloganlarla karşılandı. Tiyatronun da sahnelendiği gece, APO Hate Hilvanê halayıyla sonuçlandı.

Paris'teki kutlama gecesine THKP-C (Acilciler), Tamil Kurtuluş Kaplanları, Stuttgart-Stammheim Cezaevi'nden Ali Haydar Kaytan, Reims'ten Kadınlar ve İşçiler Birliği, Paris'ten Direniş Hareketi Taraftarları, Fransa'da EKİM Taraftarları ve Av. Dev-Genç dayanışma mesajlarını gönderdiler.

AVUSTURYA'DA DAYANIŞMA GECESİ VE ANMA TOPLANTISI

(Berxwedan Viyana muhabiri)

Avusturya'nın Viyana şehrinde, 19.2.89 tarihinde Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük şehitlerini anmak amacıyla bir toplantı düzenlendi. Anma toplantısına 200 civarında kitle katıldı.

"Kürdistan'ın abideleri ve onun en büyük değerlerini anmak, onları içten yaşamak ve de yaşatmak için bir toplantı düzenlenecektir" şeklinde çağrı yapan ERNK taraftarlarının düzenlediği toplantı 14.30 sıralarında başladı. Toplantıda yapılan konuşmada, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde şehitlerin rolü etkileyici bir şekilde dile getirildi. Toplantı 17.30'da sonuçlandı.

Avusturya'nın St.Pölten bölgesinde de, yine ERNK taraftarlarının düzenlediği "ERNK ile dayanışma gecesi"ne 300 civa-

rında kitle katıldı.

Saat 14.00'te başlayan gecede, programa saygı duruşuyla geçildi. Dayanışma gecesinde yapılan konuşmada siyasal gelişmeler değerlendirildi. Ozan Cuma, müzik grubu ve Ozan Suzan programa türkülerini katıldılar. Büyüklerden ve çocuklardan oluşan folklor ekipleri çeşitli folklor figürlerini sergilediler. Coşkuyla devam eden gecede PKK Genel Sekreteri'nin bir konuşması ve Halepçe katliamından bazı kesitler video kasetinden gösterildi. Tiyatronun da sergilendiği gece, Apo Hate Hilvanê türküsüyle sonuçlandı.

Dayanışma gecesinde yayın sergisi de açılmıştı. St.Pölten'de ilk defa bir gece gerçekleştirildiğinden ve programın güçlü geçmesinden ötürü kitlelerde büyük bir etki yaratıldığı yaşanan coşkudan gözlemlenebiliyordu.

BRÜKSEL VE ATİNA'DA BASIN TOPLANTISI

21 Mart günü, aynı zamanda kuruluşunun yeni bir yıldönümünde ERNK, Belçika'nın Brüksel şehrinde basın toplantısı yaptı.

Basın toplantısında ERNK sözcüsü, 21 Mart 1988-21 Mart 1989 tarihleri arasında Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin kaydettiği gelişmelerin dökümünü aktardı. Basın toplantısına katılan basın-yayın organları mensuplarına sunulan bilançoda, faşist TC'nin kayıpları ve çatışmalarda şehit düşen Kürdistan bağımsızlık savaşçılarının sayısı da açıklandı.

Basın-yayın mensuplarının sorularını cevaplayan ERNK sözcüsü, ulusal kurtuluş mücadelesinin '89 yılı hedefini açıkladı ve düşmanın sert şekilde cezalandırılacağını belirtti.

ERNK sözcüsü, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin önderi PKK'nin '89 yılına güçlenerek girdiğini belirttiği açıklamalarında, Türkiye alanla-

rında da eylemlerin gerçekleşti-rileceğini söyledi. Ayrıca sorulan bir soru üzerine ERNK sözcüsü, ittifaklarda direnişin temel alındığını ve işbirlikçiliğin kabul edilmezliğini belirterek, bu uzlaşmacı-uşak politikanın ulusal kurtuluş mücadelesinde yerinin olmadığını açıkladı.

"KÜRT İNTİFADA'SINA DOĞRU"

Atina'da Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin yeni bir savaş yılına girişi nedeniyle, ERNK-Yunanistan Temsilciliği bir basın toplantısı düzenledi.

"1989 yılının ilk yarısını yaşadığımız şu günlerde, halkımızın direnme savaşı yeni bir niteliksel aşamaya girmiş bulunuyor" sözleriyle basın mensuplarına hitap eden ERNK sözcüsü, PKK'nin sağlam perspektifleri ışığında silahlı mücadele yürüten ARGK'nin, TC'nin 1990 yılına kadarki özel savaş taktiklerini boşa çıkardığını açıkladı. Kürdistan ulusal kurtuluş

mücadelesinde gerilla savaşının kökleştiğini de belirten sözcü, savaşın en şiddetli geçtiği alanlar olarak da Botan, Mardin, Dersim, Serhed, Garzan ve Diyarbakır-Bingöl eyaletlerini belirtti.

ERNK sözcüsü, Türk askeri birliklerinin yoğun operasyonlara girişmesini, halktan binlerce insanın bu operasyonlarda tutuklanmasını, Kürdistan'da savaşın ileri boyutlara vardığını bir kanıt olarak gösterdi. Kış döneminden bu yana yoğunlaştırılan operasyonların, ayak sesleri duyulan Kürt intifada'sını önlemeye yönelik olduğuna da yer veren ERNK sözcüsü, "ERNK yeni bir nitel gelişme ve çalışma dönemine girmiştir" dedi.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin genel bir bilançosunu basın mensuplarına sunan ERNK sözcüsü, sömürgeci TC'nin içine girdiği bunalım çıkmazını çeşitli örnekler verecek açıkladı.

YUNANİSTAN'DA ERNK KONFERANSI

(Atina Berxwedan muhabiri)

17 Mart 1989 günü, Atina'nın Aspropirgos semtinde ERNK sözcüsü bir konferans verdi.

Konferans, Belediye Başkanının, Kürdistan halkı ve mücadelesiyle dayanışmanın gerekliliği üzerinde yaptığı kısa bir konuşmayla başladı.

İki saat süreyle devam eden konferans, Kürdistan tarihi ve

günümüzdeki ulusal kurtuluş mücadelesinin durumuna ilişkin kitleyi bilgilendirme amacını taşıyordu. Konferansa katılanların çoğu, partizan savaşına katılanlardan oluşuyordu.

Konferansı izleyenlerin alkışları ve tartışma bölümünde sordukları birçok soru, onların Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik sempati ve

ilgilerini gösteriyordu.

Konferans konuşması ve tartışmaların ardından Kürdistan'la ilgili ve Botan'daki gerillaların yaşamından bölümler gösteren video kasetleri seyre edildi. Ve ayrıca ayrı bir salonda sergilenen kitap ve resim sergisi de ilgi gördü.

Konferans doyurucu şekilde sonuçlanarak amacına ulaştı.

KADINLAR HAFTASI

12 Mart 1989 günü, Hollanda'nın Nymengende alanında, çeşitli halklardan kadınların katıldığı Kadınlar Haftası coş-

kuyla kutlandı. Bu kutlamaya Kürdistanlı kadınlar da katıldı.

Bu kutlamanın amacı, değişik haklardan kadınların biribir-

lerine kültürlerini tanıtmaktı. Özellikle Kürdistan kadınlarının milli kıyafetleri büyük ilgi gördü. Bu ilgi sonucu, değişik halklardan bazı kadınlar Kürdistan kadınlarının milli kıyafetlerini giydiler.

Festivalde Kürt kadınları milli giysilerle folklor gösterisi yaptılar. Milli giysiler beklenenin üstünde ilgi gördü. Bu nedenle çok sayıda folklor grubunun fotoğrafları çekildi. Açılan sergi, Kürdistan'ın milli giysileriyle süslenmişti. Yabancı kadınlar sergiye büyük ilgi gösterdikleri gibi milli giysileri satın almak istiyorlardı. Sergide çok sayıda yazılı materyal satıldı.

Festival yoğun bilgi alışverişi içinde geçti.

KÜRDİSTAN'I TANITMA VE DAYANIŞMA TOPLANTISI

Feyka-Kurdistan'ın, 1 Mart '89 günü Oberhausen şehrinde düzenlediği toplantıya 30'un üzerinde Alman demokrati katıldı.

Toplantıda yapılan konuşmada, Kürdistan tarihi; sömürge statüsü, ulusal kurtuluş hareketi ve günümüzde ulaştığı düzey anlatılarak; emperyalizmin mevcut durumdaki Kürdistan politikası ve Batı Almanya'nın üstlendiği rol açıklandı. Konuşmacı; başta Batı Alman devleti

olmak üzere, çeşitli emperyalist güçlerin Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik komplo ve provokasyonlarını somut şekilde izah etti.

Toplantıya katılan Alman demokratları, çeşitli sorular yönelterek tartışmaya katıldılar. Ayrıca enternasyonalist dayanışmanın önemi ve nasıl pratikte sergilenmesi gerektiği üzerinde de tartışılarak sonuçlara ulaşıldı.

BAYERN'DE BİLGİLENDİRME TOPLANTISI

(Bayern Berxwedan muhabiri):

Kürt Halkının Dostları ve ERNK taraftarları, 17 Mart 1989 günü bir bilgilendirme toplantısı düzenlediler. Bu toplantı geçtiğimiz Şubat ayında gerçekleştirilmek istenmişti, ancak belirlenen toplantı günü polis müdahalesi sonucu salon verilmeyecek toplantı engellenmişti.

Bu son toplantının da engellenmesi için, B. Alman polisi yoğun girişimlerde bulundu. Bu engelleme çabalarına rağmen toplantı gerçekleştirildi. Toplantıya 30'a yakın Alman demokrati katıldı.

Toplantıda Kürdistan tarihi,

DERSİMPOR VE KÜLTÜR DERNEĞİ KURULDU

Fransa'nın Dreux alanında 5 Mart 1989 tarihinde, coşkulu bir açılış töreniyle, Dersimspor ve Kültür Derneği kuruluşunu gerçekleştirdi.

Derneğin kuruluş amacı, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesiyle dayanışma içinde olmak ve onu çeşitli biçimlerde desteklemektir. Dernek, bu genel amaçları yanında şu somut görevleri önüne koymuştur:

— Emperyalizmin yoz kültürüne karşı Kürdistan gençliğini korumak,

— Kürdistan halk kültürünü ortaya çıkarıp geliştirmek,

— Gençliğe yönelik sportif faaliyetler geliştirmek.

Dernek yönetim birimi, Kürdistan halkının her türlü yabancılaştırma, saptırma girişimlerine rağmen ulusal kurtuluş mücadelesine desteğini arttırdığını belirterek, "Amacımız; kültürel, sanatsal, sportif vb. gibi halkımızın tüm kabiliyetlerini ulusal kurtuluş mücadelesine kanalize etmektir" şeklinde açıklamada bulundu.

Kürt Halkının Dostları Derneği II. Olağan Kongresi'ni yaptı

Dernek kongresi, Başkan Tom Carlson'un yaptığı açılış konuşmasıyla başladı. Dernek Başkanı Carlson, konuşmasında İsveç'in son yıllarda izlediği politikanın iç açıcı olmadığını belirtti. Bu konuda, PKK ve Kürt halkına dayatılan terörizm iddiasının da bir kanıt olduğunu söyledi. Carlson konuşmasının son bölümünde, "Çalışmalarımızın gündemindeki en önemli madde, İsveç, B. Almanya ve Türkiye üçlüsünün içine girdiği ekonomik-politik

ilişkileri ve buna bağlı bir şekilde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik oluşan gizli ittifakı gün yüzüne çıkarmak ve teşhir etmektir" dedi.

Kongre, belirlenen gündem maddeleri görüşülerek devam etti. Seçilen yeni yönetim kurulunda bir yıl öncesine göre daha fazla delege yer aldı.

Kongre, Kürdistan'da, İsveç Basın Fotoğrafçıları Merkez üyesi G. Kristianesen'in çektiği fotoğraflar dia'dan seyredilerek sonuçlandı.

ANC Temsilcisi D. September katledilişinin 1. yılında anıldı

(Paris-Berxwedan muhabiri) Geçen yıl Güney Afrika ırkçı rejiminin ajanları tarafından Paris'te katledilen ANC (Afrika Ulusal Kongresi) Temsilcisi Dulcie September'in ölüm yıldönümünde bir anma toplantısı yapıldı. Toplantıyı, D. September Kolektifi ve 25 işçi örgütü düzenledi.

Toplantıda Kolektif adına Maurice Schukermann, ANC adına Bayan Smith, SWAPO adına Eddy Amnicongo, Afrika İnsan Hakları Birliği adına da Kane Elimane birer konuşma yaptılar. Konuşmalarda çeşitli uluslararası konular üzerinde de durularak tartışmalar yürütüldü.

Dulcie September'i anma toplantısına davet edilenler arasında ERNK-Fransa Temsilciliği de bulunuyordu. ERNK Temsilciliği bir de dayanışma mesajı sundu.

Yine, 29 Mart '89 günü aynı

amaçla birkaç örgütün içinde yer aldığı bir yürüyüş düzenlendi. Yaklaşık 1000 kişinin katıldığı yürüyüşte, FKP-Gençlik Birliği, SWAPO, Irkçılığa Karşı Mücadele Hareketi (MRAP), Avrupa Sürgünleri Federasyonu (FEE), CGT, Fransa'da Demokrasi İçin Kadınlar Birliği ve ERNK yer aldı.

Saat 18.00'de başlayan yürüyüş, D. September'in öldürüldüğü Gare du Nord'daki ANC bürosu önünde sonuçlandı. Burada, D. September'in katledildiği yer çiçeklerle donatıldı.

ERNK taraftarları, yürüyüşte Güney Afrika halkıyla dayanışmayı dile getiren ERNK imzalı bildiriler dağıttılar. Ayrıca yürüyüş kortejinde taşıdıkları bazı pankartlar yanında "Yoldaş Dulcie September'in anısını Kürdistan'da yükselen mücadelemizde yaşatacağız!" pankartıyla da enternasyonalist dayanışma gösterdiler.

Reims'te "Radyo Alternatif"le röportaj

Fransa'nın Reims bölgesinde Radyo Alternatif'in istemi üzerine Kürdistanlı yurtsever kadınlar, sözkonusu radyo ile röportaj yaptılar.

Canlı olarak yapılan röportaj bir saat sürdü. 12 Mart 1989 günü saat 12.00'de başlayan Fransızca röportaj bölgedeki Kürdistanlı ve diğer kesimlerce ilgiyle dinlendi.

Kürdistanlı kadınlar, ulusal kurtuluş mücadelesine yönelik sorulara, bağımsızlık mücadelesini tanıtırken, faşist Türk devletinin de baskılarını teşhir ederek ilerici-demokrat komuoyunu Kürdistan halkıyla dayanışmaya çağıldılar.

HALEPÇE KATLIAMI 1. YILINDA BİR KEZ DAHA PROTESTO EDİLDİ

Baştarafı 1. sayfada

Her şeye rağmen Kürdistan yaşıyor, Halepçe de Kürt olarak kalacaktır. Halkımızın artık kederine razı olmadığı, onun bağrında bir güneş gibi doğan savaşkan partisi PKK tarafından dünyaya duyurulalı yıllar oldu. PKK ihtilalci çıkışıyla tüm cihana Kürt ölmedi dedirtiyor.

PKK yaşadıkça, Halepçeler unutulmayacak, intikam mutlaka alınacaktır. Ki yaşayacaktır; çünkü Kürt halkı ölmedi, ölmeyecek; ölümlerden hep yeniden doğacak. PKK'nin ruhu her yerde; hesap soran, büyük haksızlığa onun anladığı dilden cevap veren bu ruh Kürdistan sınırlarını aşmıştır. Bunu halkımızın düşmanları da biliyor; PKK'nin varlığı onlar için korkunç bir gelecektir. Uluslararası bir ajan gazeteci, "Avrupa'da PKK'nin kızıl gölgesi" diyordu bir çarpıtılmış yorumunda...

Kürdistan halkı artık kendisine sahiplenecek durumda... Partisi, Cephesi ve Ordusu var. Gelecek onun olacaktır...

Avrupa'da ERNK taraftarı Kürdistanlı yurtseverler Halepçe katliamını 1. yılında, çeşitli eylemlerle protesto ederek, halkımız üzerinde gerçekleştirilen katliamları unutmayacaklarını ve buna sessiz kalmayacaklarını gösterdiler.

Gazetemize ulaşan eylem haberleri şunlardır:

16 Mart 1989 günü Batı Berlin'de, içinde ERNK'nin de bulunduğu 11 örgüt bir protesto yürüyüşü gerçekleştirdi. 80'i ERNK taraftarı olmak üzere toplam 300'e yakın kişi katıldı.

Yine aynı tarihte, Hollanda'nın Arnheim alanında tüm Kürdistanlı örgüt ve kuruluşlar, Halepçe'de katledilenlerin anısına bir tören düzenlediler. Anma töreninde siyah çelenk konuldu ve konuşmalar yapıldı. Saat 16.30'da başlayan anma törenine 150 civarında Kürdistanlı katıldı. Ortak eylemde bazı reformist küçük-burjuvaların eylemi kendine mal etme çabaları, tersine sonuç verdi. Hollanda basını eyleme ilgi gösterdi.

Ayrıca aynı alanda, 18 Mart günü ERNK taraftarları bir de yürüyüş yaptılar. Protesto yürüyüşüne 250 kişi katıldı. Eylem disiplinli ve coşkulu şekilde gerçekleşti.

Aynı tarihte, Batı Almanya'nın Bonn şehrinde Feyka-Kürdistan bir yürüyüş düzenledi. Yürüyüşe, Kürdistan'ın dört parçasından 1000'in üzerinde yurtsever katıldı. Aynı zamanda bu, halkımızın birlik ve dayanışmasının da güçlü bir örneği oldu. Yürüyüşte sık sık sloganlar atıldı ve konuşmalar yapıldı. Yürüyüşün bitiminde türküler söylendi ve folklor oynandı.

Yine 18 Mart tarihinde, Feyka-Kürdistan Hamburg'da da bir protesto yürüyüşü gerçekleştirdi. Aynı yürüyüşe Kürt Halkının Dostları, Otonom Yakın-Doğu Grubu, El Salvador Komitesi, BWK, FAU/R Arbeitskreis AZANIA, MIR, Che Gue-

vara Zentrum, B. Almanya'da Tutuklu Kürtlerle Dayanışma Komitesi, İran-Halkın Fedaileri (Azınlık Grubu), Freijungen/Hamburg, 130a Plenum Thadenstrasse gibi örgütler de katıldı.

Diğer bir yürüyüş ise Belçika'nın Haselt şehrinde 18 Mart günü gerçekleşti. Eylemi ERNK taraftarları düzenledi. Toplam 500 civarında katılımın gerçekleştiği yürüyüşte, 150 dolayında Belçikalı ilerici ve Kürdistan halkının dostları da yer aldı. Düzenli ve coşkulu geçen yürüyüşte binlerce bildiri vb. yazılı materyal dağıtıldı. Miting alanındaki ilk konuşmayı Kürt Halkının Dostları Komitesi adına bir Belçikalı dost yaptı. Daha sonra bir ERNK taraftarı konuştu. Bu dönemde PKK'li savaş esirlerinin açlık greviyle dayanışma amacıyla açlık grevinde bulunan 10 yurtsever de kürsüye davet edildi ve mi-

ting alanındaki kalabalık tarafından şiddetli şekilde alkışlandı. Belçikalı ve Yunanlı demokratlar, açlık grevindeki yurtseverlere çiçekler vererek kutladılar. Ve mitingde açlık grevi eylemcileri adına da bir konuşma yapıldı. Bunun dışında bir Belçikalı milletvekili de konuşma yaparak Kürdistan halkı ile dayanışma içinde olduğunu belirtti. Müzik ve folklor gösterileri çevredeki kalabalığın büyük ilgisini çekti. Eylem coşkuyla sonuçlandı.

Eylem alanında Belçika televizyonu BRT ve çok sayıda gazeteci hazır bulundu.

ERNK taraftarlarının protesto eylemleri dışında ERNK-Avrupa Temsilciliği ve Feyka-Kürdistan birer bildiri yayımlayarak Halepçe katliamını, 1. yılında bir kez daha şiddetle protesto ettiler. Ayrıca birçok örgüt de çeşitli biçimlerde Halepçe katliamını protesto etti.

Faşist Türk sömürgeciliği Hitler soyundan ve Pentagon asıllıdır Cizre Direnişinin ölümsüz kahramanı Berivan'ımız Kürt ve Kürdistanlı'dır

Kürdistan tarihini biraz da olsa bilenler, Kürdistan'da halkımızın gerçekliğini inkar etmezler. Halkımızın gerçekliği apaçıkken neden barbar Türk sömürgeciliği halkımızı ya inkar ediyor, ya da aslını başka gösteriyor? Önderimiz ve büyük insan APO'muzun da değerlendirmeleriyle kanıtlandığı gibi, Türk sömürgeciliği yaşamaya hakkı olmayan Hitlerci faşist ve Pentagon asıllıdır.

Faşist Türk sömürgeciliği, halkımızı kendi egemenliği altında tutabilmek için, dinciliği, mezhepçiliği vb.'ni körükleyerek onu birbirine kırdırtmak ve parçalamak istiyor. Bu, çağdışı Türk sömürgeciliğinin sürekli gündeminde tuttuğu bir oyundur. Artık bu oyunlar da tutmuyor. Bize yol gösteren partimiz PKK ve onun Lideri APO gibi bir önderimiz vardır.

Sömürgeci basında, "Berivan Kürt değil, Ermeni'dir" vb. propagandalar geliştirildi. Ya da "Yezidi kökenlidir" denildi. Her şeyden önce Ermeniler de insandır. Her halk saygıya değerdir. Ancak faşist sömürgeciliğin buradaki amacı sinsi ve maksatlıdır. Berivan yoldaşın direnişi pratiği yöre halkı üzerinde derin etki yarattı, onların gözünde efsaneleşti. İşte bu derin etki kırılmak isteniyor, bu ancak propagandalarla.

Evet tekrarlıyoruz; o bir Kürttü, halkımızın gelenek ve göreneklerinin en çok yaşatıldığı Yezidi kesimindedir. En önemlisi de Partimiz PKK'nin yetiştirdiği öncü bir militandı.

Bilindiği gibi, düşman halkımızın Yezidi kesimi üzerinde çok yönlü oynuyor. Onların Kürt olmadığını propaganda yaparak, Kürdistan'dan kovmak ve mücadeleye karşı çıkarmak istiyor. Bu oyunlar süredursun, Partimizin çizgisi ve bu çizginin yarattığı Berivanlar ulusal kurtuluş pratiğinde en güçlü cevabı veriyorlar. Bir de bu oyunlar, Yezidilere "sahip çıkma" adı altında geliştiriliyor. "Kömürümüzü yakıyorlar, külünü bize veriyorlar." İnsanlık dışı yöntemlere sahip bir yönetim olan Türk sömürgeciliği Kürdün

herhangi bir mezhebine sahip çıkabilir mi... "Yezidicilik" adı altında, Güney Kürdistan'daki halkımızın mücadelesinin ezilmesinde mimarlık rolünü oynayan kişiler çokça tanınmış emperyalizmin gizli istihbaratlarında yer alanlardır... Biz kanmayacağız ve gerçek öncümüzü takip edeceğiz.

Daha düne kadar, sömürgecilikle işbirliği içinde halkımıza yönelik oyunlar geliştiren güçlerin kimliklerini kim ortaya çıkardı ve kim halkımızı aydınlattı? Özellikle Batman, Urfa ve Mardin'de... Elbette PKK aydınlattı. PKK'nin çıkışından bu yana, ağa-şeyh vb.'lerinden gelen saldırılara karşı Yezidi kesimini kim koruyor? Yine PKK. Halkımızın birliği uğruna Batman'da Edip SOLMAZ'ı, Urfa'da Veysi BADEM'i, Midyat'ta Darar AKAY'ı şehit veren PKK ve onun önderi APO'muz bize doğru yolu gösterirken, biz ne diye düşmanın oyunlarını görmezlikten geleceğiz? Gerçek bu kadar açıkken, birkaç ne idüğü belirsiz, toplumun en düşkün kişileri faşist TC'nin ve B. Alman devletinin oyunlarına alet olmakta ve bunu halkımızın Yezidi kesimine bulaştırmak istemektedirler.

Bu konuda yurtseverlere seslenmek istiyoruz:

Gerçekten düşmanın politikalarına alet olan kişiler, birazcık da olsa kendilerini halkımızın mensubu olarak görüyorlarsa, Kürt Yezidi kesiminden şehit düşen Ahmet ERGİN, Abdullah SEVGAT, Derviş SEVGAT ve daha tanımadığımız başka şehit yoldaş ve yurtseverler için ne düşünüyorlar? Ya Berivan (Binevş AGAL) yoldaş için? Bu şehitlerin anılarına bağlılığın gerekleri nelerdir; nasıl yerine getirilecek? Bu tipler, şehitlerimizin anılarına bağlı mı kalıyorlar yoksa kafa karışıklığı mı ya-

ratıyorlar? Örneğin 1985-86 yıllarında halkımızın iltica talebini TC konsolosluğuna zorla kabul ettirme çabaları, ajanlaştırma vb. faaliyetler birliğimizin ve örgütümüzün parçalanmasına yönelikti. Bir de TC konsolosluğuna verileceği söylenen iltica talepleri Alman devletine veriliyordu. İltica yasasına uymayan oyunlar oynandı. Diğer taraftan bu oyunlar kimler aracılığıyla yapıldı? Partimizin düşmanları tarafından... Bu oyun sahipleri bizlerce biliniyor. Yine bu oyunlara aracılık edenleri de çok iyi tanıyoruz. Bunlar evlerinde rahat otursunlar, yoksa kışkırtıcılığa gereken cevabı vermeyi biliriz. Biz halkımızdan, bu oyunlara karşı uyanık olmasını ve tavır koymasını istiyoruz. Yeminimizi tekrarlıyoruz; yurtseverlik gereği olarak, şehitlere, zindanlarda ve dağlarda direnen yoldaşlara, Partimizin yüce önderi APO'muza bağlılıkta sınır tanımaz şekilde, birliğimize yönelen her türlü düşmanca çabaya karşı sessiz kalmayacak; Türkiye, Kürdistan, Avrupa ya da başka herhangi bir kıtada da olsa gereken karşılığı vermekten çekilmeyeceğiz. Zaten Berivan yoldaşın anısı bizim için bu yönlü bir çağrıdır.

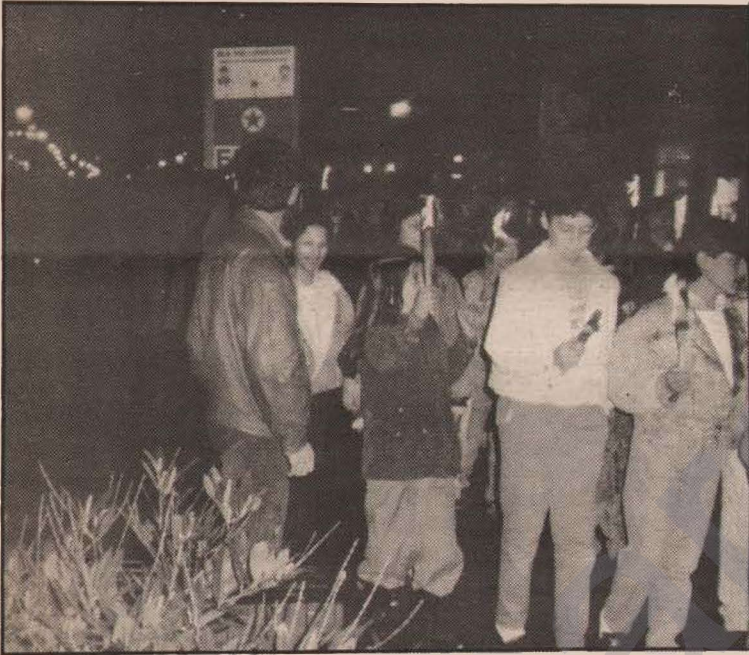
Tabii ki, düşman sadece halkımızın Yezidi kesimi üzerinde oynamıyor; sünni ve alevi kesimi üzerinde de oynuyor. Örneğin sünnilik adına Kamran İnan vb. uşaklar, alevicilik adına da sosyal-şoven provokatörler ve değişik faşist devlet yetkilileri hareket ederek halkımızın birliğini parçalamaya girişiyorlar. Bu düşmanca çabalar, günümüzde Partimize yöneltilerek başarıya ulaştırılmak isteniyor.

Artık tüm bu oyunlara yeter diyoruz. Bizi, hiçbir düşmanca girişim kurtuluşçu öncümüzden koparamaz.

—Kahrolsun Türk sömürgeciliği ve işbirlikçileri!
—Yaşasın halkımızın birliğini, insanlık onurunu yaşatan APO'muz!
—PKK-ERNK-ARGK bayrakları altında birleşelim!
—Yolumuz A. ERGİN, A. SEVGAT, D. SEVGAT ve B. AGAL yoldaşların yoludur!

Celle'den ERNK Taraftarları

ULUSAL KAHRAMANLIK HAFTASI KUTLAMALARI

Hannover-Meşaleli yürüyüş

Bilindiği üzere Kürdistan halkının öz kurtuluşçu Partisi PKK, 1986'da gerçekleştirdiği III. Kongresinde 21 Mart-28 Mart günlerini Ulusal Kahramanlık Haftası olarak kararlaştırmıştı. 21 Mart'ta (1982), Mazlum DOĞAN yoldaş zindan karanlığından aydınlığa giden yolu kahramanca çizerek ölümsüzleşmiş; 28 Mart'ta (1986) ise, Mahsum KORKMAZ yoldaş Gabar Dağı'nda onbinlerce kişilik faşist Türk ordu birliklerine karşı kahramanca direniş sergilemiştir. "Ulusal Kahramanlık Haftası", bu kahraman yoldaşlarımızın anısına bağlılığın ve ulusal kurtuluş mücadelesi yolunda kahramanca yürümenin bir gereği olarak ilan edilmiştir.

B. Almanya'nın Hannover ve Celle alanlarında yaşayan Kürdistanlı yurtseverler bir araya gelerek Kahramanlık Haftası'nı 21 Mart gecesinde kutladılar.

Hannover ve Celle'den Kürdistanlı genç-ihtiyar, kadın-çocuklardan oluşan iki ayrı koldan yürüyüş yapıldı. Saat 19.00'da başlayan yürüyüşlerde meşaleler taşındı. Toplam katılım 400 civarındaydı.

Her iki yürüyüş kolu, daha

sonra bir noktada birleşti. Burada yürüyüş kolları mitingde dönüştürülerek Kahramanlık Haftası'nın anlamı üzerinde kısa bir konuşma yapıldı. Konuşmanın ardından, gecenin geç saatlerine kadar Kürdistanlı yurtseverler davul-zurnalı, müzikli halaylar ve türkülerle kutlamayı sürdürdüler.

Hamburg'da ise, Kahramanlık Haftası, Kürdistan Kültür Merkezi'nde bir toplantı düzenlenerek kutlandı. Toplantıya 80'nin üzerinde Kürdistanlı ve Alman demokrati katıldı.

Düzenlenen Kahramanlık Haftası toplantısı, Mazlum ve Mahsum yoldaşların anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Toplantı akışı içerisinde direniş ve isyan türkülleri söylendi. Yapılan bilgi yarışmasında ülke ve şehitlerimizle ilgili sorular soruldu. Alman dostlar da Mahsum KORKMAZ'ın büyük boy bir posterini Kürdistan Kültür Merkezi'ne hediye ettiler.

Ayrıca Hamburg'un Altona alanında müzikli açık hava toplantısı yapılarak Kahramanlık Haftası kutlaması tamamlandı.

ERNK BİRLİK KONFERANSLARI YAPILDI

Baştarafı 1. sayfada konferanslarını gerçekleştirerek örgütlenmesinde yeni bir adım atarken, bazı alanlarda da YKWK, YXK ve YJWK'nin yeni örgütleri oluşturularak 1. konferanslarını gerçekleştirdiler. Böylelikle ERNK'nin birlikler temelindeki örgütlenmesi nitel ve nicel bir gelişme kaydederek daha geniş işçi, gençlik ve kadın kesimlerini saflarında birleştirdi.

Ocak ayının ortalarından başlayarak Şubat ayında da devam eden konferanslar şu alanlar da gerçekleştirildi:

Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği-YKWK: İsviçre, Danimarka, Fransa, Hollanda, Belçika, B. Almanya (Köln, Duisburg, Bonn, Hamburg, Hannover, Bielefeld, Frankfurt, Stuttgart, Bavyera, Mannheim, B. Berlin.)

Kürdistan Devrimci Gençlik Birliği-YXK: İsviçre, Fransa, Hollanda, Belçika, B. Almanya (Köln, Duisburg, Bonn, Hamburg, Hannover, Bielefeld, Frankfurt, Stuttgart, Bavyera, B. Berlin.)

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği-YJWK: Köln, Bonn, Duisburg, Bielefeld, Stuttgart, Hamburg, Hannover, Bavyera.

Gerçekleştirilen konferanslara yüzlerce Kürdistanlı işçi, genç ve kadın katıldı. Konferanslar halkımızın mücadeleye ve örgütlenmeye olan derin arzunu olduğu kadar yönetme arzusunun da geliştiğini gözler önüne serdi. Kürdistanlı işçiler, gençler ve kadınlar kendi öz sorunlarını tartıştıkları konferanslarda çözümler konusunda da ortak kararlara vararak mücadelenin gerçek sahipleri oldukları gerçeğini derinden yaşadılar. Bu anlamda da konferanslar halkımızın örgütlenmesinde ve mücadeleye çekilmesinde olumlu birer platform oldular.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin Kürdistan zemininde yükselen ulusal kurtuluş savaşımızın gelişimine paralel olarak kitleler içinde daha örgütlü bir yapıya kavuştuğu günümüzde, ERNK'nin halk komiteleri tüm Kürdistan sahında giderek yaygınlaşmaktadır. Halk komiteleri içinde örgütlenilen Kürdistan halkı ulusal kurtuluş savaşında her geçen gün daha büyük bir coşku ve fedakarlıkla yerini almaktadır. Örgütlenen Kürdistanlı kitlelerin mücadelemize sunduğu destek gözle görülür bir ivme kazanmaktadır. Nitekim, bu gelişmenin farkında olan sömürgeciler, dağlarda gerillalara karşı sürdürdükleri imha savaşını daha geniş alanlara yayarak, kentlerde ve köylerde halktan insanlara yönelik operasyonlarına son aylarda hız vermişlerdir. Aralık ayı ortalarından başlayarak Ocak ve Şubat ayları boyunca sürdürülen geniş kapsamlı operasyonlar, sömürgecilerin, halkımızın örgütlenmesinden duydukları büyük korkuyu gözler önüne sermiş: ERNK'nin Kürdistan halkı içinde gelişen örgütlenmesinin itirafı olmuştur.

Kürdistan zemininde ERNK'nin örgütleri geniş alanlarda yaratılırken, yoğun bir Kürdis-

Bonn-YKWK II. konferansı

Bielefeld-YJWK II. konferansı

tanlı kitlenin bulunduğu Avrupa alanı da ERNK'nin örgütlenmesinde önemli bir alan durumundadır. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ülke zemininde yarattığı gelişmelerden yoğun bir biçimde etkilenen Avrupa'daki Kürdistanlı kitleler her geçen gün artan bir hızla ulusal kurtuluş mücadelemiz saflarına akın etmektedir. Mücadelemiz açısından büyük önem taşıyan yurtdışındaki bu potansiyelin örgütlenilip Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin hizmetine sokulması hayati bir sorun durumundadır. Bu gerçeklikten hareketle, ERNK'nin kuruluşu ardından daha da yoğunlaştırılan kitleleri örgütlenme faaliyeti, III. Kongre sonrası girişilen Birlik örgütlenmeleri temelinde bir ivme kazanmıştır. Ancak ERNK'nin işçi, gençlik, kadın kolları niteliğindeki YKWK, YXK, YJWK'nin güçlü bir şekilde örgütlenilip işlerliğe kavuşturulması yolunda atılan adımlar bugüne kadar mücadelemizin düzeyine denk düşen bir yetkinliğe kavuşturulamamıştır. 1989 yılı ile birlikte, mücadelemizin kitlelerin örgütlenilmesini görevini daha da artan bir ağırlıkla dayatması sonucu, ERNK'nin birlik örgütlenmesine güç kazandırma yolundaki çabalar da yoğunlaştırılmıştır.

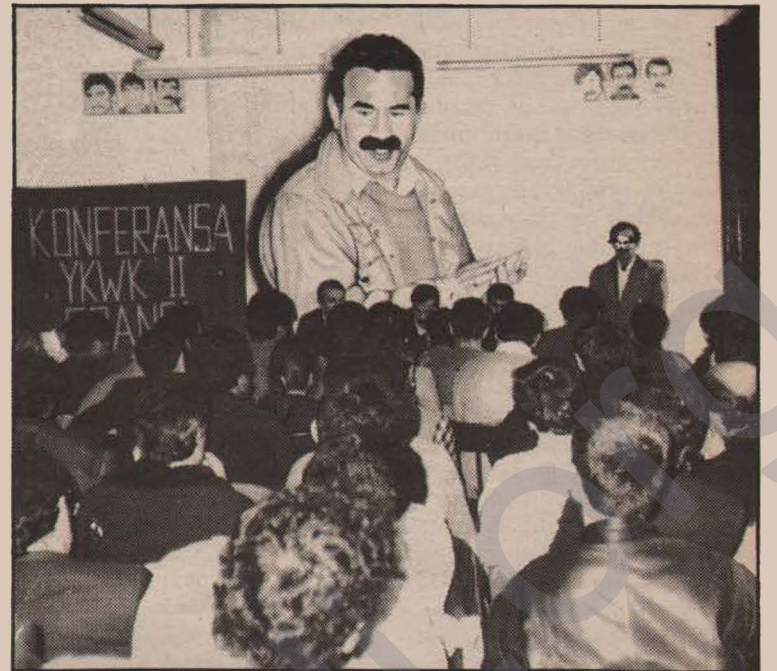
Bu hedef doğrultusunda, ERNK birliklerinin örgütlenmesini tamamlayarak ERNK Kongresine gitmeyi hedefleyen

bir takvim oluşturulmuş ve adım adım hayata geçirilmeye başlanmıştır.

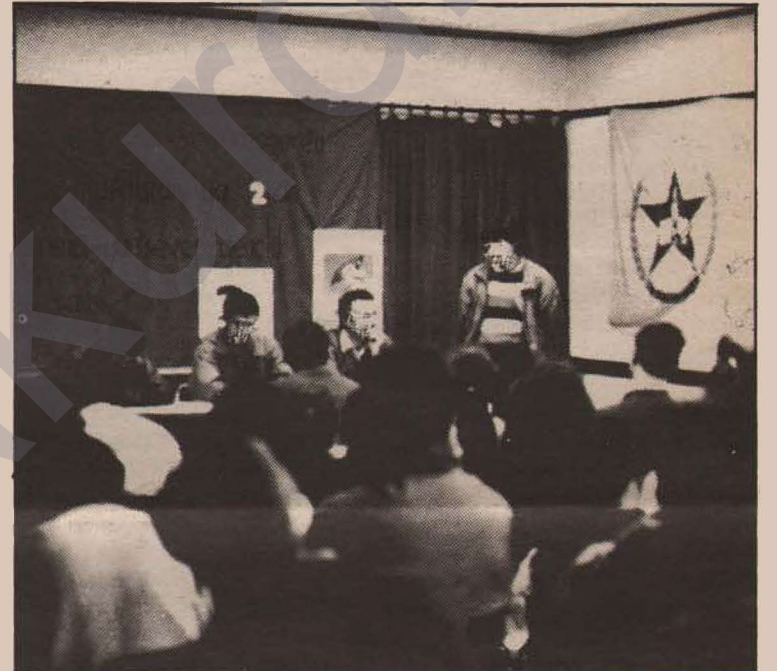
ERNK Kongresine giden ilk adım olarak, 1989 yılı başlarında Kürdistanlı kitleler arasında ulusal kurtuluş faaliyetlerinin sürdürüldüğü Avrupa ülkelerinin birçok alanında Birlik konferansları gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen YKWK, YXK ve YJWK konferanslarında her alan özgülündeki geçmiş faaliyetler eleştirel bir gözle değerlendirilip dersler çıkarılmış; yeni faaliyet döneminin kararlarına ulaşılmış ve işçi, gençlik, kadın birliklerinin alan yönetimleri saptanmıştır. Konferanslar ardından her birlik yönetiminin öncülüğünde birliklerin toplumsal katmanlar içindeki örgütlenme faaliyetlerine hız verilmiş ve olumlu adımlar atılmıştır.

ERNK Kongresi öncesi hazırlıkların bir parçası olarak, konferanslarını gerçekleştiren birliklerin kongreleri önümüzdeki dönemde ayrı ayrı gerçekleştirilerek birlik üst yönetim organları ve hedefleri saptanacaktır. Bunun ardından hazırlıklar ERNK Kongresini gerçekleştirmeye yönelik olarak yoğunlaştırılacak ve Kürdistan halkının yönetim organlarına ulaştırılacaktır.

21 Mart 1989 günü 5. Kuruluş yılına giren ERNK, Kürdistan ve yurtdışında sürdürülen örgütlenme faaliyetlerinin ulaştığı düzey açısından yeni yılına

Fransa-YKWK II. konferansı

Frankfurt-YXK II. konferansı

niteliksel ve niceliksel bir güçlenme ile adım atmıştır. Kürdistan halkının öncü örgütü PKK'nin halklaştığı gerçeğinin somut ifadesi olan bu gelişme, bundan sonraki dönemde haklaşan ulusal kurtuluş savaşımızın daha büyük zaferlere doğru yol alacağını şimdiden müjdelemektedir.

Kendi birlikleri içinde örgütlenmenin ilk adımlarını atan Kürdistanlı işçiler, gençler ve kadınlara bundan sonra daha büyük görevler düşmektedir. İşçi, Gençlik ve Kadın Birliklerini nitelik ve nicelik olarak güçlen-

dirip tüm toplumu kucaklayan örgütlere dönüştürme görevi her yurtseverin omuzundadır. Kürdistan'ın bağımsızlığı ve halkımızın özgürlüğünden yana olan her yurtsever mücadele içindeki sorumluluklarını omuzlamak için kendi birliği içinde örgütlenmeli, çevresini de bu örgütlenmelerin içine çekmelidir. Halkımız gelecekteki öz yönetiminin çekirdekleri olan YKWK, YXK, YJWK içinde örgütlenerek kendi kendini yönetme sanatında ustalaşmalı, kendi iktidarını kendi elleriyle yaratmalıdır.

ÖLÜMSÜZLÜĞE ERMELERİNİN 17. YILDÖNÜMÜNDE KIZILDERE DİRENİŞÇİLERİNİ SAYGIYLA ANIYORUZ

Mahir Çayan

Yaşasın Kürdistan ve Türkiye halklarının mücadeleciler dayanışması!

Safet Alp
Cihan Alptekin
Ömer Ayna
Sinan Kazım Özudoğru
Hüda Arıkan
Ahmet Atasoy
Ertan Saruhan
Sabahattin Kurt
Nihat Yılmaz

16 Şubat 1989 tarihli "Cumhuriyet" ve yine aynı tarihli "Sakarya" adlı Eskişehir'de çıkan bölge gazetesinde, Eskişehir Özel Tıp Cezaevi'nde Açlık Grevi" başlığı altında bir haber yayınlandı. Bu haber kapsamı içerisinde, Eskişehir Cumhuriyet Savcısı Uğur İbrahimhakkıoğlu'nun gerçekleri saptıran demagojik açıklamalarının yanı sıra, ahlak ve insanlık dışı uygulamaların sürdürüleceğini belirten sözlerine de yer veriliyordu.

9 Şubat'ta başlayıp, halen devam etmekte olan ve özünde temel insani taleplerimizin dile getirilişi olan açlık grevimiz karşısında, söyleyeni küçültmekten başka bir işe yaramayan cesur (!) açıklamaların sahibi Savcı İbrahimhakkıoğlu'nu, sözleri ve bu sözlere uygun düşen uygulamalarından dolayı lanetliyoruz. Ve yaşamımız pahasına da olsa ahlak ve insanlık dışı uygulamalara ve uygulamacılarına karşı direneceğimizi, insanlık onurunu çiğnetmeyeceğimizi bir kez daha ilan ederken; kendine "insanım" diyen herkesi bu uygulamaları protesto etmeye, açlık grevimize destek vermeye çağırıyoruz.

Bakin Cumhuriyet Savcısı açıklamasında ne diyor?

"Şunu açıkça belirtelim ki, yasada hiçbir işlem yapılmamaktadır. Geçenlerde bir kadın ziyaretçinin külotunun içinden 4 bin mark ve 200 dolar çıktı; bu hangi amaçla cezaevine sokulmak isteniyor? Bu aramalara devam edilecek..."

Bu açıklamanın demagojik yanına ileride değineceğiz. İlk önce savcının böyle bir açıklamaya neden gereksinim duyduğunu belirtelim. Zaten niyet ve amaç ortaya çıktıkça, yapılan demagoji ve bu demagojinin arkasındaki güç kaynakları da kendiliğinden ortaya çıkar.

Bu açıklamayla ilk önce verilmek istenen mesaj şu:

İnsan olmayan, doğal olarak da "insan hak ve hürriyetine" saygısı olmayan, toplumun ahlaki değer yargılarını, ahlaki güç ve hassasiyetini önemsemeyerek hiçe sayan; ona saldırma, onu incitme, ayaklar altına alma hak ve yetkisini kendinde gören bir savcının, bir "nizam-hukuk adamı"nın, Eskişehir Cumhuriyet Savcısı İbrahimhakkıoğlu'nun, "kadın ziyaretçileri çırılçıplak soymaya devam edeceğiz, aramaları bu şekilde sürdüreceğiz" demesi ve bunu vicdani bir rahatsızlık duymadan tüm dünyaya ilan etmesi; ve bu cüreti kendinde bulup, bu yönlü uygulamaları bizzat uygulayarak yönlendirmesi; toplumda kendi yerinin ne olduğunu açıkça ilan etmeye yöneliktir. Ve bu açıklamayla "ben buyum, onun için benden insana yakışır bir davranış beklemeyin" demek istemektedir.

Bu mesaj mutlaka belirli çevrelerde olumlu yankısını bulmuştur. Bulmuştur diyoruz, çünkü İbrahimhakkıoğlu, halen savcı olarak görevine devam etmektedir.

Bizler ve "insanım" diyen herkes açısından ise bu mesaj; sahip çıkılması gereken değerlerin ne ölçüde ayaklar altına alınmak istendiğini ve saldırıların hangi boyutlarda sürdürüldüğünü göstermektedir.

Savcının kadın ziyaretçilerimize yönelik bu uygulaması, bir insanlık suçu, bir yüzkarası

Eskişehir Özel Tıp Cezaevi'nde Şubat Direnişi sürerken kaleme alınan aşağıdaki yazıyı, kamuoyunun dikkatini sömürgecilerin insanlık dışı uygulamalarına çekmek amacıyla yayınlıyor; tüm dürüst insanları insanlık görevlerine sahip çıkmaya çağırıyoruz.

Eskişehir Cumhuriyet Savcısı Uğur İbrahimhakkıoğlu, "Kadın ziyaretçileri çırılçıplak soyarak aramaya devam edeceğiz" diyor!..

olduğu kadar; toplumumuzda "namus-haysiyet" kavramıyla özdeşleşen, toplumca büyük duyarlılık gösterilen "kadınlarımızı, anne ve bacılarımıza" bakış açısını, öz niyet ve yaklaşımını da yeterince açığa vuran ve ne denli insanlık ve toplum dışı bir anlayışa sahip olduğunu, herkesçe bilinir-anlaşılır tarzda ifade eden belirli bir anlayışın tipik bir örneğidir.

Bu anlayış, eski Adalet Bakanı M. Öltan Sungurlu'nun, "Avrupa'da birisi hapse düştü mü, onun ailesi, kendisiyle pek ilgilenmez, hapis yatanı devletin emin ellerine bırakır" doğrultusundaki bir demecinin, yani aile ile tutuklu arasındaki bağı koparmaya yönelik bir anlayışı uygulamaya koyma çabalarının bir devamıdır.

Cezaevi önlerinde, meclis kapılarında, yollarda jandarma dipçığı ve polis coplariyle gözaltına alınarak, cezaevlerine konularak, işkence ile yıldırlanmayan aileler (anneler, bacılar) bu anlayışa göre, mutlaka evlatlarına sahip çıkmaktan vazgeçirilmelidir.

Yapılan tüm uygulamalarla başarıya ulaşamayan bu anlayış sahipleri; bu sefer de borç-harc edindikleri parayla uzak yerlerden ziyaretimize gelen ve hangi koşul altında olursa olsun sevgisini ve bağlılığını bizden esirgemeyen analarımızın, bacılarımızın külotlarına kadar el atmayı övgüye değer (!) bir şekilde uygulamaya koydular.

Burada amaç ve savcının sözlerinde de dile gelen mesajın ailelerimize yönelik yanı, gayet açık olarak sıratmaktadır.

Bununla ailelerimize şöyle denilmek isteniyor; "ne yaptysak sizleri çocuklarınızdan uzaklaştıramadık; işkence yaptık, tutukladık, öldürdük (Didar ŞENSOY) olmadı; külotlarınıza el attık, çırılçıplak soyduk olmuyor; bu böyle yürümez, ya çocuklarınızdan vazgeçin, ya da özel kabinelerde veya açık olarak, sizlere daha değişik uygulamalar yaparız." Evet, yorumumuz gayet açık ve bu yorum yaşadığımız gerçeklerin gidişini de içermektedir.

Peki, savcı böylesine cesurca çıkış ve pervasızlığının kaynağını nereden almaktadır?

Birincisi; 12 Eylül'den bu yana meydana gelen olayların ahlak ölçülerini tanımayan uygulamalarından. Dikkat edilirse bu ahlaksızlık örnekleri basının da gündemini sık sık işgal etmektedir. Doğrudan doğruya siyasal yönetimin direktifleri doğrultusunda hareket edilen ahlaksızlıkların, hemen hemen hiçbirisi kovuşturulmaya uğramamıştır. Polis, jandarma karakolları, gözaltı yerleri, cezaevleri genç kız ve kadınlara her türlü işkence ve soysuz hareketlerin merkezleri haline gelmiştir. Bugün de halen bu durum sürmektedir.

İkincisi; genel olarak toplumun her kesiminden muhaliflere yönelik işkence ve haya-

sızlığın örneklerinin ardı-arkası kesilmeksizin süregelmesi ve tüm ısrarlara rağmen bu tür olayların üstüne gidilmemesi.

Üçüncüsü; bizim özgülmüze ilişkin olarak; haklı taleplerden kaynaklanan direnişimizin kamuoyunda destek bulmamasıdır. Ve ailelerimizin de yalnız kalmasıdır.

Dikkat edilirse, dışarıda kadınlarımızı "kızlık ve cinsel temas kontrolü"ne tabi tutan ahlak dışılık, düşkünlük hangi anlayışın ve zihniyetin ürünüyse, kadın ziyaretçilerimize yönelik bu uygulamalar da aynı anlayışın, aynı düşünce tavrının ürünüdür.

Savcı, demeciyle vermek istediği mesajı böylece her kesime ulaştırmış oluyor. Herkes savcı karşısındaki konumuna göre mesajın ne demek istediğini gayet iyi anlıyor. Önemli olan bu "Ali kıran, baş kesen" anlayışın karşısında alınacak tavrıdır.

Biz bu konuda yetersiz de olsa, etki gücü az da olsa gerekli tavrı geçmişten bu yana aldık ve almaya devam edeceğiz.

Kadın ziyaretçilerimiz bu uygulamalarla daha önce de karşılaştı. "Arama" bahanesi altında ahlak dışı uygulamalara tabi tutuldu. İnsan olarak, kadın olarak aşağılandı. Kadın yakınlarımız yine Cumhuriyet Savcısının emri ile çırılçıplak soyundurulup yoklandı.

Bu uygulamalar, biz tutuklulardan ve ailelerimizden haklı olarak tepki gördü. Bu uygulamalardan vazgeçilmesi, kadınlarımızın çırılçıplak soyundurulmadan, insan onurunu rencide etmeyecek, aşağılamayacak bir tarzda aranması defalarca idareye bildirildi.

Bazı tepkiler sonucunda kısa bir süre bu tür aramalardan vazgeçildiyse de, savcı İbrahimhakkıoğlu'nun talimatı üzerine yeniden bu ahlak dışı uygulamaya geçildi.

Savcı, işte bu yeniden uygulamanın bahanesini yaratmak için yalana başvuruyor, gerçekleri çarpıtıyor ve demagoji yapıyor. Ve "külotun içinden 4 bin mark ve 200 dolar çıktı" derken de kendi ahlak dışı uygulamasını gözler önüne seriyor.

Şimdi biz olayın aslına, savcının çarpıtarak yansıttığı olaya dönelim.

Tutuklu arkadaşlarımızdan Mustafa İspert'in Almanya'dan gelen kızkardeşi (...) üzerinde bulunan paraları çıkarıyor ve cezaevi dışı emanetine teslim ediyor. Yani savcının belirttiği gibi paraları külotuna saklayarak belli amaçlar için (!) cezaevine sokmuyor, ya da sokmaya çalışmıyor. Durum bu iken, buna rağmen söz konusu bayan "arama" bahanesiyle çırılçıplak soyunduruluyor ve insanlık dışı uygulamalara maruz kalıyor.

Savcının bu garip demagojik açıklaması ve "bu hangi amaçla cezaevine sokulmak isteniyor" şeklindeki sorusu bize, bundan

önceki 17 Ekim'de başlayan ve 37 gün sonra bitmiş olan açlık grevi sırasında yapmış olduğu yalana dayalı bir açıklamayı anımsatıyor. Ve doğal olarak iki açıklama arasında bir bağ kuruluyor.

Taleplerimiz içerisinde olmamasına rağmen savcı bizim için "siyasi iltica hakkı istiyorlar" diyordu. Sonraki açıklaması ile de savcı, herhalde iltica talebinde bulunanlar yabancı para da temin etme yoluna giderler demek istiyor. Böylece bu garip sorudaki "hangi amaçla..."nın cevabı da verilmiş oluyor! Ve savcı birinci yalanını ikinci bir yalanla takviye ederek doğrulamış (!) oluyor. Matematikte de böyle bir denklem var. İki eksi sayının çarpımı artı bir sonuç verir. Savcı bu denklemden esinlenmiş olsa gerek.

Ve savcı bir yandan en bayağı uygulamaları dayatıp bu dayatmaları sözleriyle onaylatırken, adeta düşmüş olduğu taktaktan çıkmak için; isteyen gazetecinin cezaevini gezebileceğini ve gerçekleri görebileceğini belirtmekten geri kalmıyor.

Evet gerçekler!

31 Aralık yeni yıl açık görüşünde 50 yaşındaki bir kadın ziyaretçimiz, tutuklulardan Mustafa Çelik'in annesi yaşlı Şemsa Çelik'i çırılçıplak soyarak arama da bir gerçektir, sayın savcı.

Temsilcimizle de görüşürken, "Kadınları çırılçıplak soymak zorundayız ve aramaları bu şekilde sürdüreceğiz" diyen savcı, acaba cezaevine gelen gazetecilere (beyan) ve açıklamaya göre "Cezaevine çağırıldık gezin dedik, fakat kabul etmediler" denilen TAYAD'lılara gerçekleri gösterirken, onları da soyundurarak arattırarak mı? Öyle yapması gerek; çünkü gerçek bu. Acaba onlara, açlık grevinin olacağı duyar duymaz sıcak suyu düzenli akıttık diyecek mi? Acaba açlık grevi içerisinde —önceden olmaz dediği halde— belediyenin normal görüşlerde de otobüs tahsis etmesini sağladık diyecek mi? Çünkü gerçek bu.

Savcının bu yaklaşımının altında yatan gerçek, asıl niyet nedir? Savcıyı toplumun ahlaki ve insani değer yargılarına karşı ayaklandıran nedir? Nedir savcıyı, insanlık onuru ve şahsiyetinden bu denli uzaklaştıran?

Bu ne bir "görev aşkı", ne "sorumluluk duygusu", ne "güvenlik önlemi" ve ne de normal insanın mantığının alacağı başka bir şeydir.

İnsanlara pislik yedirildiği, insan çığlıklarının falaka altında, elektrik kablosu uçlarında ayyuka çıktığı, bir lise müdürünün 15 yaşındaki bir öğrenciyi polise ihbar ederek işkenceye gönderdiği ve Başbakan'ın bile uygunsuz cümlelerle muhaliflerine laf attığı bir siyasal ortamda, bunun değerlendirmesini ve böylesi ağızlardan çıkan sözlerin doğruluğunu varın siz he-

saplayın.

Burada işin bir diğer yanı da şu:

İstanbul'da bir hakimın, "Kadının sırtından sopa, karnından sıpayı eksik etmeyeceksin" sözleri üzerine, kadın hakları savunuculuğunu yapanlar, güya kadına değer verenler ve hakim aleyhinde gösteriler düzenleyip, sözlü-yazılı propaganda yapan feministler, sanatçılar, kısacası kadın hakları savunucuları nerede kaldı? Savcı İbrahimhakkıoğlu'nun söyledikleri onun kadınlara yaklaşımı, sanki o zihniyetin bir devamı ve o sözlerin başka bir biçimde bir tekrarı değil mi?

Kadın hakları diye diye, siyasal propaganda yapan, her şehirde imam nikahı yerine belediye nikahı deyip bunu uygulamaya koyan ve kendilerine o güzelim kır çiçeklerinden birinin adını takan "PAPATYALAR", hani kadın hakları nerede kaldı?

Muzır yasanın çıkartıp, güya halkın ahlakını korumaya çalışanlar; şimdi savcının bu açıklaması karşısında siz ne yapıyorsunuz? Şu anda en büyük ahlaksızlıklardan birisi, bu cezaevi ziyaretlerinde kadınlarımızı karşı yapıyor.

İnsan Hakları Komisyonu'nun açıklamalarının arkasında art niyet arayan ve onlara sözlü-yazılı saldırılar düzenleyenlerin bakın savcınız neler diyor! Burada ne yapılmasını emrediyor! Dönüp bir de buraya bakın!

Ya siz, kendisine "sosyalistim", "demokratım", "insanım" diyenler, sizlere ne oluyor? Yoksa bu tür açıklamalar karşısında söyleyecek söz mü bulamıyorsunuz? Unutmayın ki, bu tür olaylar karşısında tavırsız kalmak zulme hizmet etmekle eş anlamlıdır.

Burada bize, insan olmanın bilinciyle hareket ederek, siyasal kimliğimizin bir gereği olarak; tüm haksızlıklara ve ahlaksızlıklara karşı gereken tavrı koyuyoruz ve koymaya devam edeceğiz.

Bizler, tüm demagojik açıklamalara, yalanlara ve soysuzluklara karşı canımızı ortaya koyarak bir savaşım veriyoruz. Bu bizim için en doğal bir insanlık görevidir. Bizler için insanca yaşam, siyasal kimliğimizi korumaktan ve bu kimliğimize uygun davranış biçimi sergilemekten geçer.

Bizler, sadece bize-ailemize yönelik olanları değil, ülkemizde, bölgemizde ve dünyamızda nerede olursa olsun; en ufak bir haksızlığa karşı tüm gücümüzle direnmeyi önümüze görev olarak koyduk. Bu görev uğruna her şeyimizi feda etmeye hazırız. Yaşamayı seviyoruz, ama insanca olanını. Onun için şu anda bizim için, sizler için ve tüm dünya için insanca yaşam için ölüme yattık. Parça parça eriyen canımızda giderek temposu düşen nabız atışlarımız, dünya insanlığının insanca yaşamı içindir.

Biz görevimizi biliyor ve gereğini yapıyoruz. "İlericiyim", "demokratım", "sosyalistim", "devrimciyim", "insanım" diyenler! Sizler de üzerinize düşen görevleri yerine getirin. Gelin birlikte, acısız, eziyetsiz, güzel bir dünya kuralım. Bunun için her türlü acıya birlikte katlanalım. Haksızlığa, soysuzluğa, ahlaksızlığa, aşağılanmaya, horlanmaya ve zulme

Ceyhan Cezaevi'nde PKK'li savaş esiri İrfan Güler'in Newroz mesajı

NEWROZ'DA ÖZGÜRLÜK ATEŞİNİ DAHA DA HARLANDIRALIM

Merhaba arkadaşım,

Gönderdiğin mektubu aldım. Newroz kutlamalarına biz tutsakları davet ediyorsun. Başlattığınız kutlamalara fiili olarak katılmadığımız için üzüntümü belirtmek istiyoruz. Buna rağmen, Ceyhan cezaevindeki tutsaklar olarak aşağıdaki mesajı gönderip kutlamalara katıldığımızı belirtiyoruz. Bağımsız ve özgür olduğumuz Newrozlarda buluşmak dileğiyle.

Yüzyıllar boyu halkımızın beklediği günlere ulaşmanın coşkusuyla yeni bir Newroz'u kutluyoruz. Beklenen günlere ulaştık diyoruz; çünkü, Newrozları artık gerçek anlamıyla kutluyoruz. Halkımızın yiğit evlatları Newrozları silahların namlularından çıkan ateşle kutuyorlar. Newroz özgürlük ateşinin harlandığı günlerse, özgürlük için ateş saçan namlular, özgürlük ateşini her gün daha da harlandırıyor. Kürdistan'da Newroz artık yalnız bir gün değildir; yılların tüm günüdür. Ülkemiz bağımsız, halkımız özgür olana kadar da yılın her gününü ülkemizde Newroz coşkusuyla yaşayalım! Her günü Newrozlaştırılmı ki, yarın tek bir Newroz bayramı kutladığımızda, bu bir gün binlerce günün anlamını, özgürlük için mücadele edilen günlerin yoğunluğunu, güzelliğini taşıyın. Bu bir günde binlerce günü yaşayalım. Bu bir gün, halkımızın özgürlüğe ne kadar tutkun olduğunu, bu uğurda ne kadar fedakarlıklar yaptığının simgesi olsun. Bugün Newrozları böyle anlamak, bunu yaratmaya çalışmak zorunludur, yurtseverlik görevidir. Bugün Newroz'u kut-

larken gelecek günlerin, yılların coşkusuyla içimizde taşıyalım. Her birimiz bir nükleer bombadaki enerji potansiyeli gibi, mücadele potansiyeli ile dolu özgürlük bombaları haline gelelim, gelmeliyiz. Newroz, geçmiş anmak olarak görülemez. Newroz, yoğun halk ve ülke sevgisine dayanan mücadele azminin daha da bilindiği günler olarak anlaşılmalıdır!...

Halkımızın yüzyıllar boyu beklediği günlere, yıllara vardık. Halkımız, tarihin hiçbir döneminde özgürlük için bu denli kararlı biçimde mücadeleye atılmamıştı. Bu mücadeleye atılmak, bizlere miras kalan birçok olumsuz özellik dışlanarak yaratıldı. Döneme göre değişerek farklı özelliklere bürünse de, kolektif bilinçli yüzyıllardır bize kadar gelen kendine güven-sizlik, başka güçlere bel bağlama, dostunu-düşmanını iyi tanıyamama, özgürlük anlayışının çarpıklaşması, uzun soluklu bir mücadele geleneğinin olmaması, büyük mücadelenin "büyük insanları olamama, yüzyıllardır yaşamında önemli değişikliklerin olmaması sonucu ortaya çıkan yılgınlık, duyar-sızlık, kadercilik, kozmopolit kültür etkileri altında şekilsizleşen kişilik vb. olumsuzluklar dışlanmadan, yeni bir kimliğe kavuşmadan, tek adım dahi atılamazdı. Atılsa bile sonuç olarak halkımızın tarihini değiştirecek bir potansiyel güce ulaşamazdı.

PKK'nin yarattığı mücadele birçok olumsuzluk aşılacak ilerledi. Bu olumsuzluklar hem bireylerde, hem halkımızda

vardı. Bu engeller birer birer aşılmaya, birey ve halk olarak yeni bir öze doğru yol almaya başladık. Birey ve toplum olarak hala istenen kişiliklerde tam başarılı olduğumuz söylenemez. Daha çok çaba gerekiyor.

Bu Newroz'da, partili, partizis tüm yurtseverlere ve halkımıza her şeyden önce şunları söylemek istiyoruz: Görülen olumsuzluk ve eksiklikler bu söyleyeceklerimizi önemli hale getiriyor.

Bugün Partice, halk olarak bir dönemdeyiz. Dönemin yeni niteliği, yeni anlayışlar ve kavrayışlarla donanmamızı zorunlu kılıyor. Eski alışkanlık ve kavrayışlarla yeni dönemin ihtiyaçlarına yanıt vermek olanaksız. Eski anlayış ve kavrayış, birçok gelişmenin özünü yakalayamaz, kişileri sersemletir, başını döndürür.

Ülkemizdeki bağımsızlık mücadelesi önünde büyük zorluklar, engeller vardır. Mücademizin yüceliği de bundandır. Çok soylu bir kavga atılmıştır. Mücadelenin zorluğu ve büyüklüğü, büyük davanın küçük insanları değil, büyük insanlar olmamızı gerektirir, gerektiriyor! Yeni koşullara göre birey ve halk olarak değişmeden mücadeleyi yükseltmek olanaksız. En büyük sorumluluk da, kadrosundan taraftarına kadar partililerindir. Bizler kendimizi dönüştürmeden ülkemizi, halkımızı dönüştüremeyiz.

Kendini dönüştürmeyen insanlarımızı ve nereye yamandıklarını görüyoruz. Yeni dönemi eski kafayla düşünen, eski kafayla tasfiyeciler üstlenmeye soyunan çevrelere izin veremeyelim. Bu tür çabaları boşuna çıkaralım. Bunlar yer yer demokrasiseverler, yer yer militan mücadele savunucusu cila-sıyla karşımıza çıkmaktadır. Bunlar yeni dönemde bunalan, ayak uyduramayan, mücadelenin keskinleşmesiyle yüzlerini açığa çıkaran, halk tarihimizin iğdiş ettiği, tortulaştırdığı kişiliği eksik olan bireyler ve çevrelerdir. Ülke tarihimizin gele-neksel sınıfları, kişileri ne kadar kendine yabancılaştırdığını biliyoruz. Bugün Kürt-küçük burjuvazisi de yabancı kültür tezgahında dokunduğu, yabancı egemenlik ortamında türediği için kendini yeni koşullara, savaş ortamının ihtiyaçlarına göre biçimlendirmede an soysuzlaşma noktasına varabilmektedir.

Bizim mücadelemiz, ülkemizi bağımsızlaştırmak olduğu kadar bu mücadele sürecinde Kürt insanına özgür bir kişilik kazandırmaktır aynı zamanda. Bunda az yol alınmadı; ancak Kürt insanı için kişilik kazanma süreci bitmiş değil. Olumluya gid-iş hızlandığı gibi, değişmediği için bunalıp eski karakterine göre tutum takınmakta diren-ler de olabilir, olacaktır da.

Mücadelenin getirdiği süreçte bunalmamak için kendimizi dönüştürmek, güçlü bir kişilikle donanmak şarttır. Mücadelenin

her taraftan sarıldığı bir dönemde güçsüzlük, bunalım ve çözülme getirir. Emperyalizmden, sömürgecilikten, bir takım sol'a kadar mücadeleye saldırı yapıldığı bu süreçte bu baskıyı yarmanın, üstesinden gelmenin yolu, azim ve mücadeledir. Bunun dışında her arayış, yalpalanma, insanları olmadık noktalara götürür. Bu bilinmeli!...

Bu mücadele bu günlere nasıl geldi? Kimin ne kadar payı oldu? Tüm bunları öğrenmek, bilince çıkarmak, yolumuzu aydınlatacak ufukumuza berraklaş-tıracaktır.

Bu mücadele, halkımızın direnme mirası dışında, hiçbir miras üzerinde yükselmedi. Bu bakımdan kökleri yeni bir mücadeledir. 1973'lerden sonra Abdullah ÖCALAN yoldaşın yılmaz azmi ve çalışması bu günlere gelmede belirleyici rol oynamıştır. Her değer yaratılmasında, bizlerin yaratılmasında, bu büyük insan, bu büyük devrimci ve coşkulu yurtseverin payını küçümsemek, bugün gelinen mücadeleyi küçümseyip inkar etmek olur. Kim bu mücadeleye, yaratılan değerlere sahip çıkıyorsa, bu onur herkesten önce Abdullah ÖCALAN yoldaşa aittir. Tüm insanlarımız bunu böyle bilmeli! Bunu teslim etmeyenler inkarcılardır, ve Kürdistan halkının dostları olamazlar.

Dün Rızgari'den, Özgürlük Yolu'na ve daha başka gruplara kadar savunulan bir görüş vardı; anti-diyalektik olan bu görüş, şöyleydi: "PKK'liler yurt-severdir, dürüsttür; ancak önderlik şöyledir, böyledir" diyerek kitle ile önderlik ayrımı yapmak istiyorlardı. En akılsız insan da bilir ki, PKK'liler dürüst, fedakar, yiğit insanlarsa, bu özelliği onlara önderlik ve ideolojisi vermiştir. PKK ideolojisini yaratan da yine önder yoldaşımız Abdullah ÖCALAN'dır. Önderlik dürüst, fedakar ve olumlu nitelikte olmalıydı, bugün PKK'liler de diğer örgütlerin bireylerinden farklı olamazdı. Hiç birimize bu özellik ne doğuştan verilmiştir ve ne de başka kurumdan bize kalmıştır. Biz bu olumlu özelliklerimizi Partimizden ve onun yaratıcısı önderliğimizden aldık. Diğer örgütlerin insanları bugün PKK'lilerin gösterdiği pratiği ve yaşamı gösteremiyorlarsa, nedeni önderliğin bu olumlu nitelikte olmamasıdır.

Bugün zararlı bir insan olan Hüseyin Yıldırım'ın da içinde olduğu komplocu-tasfiyeciler çevre, "Partiye evet, APO'ya hayır" diyerek kimlerle hangi noktada kesiştiklerini ortaya koymuşlardır. Kendilerini değiştiremeyenlerin, başka güçler tarafından kullanılanların bu düzenbazlıklarını tecrit ve teşhir etmek her PKK'linin, her yurt-severin görevidir. "APO'ya hayır" demek inkarcılıktır. Partiyi ve mücadeleyi inkar ve tasfiye etmenin güdümlenmiş yoludur. Bu tutumdaki teorik gıdalarını, sömürgecilik, Türk solu-

nun revizyonist-oportünist kesimi ve reformist-teslimiyetçilerden almaktadırlar. Yıllardır önderliğe karşı sürdürülen yıpratma, karalama kampanyasının cıllanıp yeniden ortaya sürülmesinden başka bir özelliği yoktur. Abdullah ÖCALAN yoldaşa saldırılmasının tek nedeni, PKK'nin varlığının rahatsız ettiği çıkarlardır. PKK mücadelesinden rahatsız olanlar, ayakları altındaki toprağı kayanlar, doğal olarak Partiye saldıracaklardır. Bugün Parti pratiğinin geldiği noktada birçok çevre Partiye saldırma gücünü bulamadıkları için önderliğe saldırmaktadırlar. Sol görünüp Partiye saldırmak, olanaksızlaşmış gibidir. Çünkü böyle bir tutum, sözkonusu çevreleri kitlelerden tümenden tecrit edecektir. Bu nedenle Partiye saldırmanın yeni yolunu şimdi Abdullah ÖCALAN yoldaşa saldırarak sürdürüyorlar. Hüseyin Yıldırım'ın içinde bulunduğu çevrenin yaptığı budur.

Sizler Abdullah ÖCALAN yoldaşın mücadelemiz içindeki yerini biliyorsunuz. O halde, bu tür saldırılara gerekli yanıt verilmeli, mücadele düşmanlarının yeni türleri susturulmalıdır. Her Newroz, Parti değerlerini ve önderliğini korumanın ve bu bilinçle hareket etmenin anıldığı günler olmalıdır aynı zamanda. Savaşımızı yükseltmenin, süreklileştirmenin gereğidir bu. Bugünkü mücadeleyi yükseltmenin birinci koşulu, Parti değerlerine, örgütlülüğe ve önderliğe sahip çıkmaktır. Önderliğimizin gücü ve mücadele içindeki yeri tartışılmazdır. Hiçbir güç bu gerçeği değiştiremez. Ancak PKK'lilerin buna rağmen duyarlı olmasını, bundan sonra da bu tür saldırıların geleceği bilincinde olmasını zorunlu görüyoruz.

Newroz, özgürlük ateşini harlandırmaksa, bugünkü gerilla savaşımızın ihtiyaçlarına cevap verebilecektir!...

Başarı dileklerimizle!

İrfan Güler
06.03.1989

karşı hep birlikte dur diyelim.

Unutmayın ki, insanlığın başı üzerinde dönen felaket; insanlar arasında yaş, cinsiyet, ırk, renk, din mezhep ve siyasal görüş ayrılığı gözletmiyor. Bugün devrimcilerin ve yakınlarının üzerinde kanat çırpın zulüm kuşu, yarın demokratların ve ben "insanım" diyen herkesin üzerinde kanat çırpınmaya başlayacak.

Evet şu anda biz 9 Şubat'ta başlayan açlık grevi içindeyiz. Taleplerimiz gayet açık ve net. Hiçbir demagojik açıklama ve yalan bu açıklığı sizlerden gizleyememeli. Taleplerimiz siyasal ve sosyal içeriklidir. Siyasal yönetim bizi nasıl değerlendirirse değerlendirsün, bizler, uluslararası anlaşmaların da belirttiği gibi savaş esiriyiz. Ve bu statüye uygun yaşam biçimini istemek bizim en doğal hakkımızdır.

Ama şu anda bırakın böyle bir statüdeki yaşamı, normal bir insanın yaşamına uygun

düşen temel insani haklardan bile yoksun bırakılmak isteniyoruz. 37 günlük açlık grevimizi sonuçlandıran sözler yerine getirilmek istenmediği gibi, sürekli olarak bizler geri bir yaşam içerisine sürüklenmeye çalışılıyor.

Şu anda isteğimiz, bizlere ve ailelerimize karşı insanca muamele yapılınsın ve koşullar buna göre düzenlensin. Böylesi bir yaşamın kalıcılığı ise ancak birtakım yasal değişikliklerden geçer. Yoksa her idareci döneme uygun olarak keyfi uygulamalarla insanlığımızı ayaklar altına almak için, hayasızca saldırmayı kendisine bir "hak" olarak görür.

Bu nedenle bu açlık grevimizde de, geçen seferinde olduğu gibi, tüm duyarlı kamuoyunu keyfi uygulamaları ve bu uygulamaların Eskişehir'deki mimarı Savcı İbrahimhakıoğlu'nu protesto etmeye ve bizlerle dayanışmaya çağırıyoruz.

Eskişehir Özel Tip Cezaevi'ndeki
PKK'li savaş esirleri adına
Şükrü Göktaş

—İnsanlık dışı uygulamalara son!
—İnsanlık onuru ışkenceyi yenecek!
—Yaşamın süresiz açlık grevimiz!

Yüreğim ateş hattında
Meşgul konuşamaz
Selam Newroz.
Nasılın Halepçem
Unutmadım Kawa
Bağışla Mazlum
Üç kibrit çöpün
Üç koca dağ
Hala yanıyor...
Ceviz kabzasında ismin
Umut azimle karındaş.
Hoş geldin Newroz
Üzülme Halepçem
Mart'ın yükü ağır
Mazlum Diyarbakır
Özgecanlar senin için.
Bir türkü artık
Söyleyeceğiz
Newroz'dan
Halepçe'den
Ve bizden yana.

Şükrü Gülmüş
Ceyhan Cezaevi / 21.03.1989

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BFG. - Bonn
Konto Nr.: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.00 \$
Avusturya 18.00 s.
Belçika 60.00 bfr.
Danimarka 8.00 dkr.
Fransa 6.00 ff.

Hollanda 3.00 hfl.
İngiltere 0.80 £
İsveç 6.00 skr.
İsviçre 2.50 sfr.
Norveç 10.00 nkr.

“Newroz, direniş ruhu ve ateşinin çağlar boyunca kuşaktan kuşağa iletilmesidir”

Dostlar, yoldaşlar!

Bugün Newroz'u kutlamak bir başka güzeldir; ülkemizde, kırlarımızda, ovalarımızda, semtlerde, evlerde, zindanlar ve yurtdışında. Güzelliğın anlamı başarılarımızda, yeni atılımlarımızda, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemizin her yıl saptanan hedeflere ulaşarak boyutlanmasında, genişlemesinde yatıyor. Newroz'a güzellik katan, anlam veren olay bu.

Kürdistan halkı için yeni gün anlamına gelen Newroz, bin yıllar önce köleci sömürgeciliğe karşı kazanılan zaferin bayramında dile gelişidir. O çağa özgü bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin dışı vurumudur.

Newroz, yabancı egemenliğe, sömürgeciliğe karşı savaşımın ve en açıkçası bağımsızlık ruhunun ifade edilışidir.

Newroz demek direniş ateşinin yakılması, direniş ruhunun yükseltilmesi, direniş ruhu ve ateşinin çağlar boyunca kuşaktan kuşağa iletilmesidir. Newroz, her alanda ve boyutta direnmeyi emreden ve dayatan, yaşatan özel anlamlı bir gündür.

Günümüzde Newroz, çağdaş anlamda, bilimsel sosyalizmle donatılmış, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin, kısacası ulusal kurtuluş siyaseti ve ulusal kurtuluş savaşımının Kürdistan topraklarında verilışinde yükseltilişinde ifadesini bulan derin bir anlam ve içeriğe sahiptir.

Newroz'u yaşatmak; Kürdistan özgünlüğünde zorunlulukların halkımızın her bireyinde, kafalarda bilinç olarak kavranmasıdır. Partimizin bağımsızlık ve özgürlük anlayışının, doğru devrimci çizgisinin kavranması, pratiğe uygulanmasıdır.

Newroz'u yaşatmak; örgütlü halk gücümüzün geliştirilmesi, yaygınlaştırılması, safların sıklaştırılarak arttırılmasıdır. Newroz'u yaşatan örgütlü halk gücümüzdür. PKK-ERNK-ARGK'nin varlığıdır. Örgütlülük olmasaydı Newroz'a yaşam vermek de mümkün olmazdı. Bugün Newroz'a yüklenen misyon, onun ulusal bayram olarak kutlanması; Partimizin önderliğinde geliştirilen, yaygınlaştırılan, kıvılcımları tüm Kürdistan'da, dünyada yankı uyandıran direniş ateşinin yakılmasıdır.

Newroz'u yaşatmak ve kutlamak; bağımsızlık ve özgürlük kavgasının bayrağını onurla taşımak ve onu elden ele aktarmaktır. Devrimci ideoloji ile donatılan halkımızın, ulusal kurtuluş siyasetinin uygulanmasında yetkinleşmesi, ulusal kurtuluş savaşımında Parti-Ordu-Cephe silahlarıyla güçlerin mevzilendirilmesi ve doğru bir tarzda seferber edilmesiyle Newroz'u her yıl daha anlamlı kılan başarının, zaferin sesi durumuna getirmek, kutlanmasının da temel garantisi olmaktadır.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi her yıl sağladığı başarılarla, kazandığı aşamalarla Newroz'a derinlik kazandırıyor. Bugün, Partimizin önderliğindeki ulusal kurtuluş savaşımıyla TC'nin örgütlediği ve sürdürdüğü özel savaş arasında kıyasıya bir mücadele sürüyor. Kürdistan'da iki yol vardır; birinci-

si, ulusal kurtuluş siyasetine dayanan ulusal bağımsızlık direniş, diğeri sömürgeciliğın yıllardan beri dayattığı teslimiyet ve ihanettir. Ya ulusal kurtuluş mücadelesi içinde yerini alacaksınız, ya da sömürgeciliğın her tür baskısı ve sömürsü altında özel savaşın bir aleti durumuna geleceksin. Kürdistan'da yaşam ara bir yol bırakmıyor. Elbette bağımsız, demokratik bir Kürdistan'dan yana olanlar direnmenin, özgürlüğün, ulusal kurtuluş mücadelesinin yolunu seçeceklerdir. Kürdistan halkının öz sınıf çıkarı burada yatıyor. Halkımızın Newroz'a sarılışının, Newroz Bayramını kutlamanın mantığı da burada yatıyor. Kürdistan halkına mal olan, iliklerine dek işleyen Newroz Bayramı, halkımızın bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine sahip çıkışının, bu mücadeleyi bizzat yürütenin ve sonuna kadar sürdürmeye olan inancının da bir göstergesidir.

Bin yıllar önce Newroz Bayramı zaferin bir ürünü olarak simgeleşti. Bugün zafere ulaşmanın, direnmenin, sonuçta kazanmanın simgesi oluyor. PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi kısa sürede, tarihimizi onurluca ve ayakları üzerinde yeniden yazmaya başladı, daha şimdiden Kürdistan devrim tarihinde azımsanmayacak değerler yarattı.

Yaratılan değerlerde Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi şehitlerinin payı büyüktür, Newroz'la yaşatılan direniş ve özgürlük ruhunun en iyi temsilcileri, en iyi uygulayıcıları şehitlerimiz olmuştur. Newroz Bayramının geleneğine yalnızca teoride değil, pratikteki savaşımaları ve örnek davranışlarıyla da sahip çıkmışlardır. Burada tüm devrim şehitlerimizle birlikte 21 Mart 1982'de bir Newroz günü, Diyarbakır zindanında direniş sembolü durumuna gelen, mücadele, direniş ve Partimizin önderlerinden çağdaş Kawa Mazlum DOĞAN yoldaşın anısı önünde bir kez daha eğiliyoruz; **onurunuz onurumuz, direnişiniz direnişimiz, zafere olan sarsılmaz inancınız sözümüzdür diyoruz.**

Bir Newroz Bayramını daha kutlarken yaratılan değerler övüncümüzdür diyoruz. Bir Newroz'u geride bırakıp yeni Newroz'lara doğru koşarken, Parti-Cephe-Ordu güçlerimizle eski atılımlarımıza yeni atılımlar ekleyerek, sonraki Newroz'ları daha iyi başarılır, daha iyi değerler yaratarak kutlamak ve zafere, bağımsızlığa, özgürlüğe giden yolu kısaltmak elimizdedir. Örgütlü ve direnen bir halk olarak zafere giden yola koşar adımlarla yürümek ve zirveye tırmanmanın elimizde olduğunu; direniş Kürdistan'ın her alanında, her biriminde örgütleyerek, geliştirerek, yükselterek faşist Türk sömürgeciliğine eninde sonunda göstereceğiz. Zafer, Partimizin ışıklı yolunda yürüyen halkımızın olacaktır.

Bugün, ARGK savaşçıları, Newroz türküleri yakıyor, kahramanlık destanları yaratıyorlar. Demirci Kawalarımız çoğalıyor; halk savaşımın askeri sanatını Kürdistan topraklarının her bölümünde nakış nakış işliyorlar. Yine böyle bir günde

kurulan ERNK, çeşitli sınıf ve tabakalardan oluşan Kürdistan halkının cephesi olarak, devrimciliği, Kürt yurtseverliğini Newroz'larda konuşturuyor. Örgütlenen halkımız Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde kaçınılmaz yerini büyük bir halk direniş, halk gücü, halk yeteneği, çabası ve özverisiyle alıyor.

Yaşayan ve yürüyen ulusal kurtuluş mücadelemiz, ilkel milliyetçilik, reformizm, tasfiyecilik vb.'lerinin panzehiridir. Newroz'ları kutlarken; ilkel milliyetçiliğe karşı devrimci Kürt yurtseverliğini, reformizme karşı devrimciliği, tasfiyeciliğe karşı örgütlü mücadeleyi dayatıp ve yaygınlaştırırken, Newroz'ları özgür koşullarda kutlamak için teslimiyeti, ihaneti değil, devrimci direniş üzerinde yükselen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi saflarında yerimizi alıyoruz. Newroz'un yaşatılması, kutlanması, ona derinlik kazandırılması ancak böylelikle somut bir değer ifade edebilir.

Sömürgecilik şartlarında, zindanlarda, yurtdışında örgütlü bir halk hareketi olan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemiz Newroz ateşinin kıvılcımlarını yayıyor. Mücadelemizin yarattığı değerlerin sevincini yaşıyoruz.

Parti-Cephe-Ordu üçlüsünü güçlendirelim. Halkımızın dayanışmasını, direnişini yükseltip yaymak, yeni hedeflere ulaşmak için ilerleyelim.

Şimdiden Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi dünyanın gündemini işgal etti. Dünya proletaryası, ulusal kurtuluş hareketleri ve demokratik kamuoyuyla Kürdistan devriminin sesi olarak dayanışmayı yükseltelim!

Bağımsızlık ve özgürlüğün, bağımsızlık ve özgürlük için bir şey yapılmadan kazanılmayacağını biliyoruz.

Bugün Newroz'u Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelemizle sömürge şartlarında yaşıyoruz ve kutluyoruz. Çocuklarımızın özgürce oynadığı; kolkola elele halay çekeceğimiz; kendi geleceğimizi belirleyip sömürgeciliğın, emperyalizmin, bölgesel ve yerli gericiliğın siyasi, ekonomik, kültürel vb. her türlü baskısına son vereceğimiz, el kapılarına gitmeye muhtaç olmadığımız bağımsız, demokratik bir Kürdistan'ın özgür koşullarında Newroz Bayramını kutlayacağımız günler de gelecektir.

Süreci yakalamak, yakınlaştırmak bizim elimizdedir ve bu uğurda yeni atılımlar için ilerleyelim diyerek, PKK savaş tutsakları olarak tüm yoldaşların, dostların ve halkımızın Newroz Bayramını kutluyoruz.

Selam olsun halkımıza ışıklı yolu gösteren, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin ışıklı yoluna önderlik eden PKK'ye!

Selam olsun halk savaşımı yükselten halk savaşçılara.

Selam olsun Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinde yerini alan, her düzeyde mücadelemize katılan, yeteneklerini koşturan örgütlü halk gücümüz ERNK'lilere!

**Çanakkale Cezaevi'nden
D. Ali Küçük
6.3.1989**

Tüm dostlarımıza,

Bir Newroz'da var olduk; bir Newroz'da yeniden var olmak için, insanlığın ender gördüğü fedakarlık örneklerini gösteriyor halkımızın kızları, oğulları. Ülkemizin doruklarından, ülkemin zindan diplerine kadar yeni yaşamın filizleri boy verdi, dal-budak saldı.

Acıyla büyütülen sevginin, yeni yaşamın coşkusunu, yoğunluğunu tüm benliğimizde duyarken; sizlerden, Medyamızdan ayrı olmanın özlemiyle büyütüyoruz inancı, azmi, yaşama sevgisini...

Halk, ülke, yaşama sevgisiyle dolu tüm dostları coşkuyla kucaklıyor; meydanlarda elele govend tutup özgürlük türkülerini söyleyerek kutlayacağımız Newrozlar'da buluşmak umuduyla bitimsiz sevgilerimi yolluyorum.

Her gününüz Newroz sıcaklığında,
Newroz özleminde olsun!

**Dostlukla...
Mustafa Karasu**

NEWROZ ATEŞİYLE KUCAKLARIZ

Newroz, yeni bir başlangıcın; iyinin, doğrunun, güzelin, ölümlerle, canlarla beslenerek köhnemişe, eskiye, vahşete ve zulme indirilen ölümcül darbenin toplumsallık kazandığı gündür.

Newroz, halkımızın özgürlüğe susamışlığının ifadesidir. Halkımızın sınıf düşmanlarına karşı dağlarda özgürlük meşalesini yakarak başkaldırışının, isyanının görkemli direnişidir Newroz. Newroz, yüreklerde tutuşan isyan kıvılcıklarının ülkemizin dörtbir yanında görkemli bir ateşe, özgürlük ateşine dönüştüğü gündür.

Newroz'u sadece bir bayram değil, bir direniş günü olarak

algılamalıyız.

Yeni, çağdaş ama asla kararmayacak, karartılmayacak yeni bir Newroz şafağını yaşamının, yaşatmanın tek yolu kavgadır, direniştir, yenilenmedir, çalışmaktır, hatta ölmektir...

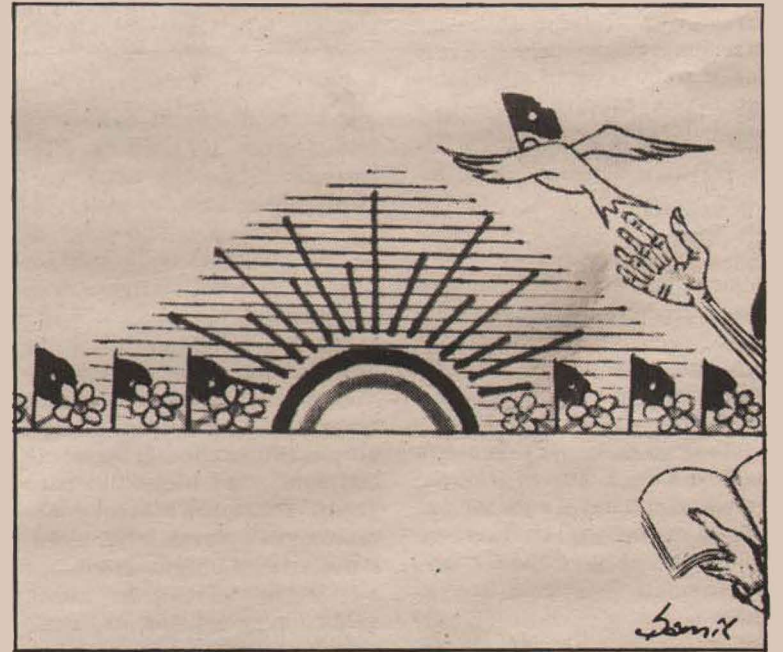
Newroz; yüreklerde, bilinçlerde harlanan ateşlerin ovalarımız ve dağlarımızda toplumsallaştığı gün olacaktır bizim için.

Newroz, ülkemizde zulmün, baskının ve sömürünün tarihe karıştığı gün olacaktır.

Tüm bunlar için, Newroz'un gelişini hızlandıralım, yanan ateşi gürleştirelim...

Gelecek aydınlık, güzel ve özgür yarınlarda birlikte Newrozları kutlamak umuduyla sizleri Newroz ateşiyle kucaklarız.

**Ceyhan Cezaevi'nden
arkadaşları adına
Mehmet SOĞAN**

**Direncin ve bilincin
Siz'liliğiyle yaşıyoruz canım
Siz'liliğimizle yürüyoruz geleceğe
Türkülerini yakıyoruz canım
Türkülerinizi okuyoruz hep bir ağızdan
hep bir dilden söylüyoruz
Açlıklardan, acılardan yaratıyoruz
gerçeğimizi
Gerçeğimizle yaşıyoruz ölümlerde
Ve yaşama dönüşen ölümlerde
sizliliğimizi yaratıyoruz
sizliliğimizi onarıyoruz
sizliliğimizi yüceltiyoruz
Ve sizliliğimiz canım;
size yakın
size layık
size yakışır
sizliliğimiz sizin gibi...**

Tümüzün yeni yılını kutlar, hasretle öperim.

Şamil Batmaz

Yurtseverlerin
Kaleminden
Kürdistan
Ulusal Kurtuluş Savaşı

8 MART'I KUTLADIK

12 Mart tarihinde YJWK-Köln Kadınlar Birliği'ne üye olan kadınlar bir araya gelerek kendi birliklerini güçlendirmek ve aynı zamanda 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlamak için toplantı yaptılar. Köle Kürdistan kadınının bundan sonra ulusal kurtuluş mücadelesinde aktif yerini alacağını ve bu uğurda kendi ailesini devrime teşvik edip mücadelemizin birer direniş kaleşi haline getireceğini o gün görmek mümkündür. Kürdistan kadınları kendi çocuklarını mücadelenin ihtiyaçlarına göre eğitip yetiştireceklerini bir kez daha kanıtladılar.

Bu kutlamaya YJWK üyeleri dışında da çok sayıda Kürdistanlı kadın katıldı. İlk defa Köln'de bu kadar kadın bir araya geliyordu; 8 Mart 100'ü aşkın kadınla kutlandı.

Kutlamamız esas olarak bir program doğrultusunda geçti. Berivan arkadaş ve tüm şehit arkadaşlar anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Sakine Cansız arkadaşın biz kadınlara yollanmış olduğu kutlama mesajı coşkuyla dinlenip yer yer alkışlanarak kesildi. Kutlamamız oldukça zengin programla sahneye; kadın folklor grubu ve bayan arkadaşlar kendi yeteneklerine dayanarak hazırlanmış oldukları devrimci türkülerle desteklerini sundular. Şiirler de okundu; özellikle bir küçük kardeşimizin okumuş olduğu şiir coşkuyla alkışlandı.

Kadın sorunu üzerine tartışma bölümü açıldı. Divan'ın oluşumuyla, erkek arkadaşlar ve bayan arkadaşlar güçlü bir şekilde tartışmalarda yer aldılar. Son olarak bayan folklor grubunun ve kitlenin APO Hate Hilvanê türküsüyle hep beraber halay çekilip bu coşku günümüzü daha da anlamlılaştırmak için, ve Kürdistan devrim tarihinde yeni 8 Martları yaratmak için programımız sonuçlandı.

YJWK-Köln Kadınlar Birliği
23.3.89

KÜRDİSTAN ÇOCUKLARI

Biz geziyoruz dağlarda
Üzüm alıyoruz bağlardan
Ölmüyoruz kimsenin silahından
Biz doğmuşuz Kürdistan anadan

Güçlülerin dünyasından
Ateşin oğullarından
Silahların kucağından
Biz doğmuşuz Kürdistan anadan

Önümüze koysalar topları
Vazgeçmeyiz hakkımızdan
Yürürüz hep doğru yoldan
Biz doğmuşuz Kürdistan anadan

Bir dil, isim uyanışından
Petrol suyun altından
Zaferlerin kanından
Biz doğmuşuz Kürdistan anadan

Kızımız Meral

8 MART VE KÜRDİSTAN'DA KADIN SORUNU

Bugün Kürt halkı ayağa kalkıp kurtuluş yolunda güçlü adımlar atarken, biz bu halkın çilekeş kadınları olarak, içinde bulunduğumuz durumu araştırıp harekete geçmekte çok geç kalmışız.

Bugün, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde, Kürdistan kadının durumunu açığa çıkararak sorunlar üzerinde düşünmek gerekiyor. 8 Mart, 70 yıldan bu yana kutlanıyor olmasına rağmen, Kürdistan kadını bundan doğrudurüst haberdar bile değildir.

8 Mart, bir kutlama gününden ibaret değildir. Tüm dünya kadınlarının, II. Enternasyonal Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda alınan kararlar, kadınların sömürüye, baskıya karşı direndiği; grevler, yürüyüşler, baskınlar, mitingler düzenlediği eylem ve direniş günüdür.

Kürdistan kadını ise, sömürgeci politikaların sonucu olarak hala tüm haklardan yoksun, köle bir şekilde yaşamını gölge bir varlık biçiminde sürdürmektedir. Kürt kadını neden ezildiğini, sömürüldüğünü araştırmaktan yoksun olarak, her şeyi kötü kader biçiminde değerlendirmektedir. Kader diye bir şey yoktur. Her şeyin bir nedeni vardır...

Kürdistan'da kadın sorunu, Kürdistan'ın özel konumundan ötürü

daha da karmaşık ve zordur.

Bütün sömürgeci ve feodal-komprador uygulamalar sonucu, Kürt kadınının yaşamı çekilmez hale getirildi. Her yönlü eğitimden yoksun bırakıldı.

Kürdistan'da doktorların yok denecek derecede olması sonucu, sadece doğumdan yılda onbinlerce kadın ölüyor. Tabii doğumda ölen çocukların sayısını da buna eklemek gerekiyor. Ayrıca yaşam koşullarının zorluğundan büyük payı da alan kadındır. Dağda ormanda odun toplamak, hayvanların ahırlarını temizlemek, hayvanlara bakmak ve sağlamak, ekmek-yemek pişirmek, evi temizlemek, çamaşır-bulaşığı elle yıkamak ve çocuklara bakmak da onun görevi durumundadır. Bu şartlar altında bir kadının yaşamının uzun ömürlü olmaması doğaldır.

Kürt kadınının eve hapsedilmesi, yaşamının şartlandırılması, dört duvar arasında gelişmelerden habersiz duruma düşürülmesi, şuurunda kendisini "aşağılık" bir varlık görmesini keskinleştirmiştir.

Kürt kadınının kurtuluşu için, üzerindeki ulusal-sınıfsal baskının kalkması gerekir. Bu da ancak ulusal kurtuluşla mümkündür. Yani sömürgeciliği Kürdistan'-

dan söküp sosyalist bir toplum yaratmakla gerçekleşebilir.

Kuzey Kürdistan'da, PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi sosyalist ideolojiye sahip kadının kurtuluşunu da nasıl olsa hedefliyor deyip yetinmek doğru değildir. Çünkü, kadının kurtuluşu otomatikmen ve kendiliğinden gerçekleşmez. Ancak kadınlar ulusal kurtuluş mücadelesi içinde yer alarak, kadın hareketini yaratarak kendi özgürlüklerine ulaşabilirler. Bu anlamda, kadınların aktif bir şekilde mücadelede yer almaları ve politik bir güç olarak kendilerini kabul ettirip bir konum sahibi olmaları, devrim mücadelesinde ve devrim sonrası süreçte çok önemli bir noktadır.

Unutulmaması gereken bir nokta da, kadının kurtuluşunun diğer emekçi sınıf ve tabakaların kurtuluşuna bağlı olduğudur.

Kısacası, günümüzde Kürt kadınının gerçek kurtuluşu, ancak politik bir bilinçle silahlanıp ulusal kurtuluş mücadelesi içinde aktif şekilde yerini alarak, Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği'nde (YJWK) örgütlenip mücadele etmekten geçer; başka bir kurtuluş yolu yoktur.

Evîn Azadî

8 Mart tüm ilerici kadınlara kutlu olsun!...

Bu günün hikayesini, uzun uzadıya yazıp, o dönemde eşitsizliğe karşı direnenlerin mücadelesini kendimize mal etmeyeceğim.

Ne yazık ki günümüzde 8 Mart, çoğu kadınlar tarafından, burjuva bir anlayışla kutlanmaktadır. Sanki günümüzde sömürülen ve ezenler yokmuş gibi, her 8 Mart'ta aralarında toplantılar yapıp bir eğlence gibi kutlamaktalar. Emperyalist ülkelerin kadınları için belki bir şey söylenemez. Fakat gerek Türkiye, gerekse Kürdistan'da devrimcilik, ilerici ad altında ortaya çıkan örgüt ve partilerde yer alan kadınlar da, bu tarihi anlamı büyük olan günü, hep hazır bir reçete gibi kitlere sunup gerçek anlamından sapıtılarak kutladılar.

Günümüzde ise, ülkesi işgal altında olan, yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları talan edilen, yıllardır sömürgeciler tarafından halkı katledilen, kadın ve genç kızların ırzına zorla geçilen, süngü ucuyla gelinlerin karnından beleri çıkarılan, toprakları elinden zorla alınarak köle gibi dünyanın dört bir yanına sürgün edilen, zindanlarda ortaçağ karanlığını geriden bırakan metodlarla gençleri işkenceden geçirilen biz Kürdistanlı kadınlar için bu günü savaşız ve mücadelesiz kutlamak mümkün değil.

Bizler düşmana karşı olan kınımızı, hep içimizde saklı tuttuk. Çünkü düşman her şeyimizle bizi teslim almıştı. Bize yol gösteren ne gerçek bir önderimiz, ne de partimiz vardı. "Allah iki Kürdü bir araya getirmez" düşüncesi bize kabul ettirilmişti. Fakat günümüzde artık yüzbinleri bir araya getiren Partimiz vardır.

Partimiz bizleri yeniden yarattı. Bizler insanlığın ne olduğunu PKK ile öğrendik. Bunu kabullenmeyen bir Kürdistanlı varsa, onun insanlığından şüphe edilir. Beynimiz hiçbir zaman ülkemiz için bu kadar meşgul olmadı. Yüreğimiz hiçbir zaman bu kadar çarpıyordu. Yani tüm insanlık duygularımıza bu kadar sahip değildik...

Görüyoruz ki bugün gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde küçümsenmeyecek bir kadın kitlesi vardır. Bu her gün

daha da artmaktadır. Son bir yıllık gelişmeler bakacak olursak bu gerçeği göreceğiz. Cezaevlerinde çocukları ile dayanışma içinde olan annelerin direnişi, çarşının içinde üzerine gaz bidonunu dökerek kendilerini yakan Saliha ve Hanım anaların cellatların işkencelerini protesto etme olayı, yurtdışında gece, yürüyüş vb. eylemlerde kalabalık bir kadın kitlesinin ön saflarda sloganlar haykırması ve gene gönüllü olarak annelerin ARGK saflarına evlatlarını göndermeleri, son bir yıl içinde beş ARGK-savaşçısı kadının şehit düşmesi, Kürdistan kadınının mücadelesini açık olarak ortaya koymaktadır.

Genelde dünya ilerici kadınlarının, özelden ise Kürdistan kadınının yüzkarası olan Kesire ve Nadire

alçaklarının ortaya çıkışları Kürdistan kadınının mücadelesini hiçbir zaman lekeleyemez. Aksine bizlerin mücadeleye daha da sıkı bağlanmamızı gerektirmiş ve bu tip sürpütülerin mücadelemiz içinde yerlerinin olmadığını ispatlamıştır. Bizler bu alçakları nefretle lanetlerken; Fincan, Aysel, Sultan ve Berivan yoldaşların anıları önünde saygı ile eğiliyoruz. Tüm Kürdistan kadınları ve genç kızları; eğer köle gibi vatansız ve namussuz yaşamamak, el kapılarında düşkün birer mülteci durumuna düşmemek, diğer ülkelerin insanları gibi kimliğimize sahip olmak istiyorsak, PKK saflarına katılıp maddi ve manevi olanaklarımızı seferber edelim!...

Saarbrücken'den ZERO

BERİVAN'IN ANISINA

Ana ben gidiyorum artık cepheye
Haddini bildireyim Türk vampirine
Bana dua etsin söyle yaşlı nineye
Berivancığımın intikamını dert eden gelsin

Bacım; mezalimden koru kendini
Anama bırakıyorum kınalı gelini
Berivan gibi isyana aç yüreğini
İnsanlığa, özgürlüğe susayan gelsin

Annem ağlama gözyaşın pınar olmasın
Akmasın, akmasın deryalar bulanmasın
Berivan gibi körpe Berivancıklar doğurasın
Kürdistan'ın hüznü bitsin diyenler gelsin

Kan dökmeden kabul olur mu dilek
Tatmış mısın açlık nedir, ne demek
Tahammül etmez oldu bu acıya yürek
Halepçe'min hüznü bitsin diyenler gelsin

Esareti kır düşme sömürgecinin eline
Oğul-baba düş vatan-millet derdine
Nasip olur bir gün gülmek kınalı geline
Berivancığımın kanını düşünenler gelsin

Kürdistanlım çilen ne zaman bitecek
Sen uyudukça özgürlük elden gidecek
Sen yiyecek seçerken Berivan bulmazdı yiyecek
O'nun hüznü hüznümdür diyen gelsin

Z. Alimoğlu
12.3.1989

Değerli okuyucularımız

Sizlerden çok sayıda değerlendirme yazıları ve şiirler alıyoruz. Bu bizi sevindiriyor. Aynı şekilde bu yönlü çabalarınızı Berxwedan'a bir katkı olarak görüyoruz. Ancak, gönderdiğiniz tüm mektuplara okuyucu sayfasında yer veremiyoruz. Buna rağmen, sizden, mektuplarınızı sürekli şekilde göndermenizi bekliyoruz. Berxwedan'a gönderilen tüm mektupları okuyor ve değerlendiriyoruz.

Mektuplarınızın güncel ve eksikliği duyulan konulara ilişkin olmasını isterken, bizim de eksik gördüğümüz bir noktayı belirtmek gereğini duyuyoruz: Berxwedan'ın her sayısının biçim ve içeriğine ilişkin mektupların olmayışı. Amaç daha güçlü içerikte bir gazete olduğuna göre; çıkan her sayının incelenmesi ve buna ilişkin değerlendirmelerin gönderilmesinin, Berxwedan'ı daha da güçlendireceğine inanıyoruz.

Çalışmalarımızda başarılar...
BERXWEDAN

Henüz onbeşir yaşım
Gurbette nedir işim
Yoktur benim ulusum
Ne ister benden faşizm

Dinlerseniz anlatayım derdimi
Faşizm öldürdü kardeşimi, bacımı
İşkenceye almış babamı
Ne ister faşizm milletimden

Ne oldu faşizm sana
Kürdüm diye kıydın genç yaşma
Hiç boyun eğmem sana
İşte PKK çıktı meydana
Yeter artık faşizm sana

Uzaklarda bir ışık yanıyor
Peşmergeler dağı taşı sarıyor
Faşizm askeri korkudan kaçıyor
Müjdelere olsun milletim sana
İşte kuruluyor Kürdistan
Osnabrück'ten bacımız N. D.

8 MART'TA KÜRDİSTAN KADINLARI BİRLİKLERİNDE KENETLENİYOR

Biz Reims Kadınlar Birliği olarak, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, Kürdistan kadınlarına ve dünya ilerici kadınlarına kutlu olsun diyoruz.

Bugün, Partimizin direniş mücadelesinde Kürdistan kadınları önemli rol oynuyor. Kürdistan kadınları dünyanın saygınlığını kazanıyorlar.

Ülkemizde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi, biz Kürdistan kadınlarına bir çağrı niteliğindedir.

"Köle Kürdistan kadını
Unutma hiçbir an bile
Namus ayaklar altında inim inim
Şeref çok yabancı
Onur ise paramparça
Feryatlar öyle acı ki
Can çekişiyor vatan...
Tükür ihanete dağlar kadar
Hançerle ihaneti
Berivanlar
Çiçekler
Rahimeler
ve Hanımlar gibi..."

Onlar savaştilar son mermilerine kadar. İsyân bayrağını diktiler Kürdistan'ın dört bir yanına...

Fransa-Reims Kadınlar Birliği

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı TC'nin "yeni" cansimidi

KÜRDİSTAN'DA DİNİ HAREKET

Dünya devrimler tarihi ve günümüz siyasal gelişmelerinden az-çok haberdar olan herkes kapitalizm sonrası dönemlerde ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelelerini rayından saptırmada veya toplumu egemenlik altında tutmada dini ve mezhepsel düşüncelerin yaygın bir şekilde kullanıldığını görecektir. İlerici bir sistem olarak doğduğunda kapitalizm, dini ideolojilere karşı savaşında bilimi en büyük silahlarından biri olarak kullanmış; toplumun gözlerini müsbet bilimlerin aydınlığına çevirmişti. Ancak, feodal toplumu alıttırıp gelişmesinin belli bir evresine ulaştığında, ilerici sınıf olan proletaryanın yüreğine saldırdığı korkuyu bertaraf edip toplumu kendi egemenliği altında tutabilmek için bu kez bizzat kapitalistler din ideolojisine dört elle sarılan, onu körükleyen ve yatanlar oldular. Dini ideolojinin kendisi için esas tehlike olmaktan çıkması ardından kapitalist egemen sınıf onu kendi hegemonyası altına alarak ömrünü uzatmanın, toplumu uyuşturup egemenliği altında tutmanın aracı haline getirdi.

Kapitalizmin emperyalist aşamasında ise bu olgu daha da belirgin olarak görülmeye başlandı. Proleter devrimler çağının başlaması ile birlikte tüm dünya proletaryası ve ezilen halklarda başgösteren uyanış ve emperyalizme karşı mücadeleler kapitalist egemenleri her geçen gün daha da gericileşmeye ve çağdışı ideolojilere sarılmaya götürdü. Bugün emperyalist metropollerde artan çürümeye paralel olarak, her gün ayrı bir isim altında yeni yeni tarikathlar türetilmekte, kurtuluşu dine sarılmakta görenlerin sayısı bir çığ gibi büyümektedir. Artan hoşnutsuzluğun düzene yönelmesi ve bunalımın esas kaynağını kurutmasını önlemek için, toplumun bakış açısı çarpıtılmakta; sahte kurtuluş yolları türetilmekte ve böylece sınıfsal mücadele özünden boşaltılarak sistemin ömrü uzatılmaya çalışılmaktadır.

Ancak dini ideolojinin esas olarak körüklediği alanlar emperyalizmin güdümünde olan geri bıraktırmış alanlardır. Yeni sömürge veya sömürge ülkelerde artan ulusal ve sınıfsal kurtuluş mücadelelerini engellemede ve bastırmada egemen güçlerin en çok bel bağladıkları ideolojilerden birisi din ideolojisidir. Kitleleri uyuşturmada, içinde buldukları çağdışı koşullar ve sömürüye boyunegmelerinde olduğu kadar gerçek kurtuluş yolunu gösteren öncülerinden koparmada ve hatta onlara karşı kışkırtmada da din ağırlıklı olarak kullanılan ve kapitalist egemenlerin hizmetine koşulan bir ideoloji rolü oynamaktadır.

Özellikle sosyalizme karşı demagoji ve kışkırtmaların en çok kaynağını bulduğu bir öge durumundadır din. Bugün gerek sosyalist ülkelerin içişlerine karışmada, gerek halkları sosyalist devlete karşı kışkırtmada emperyalizmin en çok sarıldığı öğelerden biri dindir. Dini duyguları istismar edip körükleyerek emperyalizm halkları ege-

men sosyalist yönetimlere karşı kışkırtmakta, böylece dini bir silah olarak kullanmak suretiyle sosyalist devletleri içten parçalamaya çalışmaktadır. SSCB'de yaşananlar buna açık bir örnektir. Aynı şekilde, Afganistan örneği gözönüne getirildiğinde, dinin emperyalizmin elinde nasıl bir gerici silah haline getirilebildiğini görmek mümkündür. Dini halkayı ustaca yakalayan emperyalizm Afganistan'da görünüşte haklı ama özünde emperyalizmin ve gericiliğin çıkarlarına hizmet eden bir silahlı savaşımı başlatmış ve sonuçta Afganistan'da iç savaşın boyutlanmasına dek işi ilerletmiştir.

Dini düşüncelerin kendi çıkarlarına böylesine hizmet ettiğini bizzat pratik içinde görüp yaşayan emperyalistler ve uşakları tüm güçleri ile dinin toplumlar içinde kök salması için çaba sarfetmektedirler. Özellikle İslam dininin yayılıp kökleşmesi için bilinçli bir çaba gösterilmektedir. Ortadoğu halklarının dinin ne kadar etkisi altında olduklarını bilerek ve Ortadoğu alanının bu stratejik önemini gözönünde bulundurarak emperyalizm bu alandaki varlığının en temel öğelerinden biri olarak dini duyguların körüklenmesini görmektedir. Hatta Hıristiyan halklar bünyesinde de İslamiyet kurtarıcı bir öge olarak lanse edilmeye çalışılmaktadır. Tanınmış bilim adamları, sporcular vb. şahsiyetlerin İslamiyete övgüler dizerek Müslümanlığa geçmeleri ve burjuva basın-yayın organlarında böylesi örneklerin çarşaf çarşaf işlenmesi tesadüfi bir olay değildir. Aynı şekilde, dini duyguları istismar eden film, kitap vb. piyasaya sürülerek dini çevrelerin kışkırtılması ve ardından cihad çağrılarının peşpeşe yapılmasına neden olan kabarmaların yaratılması boşuna değildir. "Günaha Son Çağrı" filminin, Salman Rüşdi'nin "Şeytan Ayetleri" kitabının basın-yayın organlarında böylesine işlenmesine neden olan gelişmeler bilinçli hazırlanıp yürürlüğe konmuş planların bir parçasıdır ve dini yobazlığı artırmaya yöneliktir. Emperyalizm böylece bir yandan dinin propagandasını yaparak, diğer yandan kitlelerin dini duygularını incitip onları tahrik ederek dine daha köklü sarılmayı sağlamakta, daha sonra da yarattığı bu zemini kullanarak çürümüş ömrünü uzatmanın çabası içine girmektedir.

12 Eylül ve körüklenen dini hareket

Türk egemenlerinin tarihi, dinin, devleti koruyucu bir zırh olarak kullanılması tarihidir de aynı zamanda. Tarih boyunca din ve Türklük birbirini besleyip kollayan iki olgu olmuştur. Zaman zaman biri ön plana çıkarılmışsa da hiçbir zaman birbirinden koparılmamış, ayrı ele alınmamıştır.

İslamiyetten sonra Türk egemenlerinin İslamiyeti benimseyip "İslamın kılıcı" sıfatını almalarının ardından toplum bünyesinde İslamiyet egemen ideolo-

ji olarak yerleştirilmiş ve bu, günümüze kadar da süregelmiştir. Her ne kadar Kemalizm, din ve devlet işlerini birbirinden ayıran laiklik ilkesini temel ilkelerinden biri olarak lanse etmişse de bu hiçbir zaman pratikte hayat bulmamıştır; bulamaz da. Çünkü, Türk devleti öylesine zayıf temellerde doğan bir devlettir ki, İslamiyetin koruyucu zırhı olmaksızın ayakta kalması mümkün değildir. Bu nedenle de, Mustafa Kemal ve ardıllarının laiklikten anladıkları, dışa karşı çağdaş ve ilerici görünmelerine olanak sağlayacak bir slogan olmaktan öteye bir şey değildir. Diğer taraftan,

dinin toplum bünyesinde canlı bir şekilde yaşatılması, ancak ilerinin her zaman devletin elinde olması, dinin mevcut devletin çıkarları ve sürekliliğini garantiye alan bir araç olarak kullanılması da bu anlayışın diğer yüzünü oluşturmaktadır. Kısacası, Kemalizm, kapitalist sınıfın ve düzenin gelişmesine zarar verdiği noktada dine karşı laikliği bir zırh olarak kullanırken, özünde dini yaşatmanın ve düzenin hizmetine sokmanın derin çabası içinde olan bir ideolojidir. Bu ideoloji sahiplerinin gerek Mustafa Kemal döneminde ve gerekse sonrasında icraatlarının temelinde oturttukları şey budur.

Dini ideolojinin devlet tarafından kollanıp geliştirilmesinin en açık örneği 12 Eylül faşist cuntasının icraatıdır. Faşist cuntanın işbaşına gelişi ardından toplum yeniden ve daha yoğun olarak dini cendere içine alınmaya başlandı. Bu, ABD emperyalizminin öngördüğü politikaya da denk düşen bir politikaydı. Bu politika gereği, cuntabaşı Evren peşpeşe "dinin birleştirici" bir öge olduğuna dair demeçler vermeye başladı, "din kardeşlerini, komünizm ve bölücü tehlikeye karşı yekvücut olup devleti korumaya" çağırdı. Bu icraata can-ı gönülden katılanların başında gelenler Başbakan Özal ve şürekası oldu. Hatta Özal bu konuda Evren'i de kat kat aşan uygulamalar içine girdi. 1984 yılında Kabe'yi ziyaret eden Evren'in ardından Kabe'ye peşpeşe ziyaretler yapan Özal, "en çok hacca giden başbakan" sıfatını kazandı.

Dini eğilimleri körüklemek çalışması salt hacca gidişlerle sınırlı değildi elbetteki. 12 Eylül cuntası döneminde, Türk-İslam Sentezi geliştirilerek, devletin tüm kurumları bu senteze göre yeniden biçimlendirildi. Toplum egemen ideoloji olarak daya-

tilmaya başlandı. Mitinglerde, televizyonda ayetli, hadisli konuşmalar yapıldı. Türkiye ve Kürdistan'ın dörtbir tarafı camilerle donatıldı. Kur'an kursları toplumu bir ağ gibi sardı. Türban modası çığ gibi yayılarak sonunda siyasal bir olay haline geldi veya getirildi. Din dersi zorunlu ders haline getirilerek Müslüman olsun olmasın tüm öğrenciler din dersi almaya zorlandı. İmam hatip liselerinin sayısı artırılarak, bu okullardan mezun olanlar yargıçlık, kaymakamlık gibi her türlü mesleğe yönlendirilip bürokratik kademeler böylesiyle dolduruldu. Böylece devlet giderek

devletin güdümünde ve onun hizmetindedir. Devletin korunması ve "bölücü-komünist tehlikeye karşı" ayakta tutulması için dini hareket bir emniyet sübabı rolü oynamakta; "şariat tehlikesi" teraneleri toplumun gözünü korkutup onu uysallaştırmanın bir aracı olmaktadır.

Kürdistan tarihinde dinin oynadığı rol ve sonuçları

Kürdistan tarihi incelendiğinde görülecektir ki, özellikle Müslümanlığın kabulünden sonra Kürdistan'da ulusal değerlerden ve ulusal kimlikten hızlı bir uzaklaşma görülmüştür. Ve din her dönemde egemen sömürgeci güçlerin Kürdistan üzerindeki sömürgecilerini sürdürmede ellerindeki en temel araçlardan biri olarak işlev görmüştür.

İslamiyetin kabulünden sonra, Kürdistan'daki egemen sınıf olan aşiret beyleri, şeyhlik-seyitlik sıfatlarını alarak toplum içinde yaygın bir Arap hayranlığı ve Arap milliyetçiliğinin yayıcısı rolünü üstlenmiş, ulusal dil, kültür, gelenek ve göreneklerin yerine Arap dili, kültürü, gelenek ve göreneklerini hakim kılmaya çalışmışlardır. Giderek Kürt toplumu yerine bir "İslam toplumu" şekillendirmeyi hedef almışlardır. Kürdistan üzerinde egemenliklerini kalıcı kılmada bu politikayı çıkarlarına uygun gören sömürgeci güçler de tüm çabalarını harcayarak bu oluşumun gerçekleştirilmesine katkıda bulunmaya çalışmışlardır. Egemenliklerinin tehlikeye girdiği dönemlerde ise din en büyük kurtarıcıları olarak imdatlarına yetmiş; bu halkadan yakalayarak Kürdistan halkını bölüp parçalama ve birbirine düşürerek egemenliklerini koruma yoluna gitmişlerdir. Bunda oldukça başarılı da olmuşlardır.

Kürdistan'ın ikiye bölünerek Osmanlı İmparatorluğu ve İran-Safevi İmparatorluğu arasında bölüşülmesinde mezhep ayrılıklarının oynadığı rol çok iyi bilinmektedir. İki sömürgeci gücün birbirine üstünlük sağlayıp egemen olmayı başaramadığı Kürdistan, içteki hain işbirlikçi şeyhlerin, ağaların mezhep ayrılıkları temelinde Kürdistan'ı parçalayıp peşpeşe çekmesiyle hakimiyetlerini kurmuş ve bugüne dek süregelen karanlık tarihi başlatmışlardır.

Daha sonraki yıllarda da din, sömürgeci egemenlerin elinde Kürdistan halkını bölüp parçalamanın ve çağdışı kölelik statüsünde tutmanın aracı olmaya devam etmiştir.

I. emperyalist paylaşımların sonrasındaki doğan olumlu fırsatların değerlendirilmemesinde yine dinin büyük etkisi vardır. Emperyalist güçlerin işgali altında Osmanlı İmparatorluğunun parçalandığı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ise henüz kurulmadığı ve büyük bir boşluk bulunduğu bu dönemde Kürdistan halkının çıkarlarına olabilecek çözümler geliştirmenin şartları vardı. Ancak, bu dönemde de Kürt egemen güçleri, Kemalistlerin ileri sürdükleri "din kar-

deşliği" teorisine kapılıp "gavura karşı" mücadelede Türk egemenlerinin yanında yer almışlardır. Kürdistan halkının kurtuluş talebi böylece Türk egemenlerinin çıkarlarına feda edilip varolan potansiyel eritildikten sonra da "din kardeşi" Türk egemenleri silahlarını Kürdistan halkına çevirmiş; Kürdistan topraklarını kana bulayarak sömürgeci egemenliklerini adım adım tesis etmişlerdir. Kürdistan tarihinin en karanlık dönemlerinden biri olan bu dönemde içine düşülen vahim yanlış Kürdistan halkının halk ve ulus olarak erime sürecine tabi tutulması ile sonuçlanmış; Kürdistan'da modern bir ulusal kurtuluş hareketinin doğmasına kadar da bu süreç en acımasız bir şekilde devam etmiştir.

Kemalist yönetim Kürdistan'da egemenliğini katliamlar ve asimilasyon politikası üzerinde adım adım tesis ederken yararlandığı en büyük çelişkilerden biri de mezhep çelişkileri olmuştur. Dini duygularını sömürerek kendi kurtuluşunun hizmetine soktuğu Kürdistan halkını, Kemalistler daha sonra da Alevi-Sünni çelişkilerini kullanarak birbirine karşı kıskırtırmış, böylece egemenliğini sürdürmenin yollarını bulmuştur.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve dini hareket

Tarih boyunca dini kullanarak Kürdistan halkını boyunduruğu altında tutmayı başaran Türk egemenleri modern ulusal kurtuluşçu hareketin doğuşuyla birlikte, diğer yöntemlerin yanısıra bir kez daha aynı yönteme dört elle sarılmaya başladı. Ulusal kurtuluşçu düşüncelerin daha yeni yeni doğmaya başladığı 1970'li yılların ortalarından başlayarak Kürdistan'da dini eğilimler alabildiğine körüklenmeye, dini bayrak edinen burjuva partileri Kürdistan'da geliştirilmeye başlandı. Devlet tüm basın-yayın kuruluşları ve siyasi kurumlarını harekete geçirecek, Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için faaliyet yürütenleri "Ermeni", "gavur", "dinsiz" olarak lanse etme çabası içine girdi. Kürdistan'da mezhep çelişkileri görülmeyen boyutlarda körüklenerek Maraş'ta görüldüğü gibi kanlı çatışmalara varacak denli geliştirildi. "Din kardeşliği" propagandalarına alabildiğine hız verildi. Böylece, bir yandan Kürdistan halkı arasında birbirine düşmanlık tohumları ekilip halkımız birbirine kırdırılırken, diğer yandan Kürdistan halkının Türk sömürgecilerine karşı ulusal kini törpülenerek "din kardeşliği" kisvesi altında halkımızın köleliği meşrulaştırılmaya ve süreklileştirilmeye çalışıldı.

Bununla da kalınmadı; Kürdistan'da sol maskeli bazı güçler eliyle "Alevicilik" körüklenip, "Alevi örgütlenmesi" temelinde halkımız suni olarak parçalanmaya çalışıldı. Ulusal ve sınıfsal çelişkiler mezhep çelişkileri içinde boğulmaya çalışılarak halkımızın gerçek düşmanlarına karşı bilinçlenip savaşa kalkmasının önü alınmaya uğraşıldı.

1980'ler öncesi başlatılan bu çarpıtma hareketleri 12 Eylül faşist cuntasının gelişti ardından had safhaya vardırdı. Kürdistan'ın dört bir tarafında yeni camiler yaptırıldı. Dini propa-

ganda ve eğitime ağırlık verilerek halk gerçek sorunlarından uzaklaştırılmaya çalışıldı. Özellikle gençlik arasında dini eğilimler alabildiğine körüklenerek toplum bir bütün olarak Kürdistan ulusal kurtuluş hareketine karşı şartlandırıldı. Sömürgeci Türk devletine karşı mücadele edenlerin "dinsiz oldukları", "Ermeni ve Hıristiyan oldukları", "namus düşmanları oldukları" vb. propagandalar ayuka çıkarıldı. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı askeri alanda sonuçsuz kalan çabalarından sonra sömürgeci Türk devleti helikopterlerle tüm Kürdistan sathına bildiriler dağıtarak, halkı din etrafında bütünleştirmeye ve "din düşmanı bölücüler"e karşı savaşta çağırılmaya başladı. Kur'an'dan ayetlerin, hadislerin yer aldığı bu bildirilerle halkın dini duyguları istismar edilerek bir kez daha gerçek kurtuluş yolundan sapıtılması için uğraşılmaktadır.

Genelde dini duyguların körüklenmesi ve halkın bu temelinde ulusal kurtuluş mücadelesine karşı çıkarılması için çaba sarfedilirken, diğer yandan da Alevilik etrafında gerici örgütlenmeler oluşturulmaya çalışılmaktadır. Faşist cunta işbaşına geldikten sonra halkımızın Alevi kesimi üzerinde sinsi oyunlarına hız verdi. Bunu yaparken de şeker-kamçı politikasını bir arada kullandı. Bir yandan Alevi köylere cami yaptırıp halkı camiye gitmeye zorlayarak, onları tahrik ederken ve Aleviliğe daha bağnazca sarılmaya iterek Aleviliği derinleştirirken, diğer yandan da, basın-yayın organları ve çeşitli güçler eliyle Alevilerin sorunlarına sahip çıkar görünüp Alevicilik temelinde örgütlenmeler yaratmaya çalıştı. Sanatçı adı altında piyasaya sürülen onlarca sosyal-ajan, ilericilik adına Alevi kültürünü canlandırmaya çalışıp ulusal bilinçlenmenin karşısına mezhepsel bilinci çıkarmak için çaba sarfetmektedir. "Kızıl Yol Hareketi"nde görüldüğü gibi, MİT güdümlü örgütlenmeler piyasaya sürülerek "Alevistan ve Alevi Halkı" teorileri ortaya atılıp halkımızın kurtuluş mücadelesi boşa çıkarılmaya çalışılmaktadır. Diğer yandan da Marksizm-Leninizm adına hareket ettiklerini iddia eden, kendilerine devrimci sıfatı takan bazı sol örgütler ilericilik adına Aleviciliği temel alıp körükleyerek, "Alevilerin demokratik örgütlenmesini destekleme", "Ezilen Alevi kesime sahip çıkma" adı altında sömürgeci egemenlerin ekmeğine yağ sürmekte; MİT'in geliştirmek istediği suni parçalanmayı devrimcilik adına en tehlikeli ve sinsi biçimde körüklemektedirler. Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişmesine paralel olarak hız kazanan bu çabaların hedefinin halkımızın parçalanması ve ulusal kurtuluş mücadelemizin tasfiyesi olduğu gerçeği tartışılmaz biçimde gözler önündedir. Bu çabaların ister MİT tarafından, isterse "devrimci" maskeli örgütler tarafından geliştirilmesi onun özünü değiştirmemekte; propaganda ve eylemleriyle bu güçler aynı noktada birleşmektedirler. Ülke zemininde geliştirilen bu çabaların son yıllarda Avrupa zemininde de hız kazandığı görülmektedir. Bizzat TC'nin "Dede" adı altından Avrupa'ya saldırdığı bazı ajanları halkı

Alevicilik temelinde örgütleyip, ulusal kurtuluş mücadelesinden koparmaya uğraşırken bazı sol güçler de "Alevicilik" seminerleri, "Alevilerin demokratik hakları" üzerine bildiriler vb. çabalarla TC'nin bu girişimlerine soldan destek vermektedirler. Halkımızın ulusal kurtuluşu bilinçlenmeye ve birliğe en çok ihtiyaç duyduğu bir dönemde, niyet ne olursa olsun, mezhepçiliği temel alan politikalarla uğraşmak halkımıza yapılabilecek en büyük düşmanlıktır. Yürütülen çabaların görünürdeki gerekçeleri değil, özüdür önemli olan ve bu öz halkımızın aleyhine olurken, düşmanın ekmeğine ise yağ sürmekte, onun işini kolaylaştırmaktadır.

Sömürgeciler ve onun maskeli uşakları bir yandan Aleviciliği böylesine körükleyip ulusal bilinçlenmeyi köreltmeye çalışırken diğer yandan da Kürdistan'da sömürgeci-burjuva partileri etrafında PKK'ye alternatif bir dini hareket geliştirilmeye çalışılmaktadır. Sömürgeci Türk egemenleri tarihimize sürekli başvurdukları taktiğe bir kez daha bel bağlamış bulunmakta ve Kürdistan'da dini örgütlenmeyi alabildiğine körüklemektedirler. 12 Eylül sonrası hız kazanan bu çabalar, PKK hareketinin gelişiminin askeri zor yöntemleriyle durdurulamayacağı iyice açığa çıktıktan ve halkımızın ulusal bilinçlenmesi gelişmeye başladıkandan sonra iyice belirginleşmeye başladı.

Bugün Kürdistan'da çeşitli isimler altında dini eğilimler sürekli körüklenip örgütlendirilmeye çalışılırken, bu konuda özellikle Refah Partisinin PKK'ye alternatif güç olarak geliştirilmeye çalışıldığı görülmektedir. ANAP'a yakınlığı bilinen Nakşibendi tarikatı da Kürdistan'da önemli bir etkinliğe sahip bulunmakla birlikte, İran devrimi ve Humeyni'den de aldığı destekle RP'nin daha geniş çevreler içinde etkinlik kurma çabası içinde olduğu görülmektedir, 1987'de yapılan genel seçimlerde RP'nin en çok oy aldığı alanlar Kürdistan'daki alanlar olmuş; bu dikkat çekici gelişme daha sonraki politikaların daha da netçe gözler önüne serilmesini sağlamıştır.

Yazımızın başında da vurguladığımız gibi, Türk sömürgecileri, içinde buldukları bunalmı aşmada dine büyük bir rol atfetmekte ve Türk-İslam Tezini tüm topluma egemen kılarak bunalmı aşmayı hedeflemektedir. "Birleştirici ve bütünleştirici" bir unsur olarak değerlendirdikleri dini, geçmiş deneyimlerinden de dersler çıkararak, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesini bertaraf edip Kürdistan'ı egemenlikleri altında tutmada en önemli bir kurtarıcı güç olarak ele almaktadırlar. Bu bakış açısıyla da Kürdistan'da dini hareketi geliştirmek için özel bir çaba sarfetmekte, Doğu'dan esen Humeyni rüzgarının Kürdistan'ı etkilemesinden hoşnut görünmektedirler. Her ne kadar dini hareketin kendi insiyatiflerinden çıkması tehlikesi karşısında tedirginmiş gibi bir imaj yaratsalar da özünde bunu pek olası görmekte, ancak kendilerine karşı toplumsal muhalefetin başka kanallara akmaması için sahte irtica tehlikeleri icat edip kamuoyunu uğraştırmaktadırlar.

Böylece, düzene karşı gelişen toplumsal muhalefeti olduğu kadar Kürdistan halkının ulusal çelişkilerini de dini harekete kanalize ederek boğmayı hedeflemektedirler.

1987 genel seçimlerinde dikkat çekici boyutlara ulaşan RP'nin Kürdistan'daki gelişmesi ve daha sonraki süreçte bu gelişmenin bizzat devletin de desteğiyle artması, sömürgeci Türk devletinin PKK önderliğindeki Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine karşı dini hareketi bir alternatif olarak geliştirmeye çalıştığına açık belgesi olmaktadır. Kürdistan'daki toprak ağaları ve dini liderlere dayanarak gelişme kaydeden RP'nin dayandığı bir diğer kesim de eski MHP'li çevreler. Bu durum, eskiden beri Kürdistan'ı sömürgeciler peşkeş çekenlerin Kürt egemen sınıfları olan ağalar, aşiret reisleri, şeyhler olduğu gözönüne getirildiğinde ve bu çevrelerin TC'nin ajanı oldukları gerçeği düşünüldüğünde, geliştirilen hareketin devlet güdümlü olduğunu açığa vuruyor. Diğer taraftan, gelişen ulusal bilinçlenme ile birlikte gelişme şansı kalmayan Türk milliyetçiliğinin "vatanın birliği ve bütünlüğü" için nasıl hızla yerini yeni ajanlara terkettiğini de gösteriyor.

TC'nin Kürdistan'da meydana dini harekete açma çabası son yerel seçimler öncesinde girişilen operasyonlarda da açıkça görüldü. Partimizin kitleler nezdinde artan etkisi ve SHP içinde örgütlenmiş olabileceğimiz korkusuyla sömürgeciler yaygın operasyonlara girişerek yurtsever çevreler ve SHP'li kesimler üzerinde terör estiren meydanı RP'ye bıraktı ve oyları dini maske olarak kullanan uşaklarına kanalize etmeyi hedefledi.

Kürdistan'da yaşanan bu gerçekler, 26 Şubat 1989 tarihli 2000'e Doğru dergisinde konu edilmişti. Bu dergiden aktaracağımız bazı alıntılar konuya ışık tutacaktır.

"Söylenenlere göre, Diyarbakır'da her gece 20 bin dini bant dinleniyor ve seyrediliyor. Yoğun bir dinci propaganda yürütülüyor."

"Bu yıl Güneydoğu bölgesinde Umre'ye gidenlerin neredeyse çoğunluğunu ortaokul ve lise öğrencileri oluşturmaktadır."

"Yapılan araştırma sonunda RP'nin güçlü olduğu yerler şuralardı: Diyarbakır, Silvan, Ergani, Bismil, Lice, Kulp, Dicle, Urfa, Mardin, Sirt, Batman, Pervari, Bingöl, Tatvan, Bitlis, Muş, Elazığ, Adıyaman, Maraş, Ağrı."

Bingöl'de "Parti'nin Belediye başkan adayı Rıza Bazencir. Teorisyenler ise Diyarbakır Üniversitesi'nden öğretim üyeleri ve öğretmenler. Bunlar 'Müslüman Kürdistan'dan yanalılar."

"RP, şeyhler ve dini liderler aracılığıyla oyları yüzler ve binler halinde paketle topluyor. Bu arada 'fakir-fukara' edebiyatı da yaygın biçimde işleniyor."

"PKK karşındaki tavırları ikili. Bir yandan tam cepheden karşıya almak istemiyorlar. Belki çekiniyorlar da. Öte yandan PKK'nin solculuğuna karşı tavırlarını da açıklıyorlar. RP'liler, PKK'nın alternatifleri oldukları bilincindedir."

RP'nin sömürgeci-faşist Türk devletinin Kürdistan'da işleme hale gelen askeri-siyasi varlığının son umudu olarak piya-

saya sürüldüğü gerçeği bizzat bu partinin yerel yöneticilerince de dile getiriliyor ve gerçek amaçları açığa vuruluyor.

"RP Diyarbakır Merkez İlçe Başkanı Necdet Ücal: PKK'yi önlemek için tek çözüm, manevi değerlere sıkı sıkıya sarılmaktır."

"RP Sirt Belediye Başkan adayı Şih Hâzin ailesinden Mehmet Emin Aydın: Doğu'daki olayların önlenmesi için İslami Felsefenin burada yaygın olması gerekir."

"RP Bitlis Belediye Başkan adayı Yaşar Buhan: Bizim Partinin tamamı Kürt'tür. Kürt sorununun çözümü, bu insanların tamamen İslami örf ve adetlere bağlı olmasıdır. Biz tabii ki Ortadoğu'da büyük bir Müslüman ülke isteriz. Ama bu Kürdistan olmaz."

"RP Muş İl Başkanı Kutbettin Yıldırım: Bizde Kürt ve Türk diye bir şey yok. Herkes Müslümandır."

Evet, sömürgeciler tüm umutlarını eski oyuna bağlamış bulunuyorlar. Bir kez daha dini düşünceler temel alınarak Kürdistan halkının geleceği karartılmak isteniyor. Bir kez daha "din kardeşliği" teraneleriyle Kürdistan halkı köleliğe boyun eğmeye çağırılıyor. Ama bugüne kadar köprülerin altından çok sular geçti. Bugün ne Kürdistan halkı ulusal kimliğine yabancı ve kolayca güdümlü yolundan sapıtılabilecek bir halktır ve ne de önderlik düşmana her an kendini satmaya hazır ağa ve şeyhlerin elindedir. Aksine, Kürdistan halkı ulusal uyanışı yaşıyor; ulusal kurtuluş ile dini inançlarını karşı karşıya getirmemeyi ve düşmanın demagojilerine kapılmamayı adım adım öğreniyor. Kürdistan halkı dini ibadetini Bağımsız, Birleşik, Demokratik bir Kürdistan'da kendi bayrağı altında yapmayı özlüyor, istiyor. Halkımız, esaret altında kılacağı namazının, tutacağı orucunun makbul olmadığını her geçen gün daha iyi kavıyor. Bağımsızlığı ve özgürlüğü için savaşmanın dini inançlarıyla çelişmediğinin, aksine dini inançlarının da ona esaretten kurtulmak için savaşması gerektiğini emrettiğinin bilincine daha iyi varıyor. Düşmanın sahte demagojilerinin ona esaret ve kölelikten başka bir şey vaatmediğini görüyor. Bu gerçek, öğrencisinden imamına, 7'sinden 70'ine halk şaşımsız saflarına akın eden, Cephe bayrağı altında saf tutan halk gerçeğimizde ifadesini buluyor.

PKK halkımızın dini inançlarına saldırmak bir yana, ona saygı gösteriyor; insanlığını bahsetmek istiyor. Ancak dini inançların sömürgeciler ve uşaklarının elinde ulusal kurtuluş davamıza karşı bir silah olarak kullanılmasına da asla izin veremeyeceğini ortaya koyuyor. Alevi olsun, Sünni olsun, ya da başka dinden veya mezhepten olsun, her dürüst-yurtsever Kürdistanlının yeri ERNK saflarıdır. Tüm Kürdistanlıları düşmanın oyunlarına karşı uyanık olmaya, geçmiş tarihimizden dersler çıkarmaya ve ulusal kurtuluş saflarında yerini alarak düşmanı kahretmeye çağırıyoruz.

İmparatorlukların zaptedemediği bir beldemiz

B Ê D L Î S

(Bitlis)

— IV —

ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELEMİZDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Bitlis adı, İdris-i Bitlisi nedeniyle Kürdistan tarihindeki en büyük ihaneti ve ihanetçiyi çağırır. Tarihimizdeki bu ihanet, çok elverişli koşullarda ülkemizin bağımsızlığına yönelmeyip, işbirliğini seçen İdris-i Bitlisi'nin öncülüğünde gerçekleşmiştir. Bitlis'i ve tarihini anlatırken, tarihinde yaşanmış olan bu olaya değinilmemelik olmaz.

İdris-i Bitlisi, Bitlis beyidir. Kürdistan'daki feodal güçler üzerinde de etkinliği olan biridir. Yavuz Sultan Selim döneminde Osmanlı İmparatorluğu doğuya açılırken Kürdistan'ı bir kaldıraç olarak kullanmak ister. Hem İran Safevi devletine ve hem de Mısır Memlûk devletine karşı, başarılı olması Kürdistan'da hakimiyetini kurmasına yakından bağlıdır. Osmanlı İmparatorluğu Doğuya açılması, Kürdistan'ın ele geçirilmesine bağlıydı. Kürdistan'a İran-Safevi veya Mısır-Memlûk devletlerinden biri egemen olduğunda bu kez Osmanlı İmparatorluğu gerileyecekti.

Kürdistan doğuya açılan kapı olduğu için, Osmanlı İmparatorluğu bu topraklara egemen olmaya büyük önem verir. Safevi ve Memlûk devletlerine karşı savaşmadan önce, Kürdistan kapısını açmaya çalışır. Kürdistan'a hakim olduktan sonra da, diğer rakiplerine karşı savaşması daha kolaydır.

Bu dönemde, dış güçler arasında Kürdistan üzerinde çatışmalar devam ederken, Kürdistan'ın bağımsızlığına gitme koşulları da olgunlaşmıştı. Eğer Kürt feodal ve aşiret reisleri, Osmanlı ve Safevi devletlerinin yanında yer alacaklarına, kendi aralarında birleşmiş olsalardı, bağımsız bir Kürdistan devletinin kurulması şansı uzak da değildi. Halkımızı alevi-sünni olarak bölen bu her iki devlet, bu konuda en büyük yardımcı aşiret reisleri ve feodal beylerden gördüler. Bir başka deyişle, Kürt Aşiret reisleri ve feodal beyleri Osmanlı ve Safevi devletleri arasındaki çatışmayı, alevi-sünni perdesi altında Kürdistan'a da taşıdılar. Halkımız, bugün de hala bu bölünmüşlüğü açtığı yaraların acısını dindirmekle uğraşiyor.

Sünni olan İdris-i Bitlisi hem halkımızın bölünmesinde ve hem de Osmanlı egemenliği altına sokulmasında en büyük çabayı göstermiştir. Hatta, tarihte yazıldığına göre, Yavuz Sultan Selim, diğer devletlere karşı Kürtleri yanına almak için daha fazla hak tanımayı düşünür. Bunun için de İdris-i Bitlisi'ye, "Kürt beyleri olarak birleşip, kendi aranızda bir temsilci seçin, devletinizi kurun" önerisini getirir. Buna karşı İdris-i Bitlisi, kendi aralarında birleşemeyeceklerini belirterek Os-

manlı İmparatorluğunun Kürdistan'a bir vali atmasını ister. Kendisi de ayrılığı derinleştirir, birlik önüne engeller diker.

Halbuki o dönemde, kendi gücünü kullanıp kendi çevresinde bir birlik yaratmış olsaydı, Kürdistan bağımsızlığına kavuşabilecekti. İşte, bu yolu değil de ihaneti seçen İdris-i Bitlisi, Kürdistan'ın Osmanlı egemenliği altına girmesinde en bellibaşlı rolü oynamıştır. Bu ihanetinden dolayı da, İdris-i Bitlisi tarihe en büyük ihanetçi olarak geçmiştir. Ülkemizi Osmanlılara peşkeş çekmiş, sonrasında da yaptığı işbirliği ile Osmanlı devletinin halkımıza kan kusturmasında en önemli yol gösterici olmuştur.

İdris-i Bitlisi'den 5 asır sonra, Bitlis yeni bir ihanetçiye tank oluyor İdris-i Bitlisi'nin soyundan gelen Kamran İnan haini, ülkemizin ve halkımızın bugün sömürgeci egemenlik altında tutulması için büyük bir çaba harcıyor. Gerek ülke içerisinde ve gerekse de yurt dışında yürüttüğü faaliyetlerle TC'ye kan veriyor, egemenliğini ayakta tutmaya çalışıyor.

Katıldığı birçok uluslararası toplantıda, Kürtlerin bağımsızlık gibi bir sorunu olmadığını, memnun olduklarını söyleyen Kamran İnan haini, yeni bir İdris-i Bitlisi olarak rol oynamaya çalışıyor. Dedesi İdris-i Bitlisi gibi "yeni Osmanlılara" ülkemizi peşkeş çekmek için büyük bir çaba harcıyor. Türk devleti de bu haine benzer bir rol yüklüyor ve oynatmaya çaba sarf ediyor.

Kamran İnan'ın Özal hükümetinde GAP'dan sorumlu devlet bakanı adı altında Kürdistan Bakanlığında getirilmesi, bu tarihi ihanetin yeniden canlandırılmak istendiğine açık bir örnektir. Bakanlığın verdiği olanaklarla da, dedesi İdris-i Bitlisi gibi, Kürt işbirlikçilerini etrafında toparlayarak yeni bir ihanetçi hançer gibi halkımızın başına sokmak istiyor.

Bitlis'te ihanetin büyüğünün çıkması, burada direnişçiliğinin de büyük olacağını ve büyük olması gerektiğini göstermektedir. Büyük ihanetlerin yaşandığı yerde, büyük direnişler de yaşanır. Bunun tersi olarak direnişin büyük olduğu yerde, büyük ihanetler de yaşanır. Bitlis de bu doğrunun yaşanacağı alanlardan biridir.

Bitlis'te Partimiz PKK'nin çalışmaları diğer alanlara göre geç başladı. Bunun nedenlerinden en bellibaşlısı, Partimizin ilk elde Türkiye ile sınır ve aydın gençliğin yoğun olduğu alanlardan çalışmayı başlatmasıdır. İç bölgelere daha geç el atıldı. Bu bölgelerden biri de Bitlis'tir. Bitlis'te tarihten gelen ihanete bir de küçük-burjuva reformistlerinin olumsuzlukları eklendi. Küçük-burjuva reformist güçler, halkımızın yurtsever duygularını sömürerek,

kendi dar, kişisel çıkarlarının hizmetine koşturdular. Kürdistan bağımsızlık mücadelesi karşısında bunların oynadıkları rolde, bu anlamda en az İdris-i Bitlisi ve Kamran İnanların oynadığı ihanet rolü kadar olumsuzluk yarattı. Halkımızın kendi öz çıkarları temelinde ayağa kalkmasına bu güçler yeni bir engel olarak dikildiler.

Partimiz PKK'nin, yurt dışı çalışmalarını ülkeye aktardığı alanlardan biri de Bitlis ve çevresidir. 1982 yılında, keşif grupları bu alana çıkarlar. Bitlis ve çevresinde halkın ve düşmanın durumu yerinde gözetlenerek, incelenir. 1983 yılında Mutki, Hizan çevresinde bir çekirdek grup örgütlenir. Bu çekirdek grubun yürüttüğü faaliyetler, daha sonraki yıllarda çalışmaların güçlü bir şekilde başlatılmasına önemli bir zemin hazırladı. Bu zemin üzerinde gelişen 1984 yılı çalışmaları güçlü bir şekilde başladı.

Bitlis ve çevresinde hızlanan devrimci çalışmalar, kitlelerde büyük bir etki yaratır. Aşiretçi geleneğin ve feodal ağaların denetiminin güçlü olmasına rağmen, Bitlis köylülüğü yurtsever özelliği ve direnişçiliği ile devrimciler etrafında saf tutarak mücadeleye büyük destekler sunarlar.

Ulusal kurtuluşçu çalışmaların kitleler üzerinde yarattığı büyük etki karşısında, düşman yeni komplo ve saldırılara yönelir. Bir yandan, işbirlikçilerini harekete geçirirken, diğer yandan da köy korucuları, ordu ve polis gücünü devreye koyarak sonuç almaya çalışır.

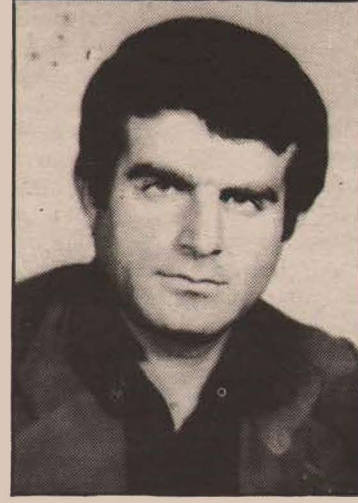
Düşmanın alanda yaptığı yoğun operasyonlar neticesinde devrimci birliklerimizle, düşman kuvvetleri arasında bir dizi çarpışma meydana gelir. Bu çarpışmalarda, ihanete ölümcül darbe vuran ve direnişçilerin solmamak üzere kökleşmesine yol açan direnişler yaşanır. Düşman, tüm vahşetine ve binlerce sayılı ordu gücünü harekete geçirmesine rağmen, devrimcilerin karşısında yine de arzu ettiği sonucu alamaz.

1985 kışının sertliği, birkaç ihanetçinin itirafları ve yoğun operasyonlara bakarak, baharda hareketimizi bitireceği beklentisine giren düşman, yeni saldırı olarak pişmanlık yasasını çıkardı. Dağlarda sıkıştığını sandığı devrimcilerin bu yasayla birer birer gelip teslim olacağını bekleyen düşman, ihaneti yeniden canlandırmayı umdu.

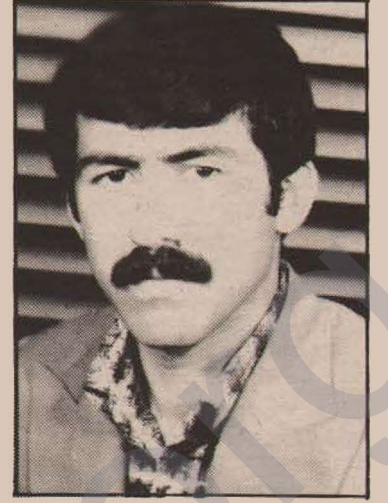
Bitlis'e de bu niyetle yönelen düşman, tarihi bir kez daha tekerrür ettirmek istedi. Oysa Bitlis eski Bitlis değildi. Halkımızın başına ekilen direniş tohumları filiz vermiş, ihanete karşı direniş yüceltilmişti. Artık, ihanetin burada da yaşam hakkı bulması mümkün değildi. Öte yandan ihanetçilerin de burda yaşaması olanaksızdı.

27 Nisan-5 Mayıs tarihleri

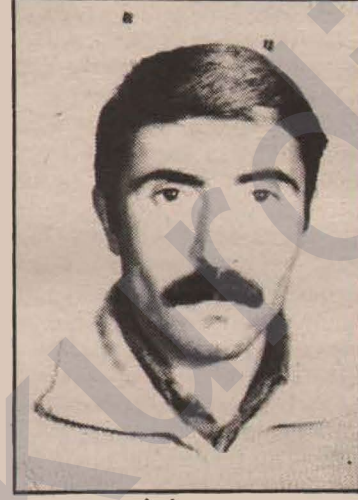
ADIM ADIM KÜRDİSTAN

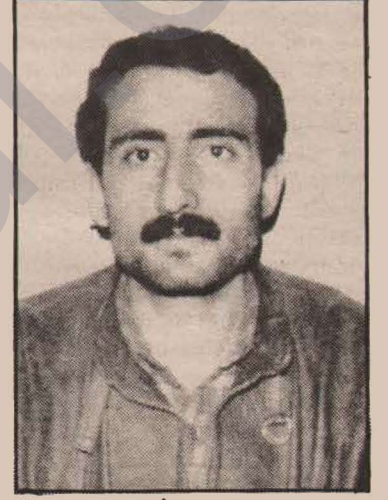
Ramazan KAPLAN

Ali UĞUR

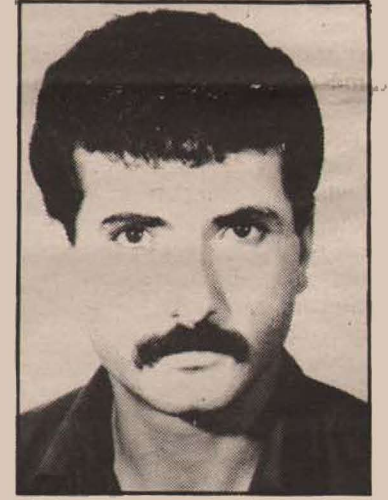
A. Kadir BİÇİM

Özcan HAMİKDAĞ

M. Sait YILDIRIM

İsmail BOZKUŞ

arasında Mutki'de büyük bir çatışma dizisi meydana geldi. Sömürgeci ordu birlikleri ile devrimci kuvvetlerimiz arasında meydana gelen çatışmada büyük bir direniş destanı yaratıldı. Çarpışmalarda, düşman güçlerine ağır kayıplar verdirildi. Bu çarpışmalarda Ali UĞUR, Abdülkadir BİÇİM, M. Sait YILDIRIM, Şah İsmail BOZKUŞ ve Medeni KELEŞOĞLU yoldaşlar şehit düştü. PKK-MK yedek üyesi Ramazan KAPLAN yoldaş ise, düşmanın eline yaralı olarak şehit düştü. Düşmanın tüm işkencelerine rağmen, büyük bir direniş sergileyerek şehit düşen Celal Hoca (Ramazan KAPLAN) yoldaş, Bitlis halkına büyük bir direnişçi miras bıraktı. Mutki'de daha sonra meydana gelen diğer bir çatışmada da Ahmet ÇELİK, Özcan HAMİKDAĞ, Hasan İKE, Hamit DOYMAK ve Hamza (İbrahim) yoldaşlar şehit düştü. Temmuz ayında ise Hizan'da Gazi ERKAN yoldaş, sömürgecilerle çıkan bir çatışmada şehit düştü.

Mutki'de meydana gelen bu çarpışmalarda, düşmana yol göstericilik yapan işbirlikçi güçlere

yönelik eylemlere girişilir. Bu hain takıma karşı gerçekleştirilen eylemlerde, Geyikpınar'da büyük bir darbe vurulur.

Bitlis ve çevresinde gösterilen bu direnişler devrimci mücadelenin yükseltilmesi için de sağlam bir temel oluşturdu. Direniş, ihanete karşı büyük bir devrimci çıkışı temeli oldu.

Bitlis direnişi, ardından kitlelerde ulusal kurtuluş mücadelemize karşı büyük bir ilgi uyandı. PKK savaşçılarının ihanete karşı, bu kararlı direnişleri, tarihten beri ihanetin acısını çok iyi bilen Bitlis halkına büyük bir direnişçi güç verdi. Bitlis halkı, bu temelde ulusal kurtuluş safımıza büyük bir akını yaşadı.

III. Kongre sonrasında Bitlis'te de devrimci çalışmalar yoğunlaştı. Bugün Bitlis de ulusal kurtuluş mücadelemizde büyük bir rol oynamaya aday alanların başında geliyor. PKK, Bitlis'te yeni İdris-i Bitlisilere yaşam hakkı tanımayacağı gibi, Bitlis'in adının da direnişle özdeşleşmesini sağlayacaktır.

Gelecek sayıda:
MUŞ

Halk, Evren-Özal kligine hayır dedi SEÇİMLER, FAŞİST REJİMİN KRİZİNİ DAHA DA DERİNLEŞTİRDİ

Baştarafı 1. sayfada
ANAP'ta görülen bu düşüş halk kitlelerinin Evren-Özal kligine karşı tepkisi ne kadar büyük olduğunu göstermektedir. Baskı, rüşvet ve satın alma yöntemleri ile kitleleri elinde tutmak isteyen Evren-Özal kligi, bu ortamda ömrünü daha fazla uzatmaya çalıştı. Halk kitlelerini büyük bir soyguna tabi tutarak, büyük vurgunlar vurdular. Bu fon adı altında toplanan vurgunlar, halka rüşvet olarak dağıtılıp, düşürülen, yoksullaştırılan kitleler satın alınmaya çalışıldı. Denilebilir ki, rejim varlığını bu soygun ve rüşvet temelinde sürdürülebilmektedir. Buna baskının da eklenmesi kitleleri daha fazla Evren-Özal kligine boyun eğer duruma getirmişti.

Kitleler üzerindeki baskı ortamının parçalanması, kitlelerin Evren-Özal kligine karşı daha fazla ses yükseltir duruma gelmesine yol açtı. Kitleler, baskı ile boyun eğdirildikleri Evren-Özal kligini kabul etmemektedirler. 12 Eylül rejiminin Evren-Özal kligi ile devam etmesini de kitleler benimsemiyorlar.

Buna karşı muhalefet partileri de sözde bir muhalefet ko-

numunu açmış değiller. DYP olsun, SHP olsun, 12 Eylül rejiminin has partileri olmaktan çıkmış değiller. Buna rağmen, ANAP'la aralarındaki çelişki kızışmaktadır. Bu ise, devleti koruma endişesi ve ANAP'ın oy kaybının yüksek olması nedeniyle kitlelerde yarattığı tepkinin bu partilerce soğutulma çabaları ve ilgiyi kendilerine toplama girişimleridir. DYP ve SHP kitlelerin Evren-Özal kligine karşı yükselen muhalefetini kendi potalarında eritmek istiyorlar. SHP'nin kendi içindeki ilerici kesime yönelmesi de, bu partinin ne kadar devlet yanlısı olduğunu göstermektedir.

Seçimden ANAP'ın büyük bir oy kaybı ile çıkması, erken seçim tartışmalarını daha da güncelleştirdi. Muhalefet partileri erken genel seçimi dayatırken, Özal yaptığı basın toplantısında 1992'ye kadar iktidarda kalacağını açıkladı. Turgut Özal yaptığı basın toplantısında tehditler savurarak, 1992'ye kadar iktidarda kalacağını ve erken bir genel seçim olmayacağını açıkladı. Özal, bu seçimlerin "siyasal dengede bir değişiklik yaratmadığını" ve "bu seçimlerin bir iktidar değişikliğine yol açmayacağını" da açıkladı. Yi-

ne, hükümet yabancı basına yaptığı bir açıklamada, "Türk hükümetinin uluslararası politikası ve ilişkilerinin olduğu gibi devam edeceği" de yer aldı.

Özal'ın bu açıklamalarına rağmen, muhalefet partileri, çeşitli kurum temsilcileri ve Batılı çevreler, Özal hükümetinin gitmesi gerektiği görüşünü dile getiriyorlar. %32 gibi bir oyla parlamento çoğunluğunun %65'ini elinde bulunduran ANAP'ın bu durumu, daha önce de sık sık eleştiriliyordu. ANAP'ın %21,74'lük bir oy oranı ile 3 yıl daha hükümet etmesine zor olduğu gözü ile bakılıyor. Bunun ciddi sakıncalar yaratacağına dikkat çekiliyor.

Bu yılın sonbaharında cumhurbaşkanlığı seçiminin gündeme giriyor olması, ANAP'ın aldığı oy oranını daha da önemli kılıyor. Parlamento çoğunluğunu elinde bulunduran ANAP'ın cumhurbaşkanını da seçeceğini söyleyen Özal, bu konuda da ciddi sorunlar doğuracak bir duruma yol açtı. Özal'ın uzun bir zamandan beri cumhurbaşkanlığına kendisini hazırladığı da bilinen bir gerçektir. Özal'ın bu şansı büyük oranda, oyların düşmesi ile kapandı. Ama, Özal 12 Eylül faşizminin bir ürünü

olarak, bu konuda muhalefete karşı meydan okuyacak gücü de kendisinde görüyor. "Cumhurbaşkanını ANAP oyları seçecek" demesi de, bu tehdit bir parçasıdır. Muhalefet partileri ise, ANAP'ın cumhurbaşkanını seçemeyeceğini sık sık belirtiyorlar. Özal'ın manevra yaptığı görüşü dile getiriliyor.

Özal hükümeti, içte yoğun tepki ile karşılaşırken, AT çevrelerinde de Özal'ın gitmesi yönündeki eğilimler kendisini açıktan duyuruyor. AT çevreleri Özal'ın hükümette kalmasının sıkıntı yaratacağı, hele cumhurbaşkanının bu meclis tarafından seçilmesinin sorunları arttıracığı görüşünü dile getiriyorlar.

Seçim sonuçları, 12 Eylül faşist darbesiyle iktidara gelen Evren-Özal kliginin reddedilmesidir. Kitlelerin sadece bir ANAP'a hayır demesi değildir. 12 Eylül faşizminin ekonomik-politikasına da hayırdır. DYP, DSP, SHP gibi muhalefet partileri de bu ekonomik-politikanın sürdürücüleridir. ANAP yerine SHP veya DYP de gelse sözkonusu ekonomik-politika devam edecektir. Bu da kitlelerin rejime karşı yükselen tepkisini daha da hızlandıracaktır. Bunu bu

partilerin önlemesi de mümkün değildir.

Rejim kendi içinde yeni alternatifler üretememektedir. 12 Eylül öncesinin politikacıları yine meydanlara alternatif diye sunulmaya başlandılar. İstanbul eski Belediye Başkanı Bedrettin Dalan ile Aydın Menderes etrafında sağda yeni liderler yaratma girişimleri de 26 Mart yerel seçim sonuçları ile iflas etti. ABD'nin sıcak baktığı Dalan, belediye başkanlığı seçimini kaybederek bu şansını yitirdi. Rejimin, yeni liderleri alternatif olarak öne çıkarma çabaları da böylece boşa çıktı.

Rejim, hangi olasılık gerçekleşirse gerçekleşsin çıkmazdan kurtulma şansına sahip değil; ister erken genel seçim, ister diğer olasılıklar, 12 Eylül rejiminin varlığını sürdürmesine olanak sunamayacaktır. 9 yıllık faşist rejime karşı kitleler bugün daha yüksek sesle karşı çıkıyorlar. Öğrenci ve işçi eylemlerindeki artış ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi rejimin iflasını daha da hızlandıracak gelişmelerdir. Çıkmaz içerisinde kıvranan rejimin, bu gelişmeler karşısında durma şansı da pek yoktur.

12 Eylül askeri-faşist darbesi ardından, toplumun tüm demokratik hakları gibi, işçi hakları da rafa kaldırıldı. Sendikal hakları gaspedildi, grev yapmaları tümten yasaklandı. İşçilerin ekonomik-demokratik haklarını kullanmalarını engellendi.

1980'lerin başında 733 sendikada 5 milyon 721 bin işçi örgütlüydü. Yine, bu yılda 220 işyerinde 84 bin 382 işçi grev yapmıştı. 12 Eylül, sendikaları yasakladı. İşçilerin grev yapma hakları da olmayınca ücretleri patronlar ve 12 Eylül faşist rejiminin temsilcileri tarafından belirleniyordu. İşçiler tam bir cendereye alındı. Sıkıştırıldıkça sıkıştırıldı, nefes alması bile zorlaştırıldı. 12 Eylül rejimi böylece işçiler üzerindeki sömürüyü daha da yoğunlaştırdı. 12 Eylül faşizminin oluşturduğu bu yapıyı, ancak yavaş yavaş kırma gücünü gösteren işçilerin sendika sayısında bir yükselme görüldü. 1986'da 82 sendikada 1 milyon 953 bin işçi örgütlüydü. 1987'de bu sayı 2 milyon 120 bine çıkacaktı.

Görüldüğü gibi, işçi sınıfı adım adım da olsa 12 Eylül faşizminin yarattığı yapıyı parçalamak için kazanımlarını arttırmaktadır.

Faşist Türk cuntasının uyguladığı ekonomik-politika sonucu, işçilerdeki yoksullaşma her gün daha da derinleşiyor. Enflasyon ve pahalılık artarken, işçi ücretlerinde reel ve sayısal düşüş olmaktadır. İşçilerin aldıkları ücret ev kirasına bile yetmemektedir. Ancak kuru ekmekle geçinebilen, daha doğrusu açlıktan ölmeyecek kadar dayanabilen işçilerin durumu her gün daha da kötüleşmektedir. İşçilerin durumu, dayanılır bir noktayı çoktan aşmış, kaldırılmaz bir düzeye gelmiştir. İşçilerin bu yük altında daha fazla sessiz kalması beklenemezdi.

Nitekim son bir yıl içerisinde

İşçiler alanlarda GREVDALGASI YÜKSELİYOR

● Onbinlerce işçi grev hazırlığında. Genel grev hazırlığı yapan işçiler sarı sendikaların engellerini aşıyor, sokaklara dökülüyorlar.

işçi eyleminde yükselme meydana geldi. 100 bin işçi greve girerken, değişik eylemlere katılan işçilerin sayısı ise, 500 bini aştı. Şu anda greve başlayacak 65 bin işçi bulunuyor, anlaşma sağlanamazsa bu sayı 500 bine çıkacak. Bu yükseliş, işçilerin üzerlerindeki baskı çemberini kırdıklarını da göstermektedir. Öyle ki, mart ayı boydan boya bir eylem ayı oldu. (bkz. çizelge.)

İETT şoförlerinin İstanbul'da işi yavaşlatma eylemi ardından birçok işyerinde benzeri eylemler, yemek boykotları, toplu viziteye çıkma eylemleri gerçekleştirildi. Çizelgeden de görüleceği gibi, işçiler yaygın eylemlilik içerisinde bulunuyorlar. Hatta, bu eylemlerin çoğunluğu sendikaların karşı çıkması ve polislerin engel oluşturmak istemesine rağmen gelişti. İşçiler birçok iş kolunda sendikalar yavaşlama da eylemlere geçeceklerini açıktan duyurdular.

Örneğin, Cevizli Dikimevi'nde çalışan işçiler artan baskılar üzerine eyleme geçtiler. Bu dikimevinde eylemin başlaması üzerine, bütün askeri işyerlerinde eylemler yapıldı. Cevizli Dikimevi'nde askeri disiplin altında çalıştırılan işçiler, E-

5 karayoluna çıkıyor, yolu kesiyor, polislin joplı saldırısına birbirlerine kenetlenerek karşı koyuyorlar. Yine, toplu viziteye çıkan Tersane işçilerine karşı polislin yönelttiği joplı saldırıya rağmen, işçiler eylemlerini sürdürüyorlar. Tekel Cevizli Sigara Fabrikası'nda sendika yönetiminin karşı çıkmasına rağmen, işçiler eyleme geçtiler. Pendik Tersanesi işçileriyle polis bariyerini yarıp sendikacıları da kendileriyle birlikte eyleme katılmak zorunda bırakıldılar.

İşçilerin eylemlerinin oluşturulan tüm engellere rağmen durdurulamaması ve devam etmesi, işçi hareketindeki yeni yükselişin devam ettiğini göstermektedir. Demir-çelik fabrikalarında çalışan 24.000 işçinin grevinin başlamasına 8 saat kala, hükümetçe ertelenmesi büyük tepkilere yol açtı. İşçiler, yaptıkları toplantılarda, alınan bu kararı protesto ettiler.

İşçi eylemlerindeki bu yükseliş, bu yılın işçi hareketleri açısından yaygın eylemlerle dolu olacağını göstermektedir. İşçiler suskunluk çemberini kırmış, alanlara daha fazla akmaktadırlar. 26 Mart seçimlerinin hemen ardından gelecek zam dalgası, grev, eylem ve gösteri dal-

Mart ayı işçi eylemleri

İşyeri	Eylem	İşçi sayısı	Gün
İETT işçileri	2 saat işe geç başlama	8500	7-8.03.89
İETT şoförleri	iş yavaşlatma	3000	7-8.03.89
İskenderun ve Ereğli Demir-Çelik Gölcük Tersanesi	servis ve yemek boykotu toplu viziteye çıkma, sakal bırakma	24000	11-24.03.89
Derby Eskişehir hava ikmal merkezi	servis ve yemek boykotu toplu vizite, sakal bırakma	6000	14-15.03.89
Balıkesir 1012 Ağır Bakım Ana Tamir Fabrikası	servis ve yemek boykotu	1251	14.03.89
Kırıkkale Makina Kimya End. Cevizli 1 nolu Dikimevi	toplu vizite, sakal bırakma servislere binmeyip şehir merkezine yürüyüş	540	15.03.89
Gemlik'ten Çorlu'ya bütün askeri işyerlerinde (60 işyeri)	sendika binasına baskın E-5 yolunu 3 s. trafiğe kapatma	1000	15.03.89
İstinye, Haliç, Camialtı Ters. İstinye, Haliç, Camialtı Ters. Haliç, Camialtı Tersaneleri	yemek boykotu, sakal bırakma toplu vizite, yemek boykotu yemek boykotu, yürüyüş yemek boykotu, yarım gün iş bırakma	8900	17-21.03.89
		4000	20.03.89
		4000	21.03.89
		1500	22.03.89
Makina Kimya Endüstrisi Bütün fabrikalarda Karayolları işçileri	yemek boykotu toplu vizite, yemek boykotu, yürüyüş	15.000	22.03.89
TPAO işyerleri Tüpraş ANSA FÜRSAN Cam fabrikaları	yemek boykotu toplu vizite yemek boykotu, toplu vizite yemek boykotu, toplu vizite kademeli grev yemek ve servis boykotu, yürüyüş	2300	21.03.89
		11.000	22.03.89
		1200	22.03.89
		125	22.03.89
		225	22.03.89
		13.000	22.03.89
Ereğli Demir-Çelik Ereğli Demir-Çelik Pendik Tersanesi Tekel Cevizli Sigara Şehir hatları vapuru	yemek boykotu, toplu vizite yemek boykotu, toplu vizite yemek boykotu pasif direniş	5000	22.03.89
		6500	23.03.89
		1300	22-23.03.89
		3700	23.03.89
			23.03.89
Toplam		125.341	

gasının yükselmesine de yol açacaktır. Yaşam olanakları zaten en asgari ölçüye indirilmiş olan işçiler, bu son zamlarla birlikte, daha fazla yoksulluğun, açlığın içerisinde itileceklerdir. Bu da, kabanar öfkeyi yükseltecektir. Yeni eylemlerin başlamasına yol açacaktır.

İşçilerin ekonomik amaçlı eylemleri, sadece bu düzeyle sınırlı kalmayacaktır. Bu giderek siyasal amaçlara da yönelecek ve düzeni daha fazla hedefleyecektir. Yapılan eylemlerde işçiler, siyasal amaçlarını da yer yer dile getirdiler. Eylemlere katılımın yüzde yüze yakın olması tüm işçilerin yer alması da

önemli bir kazanımdır.

Türkiye işçi sınıfı tarihinde ilk kez bu derece yaygın eylemler görülüyor. Çeşitli iş kolları ve bölgelerde görülen eylemler, işçiler arasındaki birliğin güçlendiğini de göstermektedir. Kürdistan'da PKK önderliğinde gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin de yoğun etkisi ile işçi eylemleri daha da güçlenecek ve esas doğrultusuna, faşist rejime karşı mücadele rotasına girecek, iktidarı hedefleyecektir. İşçi ve öğrenci-gençlik hareketleri, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin yakın etkisi ile doğru bir temele de oturabilecektir.

BERXWEDAN'IN NOTU:

El Salvador'da seçimler 19 Mart'ta yapıldı. Seçim sonuçları ARENA (Cumhuriyetçi Milliyetçi İttifak) partisinin lehine oldu. El Salvador'da yapılan seçimleri ARENA'nın kazanması, Salvador'da 9 yıldır süren iç savaşta daha da şiddetlendirme eğiliminde görülüyor.

Seçimlere, şimdiki Başkan Jose Nopoleon Duarte katılmadı. Duarte ağır hasta olduğundan, seçimlere, eski Planlama Bakanı Fidel Chavezna, Hıristiyan Demokrat Partisi'nin adayı olarak katıldı. Hıristiyan Demokrat adayın karşısında ise ARENA partisine mensup, işadamı Alfredo Christiani vardı. Bunların yanı sıra 19 ay önce sürgünden seçimlere katılmak için dönen Demokratik Birlik Partisi adayı Guillermo Ungo'da şansı kuvvetli adaylar arasındaydı. Ungo, daha önce FMLN ile ittifak kurmuştu.

Seçimlere katılan bu partilerin yanı sıra, FMLN (Farabundo Marti-Ulusal Kurtuluş Cephesi), seçimleri boykot kararı aldı. FMLN, seçimleri boykot kararına, seçime katılma konusunda kendi önerilerinin kabul edilmemesi üzerine vardı. FMLN, şartlarının kabul edilmemesi ve seçimi boykot kararı alması üzerine, çeşitli eylemlere de girişti. Böylece, seçimleri sabote etmeye yönelik çabalarını yoğunlaştırdı.

El Salvador'da 1 milyon 834 bin seçmen 262 seçim bölgesinde oy kullandılar. FMLN, önce seçimlere katılacaklara karşı da şiddet uygulayacağını açıkladı, sonra bu kararını değiştirdi. Bu da seçime katılım düşmemesine yol açtı.

FMLN, seçimler yaklaşırken, eylemlerini yoğunlaştırdı. Önce başkanlık sarayına yönelik roket atar saldırısı düzenledi. Peşinden ulaşımı felce uğratan eylemlere girişti. Saldırıların yoğunlaşmasına rağmen hükümet, seçimlerin yapılacağını açıkladı.

Seçimlerin yapıldığı gün, FMLN gerillaları başkent San Salvador'a ve daha birçok alana yönelik saldırılar düzenlediler. Hükümet kuvvetleri ile çıkan çatışmalar sonraki günlerde de devam etti.

Hükümet kuvvetlerinin saldırıları esnasında 3'ü gazeteci, 32 kişi öldürüldü.

Seçimleri kazandığı açıklanan ARENA partisi adayı Alfredo Christiani, Salvador'da faaliyet gösteren "Ölüm Mangaları"yla sıkı ilişki içinde bulunmaktadır. Alfredo Christiani seçimi kazandığında, FMLN'ye karşı saldırıları arttıracığını da seçim kampanyası sürecinde belirtmişti.

ABD'nin Orta-Amerika'daki en önemli dayanağı olan Salvador'da ARENA'nın adayının seçimi kazanması, çatışmaların yeniden kızışma ihtimalini de güçlendiriyor.

Böylece Salvador'da başlatılan barış sürecinin FMLN açısından da sona erdiği görülüyor. FMLN bir süre mücadeleyi durduran bir süreç girmişse de son seçimler, ülkenin gerçek bağımsızlığına kavuşması ve demokrasinin getirilmesi için silahlı mücadelenin tek yol olduğunu göstermiştir.

Dost bir gazetecinin El Salvador seçimleri öncesinde hazırladığı yazıyı olduğu gibi yayınlıyoruz.

FMLN, hükümeti geri çekilmeye zorluyor

FMLN'nin sivil ittifak ortağı FDR (Frente Democratico Revolucionario-Devrimci Demokratik Cephe)'in Başkanı Guillermo Ungo'nun 19.03.1989 tarihinde yapılacak başkanlık seçimlerine aday olarak katılmaya karar vermesi karşısında oldukça rahatsız olan El Salvador gerilla hareketi FMLN (Frente Farabundo Marti de Liberacion Nacional-Farabundo Marti, Ulusal Kurtuluş Cephesi) kararı hemen reddetmesinden sonra, 24.1.1989 tarihinde ülkedeki gerici cepheyi temsil eden hükümetin, sağ muhalefetin ve ordunun içinde buldukları dengeyi açıkça aynı düzeyde sarsan politik bir saldırıyı başlattı. "Seçimlerin bir barışa dönüştürülmesine hizmet edecek bir FMLN öneri paketi"ni FMLN, Hıristiyan Demokrat Devlet Başkanı Napoleon Duarte'ye iletmek üzere Meksika'da El Salvador Başpiskoposu Rivera Y. Damas'a verdi. FMLN öneri paketinde, planlanmış olan başkanlık seçimlerinin bazı koşullar altında yarım yıl ertelenmesinin kabul edilmesini istemişti. O ana kadar FMLN, mevcut koşullar altında El Salvador'da yapılacak tüm seçimlerin karşısında duruyordu, zira seçimlerin, ABD'nin karşı-devrim stratejisinin bir parçası biçimindeki göstermelik demokrasi maskaralığı olduğunu ve sadece savaşın uzamasına hizmet edeceğini savunuyordu. FMLN'in en önemli koşulları şunlardır:

—Seçim gününde güvenlik güçlerinin tümünün kıyılarında geri çekilmesi, halk hareketi üzerindeki her türlü baskının derhal durdurulması ve ordunun tüm seçim çalışmalarına tam bir saygı göstermesi,

—FDR üyesi partilerin oluşturduğu seçim ittifakı CD (Convergencia Democratica-Demokratik Sözleşme)'nin Sosyal Demokrat Partisi ile birlikte merkezi seçim konseyine alınması ve seçimleri garanti altına alacak, uluslararası gözlemcilerin koordine edeceği bir seçim kontrol komisyonunun sivil ve hümanist örgütlerden oluşturulması,

—Tüm partilerin üzerinde anlaşacağı bir seçim yasasının çıkarılması ve yurt dışında bulunan tüm El Salvadorluların seçime katılmasını olanaklı kılacak bir seçim hukukunun kararlaştırılması,

—ABD hükümetinin hiçbir partiyi desteklememesi ve seçimlere hiçbir şekilde müdahale etmemesi.

Tüm bunlar karşısında FMLN, seçim sonuçlarına saygılı olacağını, bu süreçte hiçbir taciz hareketine girişmeyeceğini, buna bağlı olarak kendilerini güvenlik güçlerinin Counter-İnsurgency planı (Karşı-devrim planı)'ndan uzak tutması halinde seçilecek belediye başkanlarını kabul edeceğini belirtiyordu. Ve bir de, sağlanacak ateşkese hükümet güçlerinin seçimlerden iki gün öncesinden iki gün sonrasına kadar uymalarını şart koşuyordu. Aksi durumda belediye başkanlarını kabul etmeyecekti. Yine, önerilerin gerçekleşmesini kolaylaştırmak amacıyla, Duarte Hükümet'i, anayasanın aksine, seçim gününe kadar işbaşında kalabilecekti.

Hükümet ve bugüne kadar yapılan geleneksel seçim koşulları altında haklı olarak seçimlerden zaferle çıkacağını umud eden muhalefetteki sağ-radikal Arena Partisi ile ordu yönetimi, anayasaya aykırılığına işaret ederek önerileri derhal reddettiler. Fakat, iki önemli güç olan Katolik Kilisesi ve ağırlıklı olarak da ABD, duruma müdahale edilerek, onları en kısa zamanda açık reddedici tavırlarından vazgeçmeye ve mümkün olabilecek manevralara başvurmaya zorladılar. İlginç bir gelişme de, sağ-radikal eğilimlere yakınlığı ile tanınan ABD başkan yardımcısı Don Quayle'nin, FMLN önerilerini, 4.2.1989 tarihinde San Salvador kentinde yaptığı bir basın konferansında ileriye atılmış bir adım olarak değerlendirmesi oldu. Ayrıca, ABD Kongresi'nde çoğunluğu temsil eden "Demokratlar", Duarte'ye yazılı tehditte bulunarak, FMLN'nin teklifine yanaşmaması halinde 400 milyon dolar tutarındaki parasal yardımı vermeyi reddedeceklerini bildirdiler. ABD'nin bu müdahalesinden sonra sadece başkan Duarte değil, aynı zamanda Arena Partisinden politikacı ve ölüm mangalarının perde arkasındaki adamı olan D'Aubuisson da kendilerini belli oranlarda daha anlayışlı göstermeye koyuldular. D'Aubuisson, önerilerini parlamentoda açıklayabilmeleri amacıyla gerilla önderleri için sınırlı bir zamanı kapsayan bir affın ilan edilmesini talep etti. Duarte ise, tüm partilerden karşı bir öneri paketinin oluşturulup benimsenmesini istedi. Bunlara ek olarak, başkanlık seçimleri adayı olan Hıristiyan Demokrat Chavez Mena da, seçimlerin ertelenmesini kabul etti. Arkasından FMLN, 6.2.1989 tarihinde bir çağrı yaparak, "ülkedeki gerçek iktidar gücü olan" ordunun bir düşünce belirlemesini, tavir takınmasını ve ateşkesin üç ay daha uzatılmasını talep etti. Bu talebe cevap hemen verildi. 13.2.1989 tarihinde Savunma Bakanı Vides Casanova, eğer Duarte, anayasayı ihlal eden gerillaların emri-arzusu olan seçimlerin ertelenmesini yerine getirirse, ordunun darbe yapacağını açıkladı. Bir gün sonra da FMLN, önerisinin kabul edilmesi ve ordu ile bir anlaşmaya varılabileceği durumunda silahlı mücadeleyi durduracağını ve acilen bir ateşkese duyurmaya hazır olacağını açıkladı. 20-21.2.1989 tarihleri arasında, Meksika'nın tatil yeri Oaxtepec'te 13 Salvador partisinin FMLN ile bir görüşmesi oldu. Bu görüşme vesilesiyle FMLN, silahlı mücadeleyi durdurabilmesi için gerekenleri ve tek ulusal güvenlik gücünün kabullenmesinin koşullarını izah etti. Kısaca şu taleplerde bulundu:

—Geçmiş dönemde Başpiskopos olan Romero'nun, FDR önderlerinin katili ve sivil halka karşı işlenmiş çeşitli katliamların sorumlusu olan kişilerin cezalandırılması,

—Toplumun askerleşmesini durdurmaya imkan yaratmak ve ordunun politik gücünü kırmak için, güvenlik güçleri safındaki asker sayısının 12.000 kişiye, yani 1978 yılındaki orana düşürülmesi,

—Ordunun denetimine veril-

miş ulusal polis teşkilatı, finans polisi teşkilatı ve ulusal muhafızlar alayı gibi çeşitli güvenlik güçlerinin dağıtılması ve bunların tek güç biçimine dönüştürülerek İçişleri Bakanlığının kontrolü altına alınması.

FMLN delegasyonunun başında bulunan ve aynı zamanda "El Salvador Komünist Partisi"nin ileri gelen üyelerinden biri olan Şefik Handal, önerilerin ciddiye alınmaması halinde FMLN'in askeri operasyonlarını daha da genişleteceğini bu görüşme esnasında açıkladı. Görüşmenin sonucunda, aralarında Arena Partisinin de bulunduğu tüm partiler, FMLN'nin önerileri üzerine başkan Duarte'nin müzakerelere başlaması için çağrıda bulunan bir ortak açıklama yayınladılar. Duarte, seçimleri 30.4.1989 tarihine ertelemeyi hedefleyen karşı önerilerle çağrıya cevap verdi. O ana kadar sözde anayasaya bağlılık temelinde hareket eden ordu, Duarte'nin önerisini kabul ederken, baştan beri belirlenen seçim gününün muhafaza edilmesinden yana olan hem Arena Partisi, hem de seçimlerin daha sonraki bir döneme ertelenmesini isteyen ve ancak bu koşullarda demokratik bir seçimin organize edilebileceğini savunan "Convergencia Democratica-CD"nin başkanlık adayı öneriyi reddettiler. Seçim gününün tesbit edilmesini amacıyla bir referandumun (halk oylaması) yapılmasını daha sonra öneren FMLN de Duarte'nin seçim gününe ilişkin önerisini kabul etmedi.

Öneriler ve karşı önerilerle dolu bu oyunun belirli bir dönem daha süreceği anlaşılmaktadır. Bu arada ordunun 1.3.1989 tarihinde tek taraflı ilan ettiği üç aylık bir ateşkes önerisi de, iki taraflı gücün danışması temelinden yoksunluğu nedeniyle FMLN tarafından kabul edilmedi. İşin gerçeğinde ise şu anda ordu, çatışmaların yoğun olduğu, bir anlaşmaya gerek duymadan kalabileceği ve zaten kimsenin ateşkesin uygulanıp uygulanmadığını kontrol etme kudretinde olmadığı bölgelerde, büyük askeri operasyonlar sürdürmektedir.

Ülkenin egemen oligarşisine ait çeşitli güçlerin şaşırtıcı manevra girişimleri arkasında, şimdiki kadar esas olarak ABD tarafından formüle edilen karşı-devrim stratejisinin El Salvador'da pratik olarak iflas nedeni bulunmaktadır. Geçen yıldan bu yana FMLN, özellikle askeri operasyonların coğrafik ve nitel açıdan etkileyici ve hissedilir düzeyde genişletilebilmiştir. Silah malzemeleri ana deposunun yarısının imha edilmesi olayının da dahil olduğu, 1.11.1988 tarihinde ulusal muhafızlar alayı merkezi karargahına yönelik olarak gerçekleştirilen saldırı, FMLN'in başlattığı saldırı taarruzunun zirvelerinden birini oluşturmaktadır. Aynı zamanda FMLN, ülkede bulunan belediye başkanlarının büyük bölümünün istifa ettirilmesi konusundaki zorlamalarında ve böylece egemen Counter Insurgency (karşı-devrim) stratejisinin sivil cephesinin esaslı bir kesitinin tarafsızlaştırılmasında da önemli bir başarı elde etti.

FMLN, askeri alandaki başarılarına paralel olarak, ülkenin politik ve ekonomik cephelelerinde içinde bulunduğu derin krizi, hatırı sayılır derecede kabaran toplumsal mücadelelere dönüştürmede de olumlu sonuçlar alabildi. Besbelli ki FMLN, mevcut durumdan hareketle, gerçek demokratik koşullar ortamında yapılacak seçimlerde halk güçlerinin reel bir zafer şansına sahip olabileceğini düşünmüştür. Rakipleri durumunda olan ve geçen yılın belediye seçimlerinden zaferle çıkan Arena Partisinden Hıristiyan Demokratlar ile ordu, şu anda çok yönlü olarak ciddi ve zorlu bir konumun içinde bulunmaktadır. ABD'nin karşı-devrim stratejisinin temel dayanağı görevini üstlenmiş olan ve bu esnada da görülebilir derecede bu rolünde iflas eden Hıristiyan Demokratlar, FMLN'in Arena Partisi karşısındaki şansını yükseltebileceğinden dolayı, özünde seçim gününün ertelenmesine asla eğilimli olmadılar, ama diğer taraftan, FMLN ve CD'nin temsil ettiği halk güçlerinin bir zafelerini veya nisbi düzeydeki bir politik güçlenmelerini bile engellemek arzusundalar. Duarte tarafından uygulanan kapsamlı ve çok boyutlu karşı-devrim stratejisinin boşa çıkmasından sonra Arena Partisi ordu ile bir araya gelerek, halk hareketine karşı askeri açıdan ana özellikleri tüm halk kesimlerinin imhasını içeren bir biçimde kendisini gösterecek genel bir cephesel saldırının başlatılmasını önüne koydu.

Bu gelişmelerle beraber, egemen blokta bulunan rakip güçlerin başvurdukları politik manevralar, belirleyici rolün kendileri tarafından değil de, eninde sonunda ABD tarafından oynanacağına işaret etmektedir. Reagan hükümetinden daha fazla yeni ABD hükümeti, kendi arka bahçesinde de asgari düzeyde demokrasinin ve insan haklarının savunuculuğunun yerine getirilebileceği ve direkt bir askeri zor kullanımı yerine, başarılı bir devrimci hareketin de icabında ekonomik baskılar yoluyla ciddi oranda tarafsızlaştırılabileceği olasılığına oynamaya yeltenmektedir. Bu noktada, salt ABD Kongresinde bulunan "demokratların" güçlü muhalefeti bir rol oynamamakta; aynı şekilde, Orta-Amerika'da çatışmalardaki kabarış dindirmeye yönelik bölgesel çabaları karakterize eden uluslararası durum ve bir de ABD'nin Batı-Avrupalı ittifak üyelerinin "demokratlara" sunduğu aktif destekler de, önemli bir işlev görmektedir. Ancak, önerileri burjuva demokrasinin savunucuları tarafından özünde açıkça hiç reddedilmeyen FMLN/CD'nin bir zaferi gibi, Arena Partisi ve El Salvador ordusu tarafından uygulanmak istenen "topyekün savaş" çizgisi de, ABD'nin arzuladığı hedeflere aykırı düşmektedir. Herhalde bu koşullar altında FMLN, karşıları cephesindeki güçlerin karar verme sürecini daha da ilerletebileceğini mümkün görmektedir. Buna bağlı olarak, 2.3.1989 tarihinde San Salvador kentinin birçok kenar mahallesinde, FMLN'in başarılı büyük bir askeri taarruzu da gerçekleşti.

Metelokên Kurdî

Ma hirç û dilan an rovî û seyran!

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

DEVİRİMCİ MÜCADELEDE EDEBİYAT VE SANAT ETKİNLİĞİ ÜZERİNE

—V—

Kürdistan toplumunda sanat ve edebiyat

Sanat ve edebiyata yaklaşım biçimi, insanların temel yaşam değerlerine verdiği önemi göstermektedir. Temel yaşam değerleri çeşitli faktörlerden oluşur. Bunlar, tarihin çeşitli dönemlerinde farklı konuları içermiştir. Yurt sevgisi, üretim, barış, savaş, yaşam, ölüm, insan sevgisi, din ve ideoloji gibi değerlere duyulan sevgi ve bunlar karşısındaki tutum insanları sanat çalışmasına yönelten sebeplerin başında gelmektedir. Tarih boyunca insanların sanata konu edindikleri bu kavramlar kuşkusuz Kürdistan toplumu için de geçerlidir.

Binlerce yıllık tarihi boyunca işgal ve istilalara maruz kalan Kürdistan halkının temel yaşam değerlerine bakışı ve bunları yorumlama tarzı kuşkusuz tarihsel-toplumsal özelliklerine göre bir hal almıştır. Yerli egemen sınıfların kendi içlerinde bir birlik oluşturmamaları ve bu durumu yabancı düşmanları rahatça emellerine kavuşur duruma getirmeleri, Kürdistan tarihi ve toplumu için ta başından beri büyük bir olumsuzluk kaynağı olmuştur. Ülkesi sürekli yabancı güçlerin işgal ve istilalarına uğramış, bu durumda kendisi ile birlikte birçok olumsuzluğun gelişmesine yol açmıştır.

İşgal ve istilalara karşı yürüttükleri direnişlerde sık sık dağlara çekilen ve bu bakımdan uzun süreler yerleşik tarımsal faaliyetlerden kopuk durumda yaşayan halkımızın sanat ve edebiyat çalışmalarının sınırlı kalması ve döneme tekabül eden bir gelişmeye ulaşamaması, daha sonraki nesillerin de güçlü bir mirasa sahip olmamaları beraberinde getirmiştir. İslam'ın kabulü ile birlikte bu dinin sanat ve edebiyata bakış açısı ve bu faaliyetler üzerindeki sınırlandırmaları halkımızın yaşadığı bir olaydır. Putperestliğe karşı yoğun bir mücadele yürütmüş olan islam dininin kurucuları resim, heykel vb. sanat çalışmalarını putperestliğe çağrışım yaptığı gerekçesiyle yasaklamıştır. Bu bakımdan islam'la birlikte gravür resim dışında resim ve heykel çalışmaları yapılmamıştır. Halkımızın bu alandaki çalışmaları kilim ve halılar üzerindeki motiflerle, süs eşyaları üzerindeki resimleri aşmamıştır. Heykel dağında ise islamın koyduğu yasak, halkın bu alandaki çalışmalarını tamamen engellemiştir.

Halkımızın tarihi boyunca en büyük özlemi olan özgürlük davası ve sömürgecilere karşı yürüttüğü mücadeleler ancak müzik ve folklorla dile gelmiştir. Feodal dönemde asimilasyon kurumlarının daha sonraki süreçte olduğu gibi geniş imkanlarla yürütülebilmesi, müzik ve folklorla Kürdistan'a özgü motiflerin ortaya çıkıp gelişmesini engelleyememiştir. Kürdistan müziği, Kürt halkının binlerce yıllık ezilmişliğini dile getir-

mekle kalmamaktadır. Tarihe karşı alacaklı durumda olan ve kaybedecek hiçbir şeyi kalmadığından haksızlığa meydan okuyan bir duygu yaratmaktadır. Özgürlük mücadelesinde yüzbinlerce insanını yitirmiş bir halkın gür, sade ve ağırbaşlı sesi vardır. Kuşkusuz bir türkünün sözleri ne olursa olsun onun müziğinin insan üzerindeki etkisi, insan hayalinde canlandırdığı görüntü ve duygular o müzik hakkında çok şey ifade eder. Bugün insanı uyutan müzikten tutalım da savaşa götüren çeşidine kadar müzik vardır. İnsanların hayvani güdülerini harekete geçiren müzikten tutalım da düşünceye zevk eden türüne kadar müzik vardır. İnsanı dindiren müzik vardır, çalışma esnasında insanların dikkatini geliştiren müzik vardır. Bu durum karşısında bir müziğin ya da folklorun hangi duyguların ve özelemlerin eseri olduğunu bilmek o kadar zor değildir. Kürdistan müziği ve folklorunun insan ruhu üzerindeki etkisi bellidir. Bu konuda PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN şu değerlendirmeyi yapmaktadır:

"... Türkülerimiz aynen silah sesleri gibidir. Yani halkı uyarır ve savaşa çağırır. Oyunlarımız aynen gerillanın hareket tarzıdır. Öyle değerlendirmek gerekir. Bu aşamada rolü budur. Zaten incelenir araştırılırsa halk sanatımızın özünde bu yatar. Yani kendi hareketli, direnişçi, savaşçı özelliği yatar. Bunu inceleyin, araştırın bulursunuz. Sanatı modernleştirmek isteyenler, çağdaş halk savaşçılarına dönüştürmek isteyenler, özünü ancak bu şekilde tespit ederek ve gelişimi başararak sanatı da ilerletebilirler. Başka türlü mümkün değildir..."

Kürdistan halkının kendi milli değerlerini canı pahasına koruduğu ve toplumun kendi dinamizminin hala güçlü olduğu dönemlerde ulusal motifleri net bir şekilde çizmesi kaçınılmazdı. Halkımızın yaşadığı döneme tekabül eden değer yargıları ve ilgi alanları en iyi biçimde sanata yansımıştır. Özgürlük istemi, birlik istemi, güçlü olma arzusu şiirlerde, türkülerde, folklor da tam sanat ölçüleriyle şekillenmiştir. Feodal dönemin Kürdistan müziği, yiğitlik, kahramanlık başta olmak üzere birçok konuyu işlemiştir. Zulme karşı direnişlerin somut kazanımlarla neticelenmemiş olması bu konudaki türkülerin ağıt biçiminde olmasını birlikte getirmiştir. Kadın üzerindeki feodal baskı ve daha çok da kadının evlilikte özgür iradesini gerçekleştirmemesinin Kürdistan müziğinde önemli yeri vardır. Birçok türkünün kadın dilinden söylenmesi ve uğradığı haksızlığı dile getirmesi türkülerimizde çok rastlanan bir durumdur.

Kürt müzik ve folklorunun en önemli özelliği, hakim sınıflara yaranmak, onları memnun etmek ya da sanatı meslek olarak seçip maddi bir fayda temin etmek için ortaya çıkmamış ol-

masıdır. İster aşk, ister yiğitlik, isterse birçok insan meziyetini övmeye olsun, candan, içten ve serbestçidir. İnsan duygusunun en doğal dışı vurumudur. Belli kural ve kalıplara hapsedilmemiştir. Acılar, sevgiler, coşkular en yalın biçimiyle ortaya serilmiştir. Durum böyle olunca müziğe ve folklorla konu olan olay ve durumlar çok iyi anlaşılabilir. Halkımızın çektiği ızdırapları, sevgisi, özelemleri ve çeşitli olay ve konular karşısındaki duygusu hiçbir yapmacılığa, farklı göstermeye gerek görülmeden ortaya konmuştur. Burada sanat ile insan arasındaki doğal ilişki, sanat ile sanata konu olan durum arasındaki ilişki, insan duygusu ve düşüncesinin sanat yoluyla dışı vurumu en açık biçimde görülmektedir.

Ehmedê Xani

Halbuki birçok halkın durumu böyle değildir. Sanata uygulanan kural ve kalıplar bir duygu ve düşüncenin doğru biçimiyle ifadesini engeller. Zaten bu hangi türden olursa olsun, hemen farkedilir. Sözle müzik arasındaki uyum, müziğin makâmı ile ifade edilmek istenen duygu ve düşünce arasındaki ilişki sahte ve yapmacık olunca hemen belli olur. Örneğin, hareketli ve ancak bir oyunun ritmi olan bir müzikle ağıt yakmak gülünçtür. Tamamen hayal ve fanteziye dayanan, insan duygusu ve düşüncesinin yabancı olduğu bir sanat ile, insan ve yaşam gerçekliğini hemen ifade eden bir sanat arasında fark vardır. Örneğin, Osmanlıların divan şiirinin hapsedildiği katı kuralları onun son derece biçimci bir tarzda ele alınmasını doğurmuştur. Bu şiirin kaç kişiyi duygulandırdığı, önüne bir perspektif açtığı tartışma konusudur. Bu şiirde her şey zorlamadır. Sevgiler, övgüler ve yansıtılmak istenen ruhsal durum son derece sahte ve zorakidir.

Türkülerimizin tümü, halk yaşamının sanatsal ifadesidir. Kürdistan'da yazı dilinin kullanılmaması, yazılı edebiyatı konu olan sanatın türkü şeklinde söylenerek günümüze kadar gelmesine yol açmıştır. Türkülerin uzun olması da bu yüzdendir. Halkımızın başka sanat dallarında yoğun faaliyet gösterememesi, sanat faaliyetini daha çok müzik ve folklorla ortaya koymasını sağlamıştır. Folklor-

run oldukça coşkulu, anlamlı ve canlı olması, halkımızın duygu, düşünce ve özelemlerinin en doğal biçimde vücut hareketlerine yansımış olmasındandır.

Özgürlük ve milli birlik, Kürt aydın ve sanatçıları tarafından kendi eserlerinde dile getirilmiştir. Bunun yanı sıra, devlet şeklindeki siyasal örgütlenmenin başarısızlığı olmasının sanat ve edebiyat üzerindeki olumsuz etkisi yüzlerce yıl önce Ahmedê Xanê tarafından dile getirilmiştir. Ahmedê Xanê, Mem û Zîn isimli manzum eserinde bunun acısını dile getirmektedir. Mem û Zîn, Kürdistan'da yazılı edebiyatın en önemlilerinden biridir.

Kürdistan halkının sanat ve edebiyatında bazı konulara rastlanmaz. Devlet şeklindeki örgütlenme gerçekleşmediği için,

Feqê Teyran

örneğin saray ve saray entrikalarını ve savaşlarını konu alan hikayelerin çoğu türkü halinde söylenmektedir. Tümünde de feodal yiğitlik ve kahramanlık övülürken, ihanet, teslimiyet ve korkaklık yerden yere vurulmaktadır. Yine halkımızın istilacı ve sömürgeci güçlere karşı direnişleri, namusunu, şerefini ve ülkesini koruma mücadelesi müziğe konu olmuştur. Tek tek de olsa direnen ve savaşan kahramanların şahsında özgürlüğün ve insanca yaşamın değeri dile getirilmiştir. Dünya halkları içinde özgürlüğü uzun süre gaspedilmiş ender halklardan biri olan Kürdistan halkının sanatında bireysel tutkulara pek az yer ayrılması olmasının sebebi özgürce namusuna, şerefine sahip olarak bir yaşam sürdürmesinin ne kadar yüce bir değere layık görüldüğünü açıklamaktadır.

Sömürgeci sistemin yaşamın her alanına damgasını vurup toplumu kendisine yabancılaştırmasıyla birlikte, her şeyde olduğu gibi sanatta ve edebiyatta da yabancı ölçü ve üslubun hakim olmaya başladığı, Kürdistan toplumunu kendi adına düşünme, ağlama, gülme gibi ölçüleri birbirine karıştırdığı görülmektedir. Ulusal değer yargıları, yöresel anlamda da olsa sosyal yapının örgütsüz ve dağınık hale gelmesiyle birlikte yitirilmiş ve yabancı ölçülere bağımlılık gelişmiştir. Kürtlük hor görülme, aşağılanmaya başlanmış; Kürtçe sanat

bir yana, konuşmak bile yasaklanmış; sömürgeciliğin dayattığı yaşam içinde kendilerine bir yer bulmak isteyenler, öncelikle adil kültüre ister istemez sarılmışlardır. Binlerce yıllık insanlık değerleri adeta yıkılmaya mahkum olmuştur. Kürdistan insanı o kadar düşürülmüş ki, kendi varlığıyla savaşır duruma getirilmiştir. Sömürgecilerin ülkemizi cehennem gibi gösterme politikaları cahil, aydın, okumamış olan büyük çoğunluğu bu yönde şartlandırmıştır. Kişide gelişen kendine güvensizlik duygusu ve kendi kendinden utanma, onu süratle düşmanla birleşmeye itmiştir. Bu durumda sanat ve edebiyatta gelişme bir yana, var olan değerlere sahip çıkma bile gerçekleşmemiştir. Sömürgeci sistemin dayattığı yaşam ve düşünce biçimi, kendi varlığının ortadan kaldırılmasına seyirci kalan bir uyusuk ve vurdumduymaz tipi yaratmıştır.

Böylesi koşullarda, kişinin temel yaşam değerleri karşısındaki durumu ne olabilir ki? Her olumsuzluğun nedeni olarak kendi varlığını gören insan, hangi olay ve durumlar karşısında duygulanacaktır? Kendisinin itildiği toplum ve çağdaş konumuna kendisi de inanmış bir insanın sanata yaklaşımı ne olabilir ki? Sanat ve edebiyattaki kendine yabancılaşmayı PKK Genel Sekreteri şöyle değerlendirmektedir:

"... Kürdistan'ın çok çeşitli güzellikleri, zenginlikleri vardır. Bir Adıyaman'da Kahta-Nemrut heykelleri dünyanın yedinci harikasıdır. Ve bütün dünya orayı gelip görmek istemekte; gördüğünde de müthiş bir duyguya kapılmaktadır. Orada güneşi seyretmek için mutlaka sabaha kadar beklemekte-dirler. Dünyanın her tarafından tonlarca masraf yapıp oraya bu bir günü yakalamaya gelmektedirler. Ve bunu sevmekte, o kadar muhteşem görmekte, kutsal görmekte ve yüceltmektedirler. Acaba yambaşında yaşayanlarımız, bu duygunun yüzde birini duymuşlar mıdır? Elbette ki hayır. O zaman kendi halimize bakalım. Böylesine 'Türk' ucubeler kaç paralık adam olabilir? İnsanlığın bu kadar görkemli gördüğü, harika dediği bir olay karşısında biz yoksun, kör ve sağır bir durumdayız. O zaman yurtseverlik ölçütüne bakmak gerekir. Buna bakıldığında yurtseverlikten ne kadar uzak olduğumuz görülecektir..."

Yurtseverlik, üretim, yaşam, ideoloji, ulusal birlik, emek vb. temel değerlere yabancılaşmış bir toplum hangi alanda sanata yönelecektir? Burada sömürgeciliğin güldüğüne gülünür, onun ağladığına da ağlanır. Sömürgeci Türk devletinin askerleştiği ve katı kurallara hapsedtiği sanat ve edebiyatın çok kötü bir karikatürü de Kürdistan'a yansır. Bu durumda bazı doğal yetenekleri olanlar zorunlu olarak Türkçe diliyle sanat faaliyetini sürdürmek zorunda kalırlar.

DEVAM EDECEK

Di diroka Kurdistanê de jina Kurd, ji aliki barê kul, derd û eşên giran ên renga-reng herdemê kişandiyê, ji aliye din jî, di bin zilm û zordariya çinayeti û pikoliya mîran de, piştî xuz û xwar buye. Lê belê niha, buyeren ku li Kurdistanê di bin rêberiya Partiya Karkerên Kurdistan- PKK de pêkhatine, roj bi roj vi rengê jiyane yê kevn, tar û mar dikine û jiyane, tenê bi hemû xeml û rêdana xwe, bi teviya rastiya xwe di nava qehramaniya li hemberê dijminan de, pêşve diçe. Hemû bê hêviti û reşiyên ku dijminan danibûn ber çavê gelê me, niha xweş ji hev ketine û bi xummi-niyeka mezin dihilweşin. Êdi me xwe gihandiyê berbanga serxwebûna Kurdistanê û azadiya gelê Kurdistanê û rojên serfiraziya şoreşa Kurdistanê bi lez xwe nêziktir dikin. Niha li welatê me hertîşt bi xwinê tê avdan û di nav bihara şer de, di nav zêwên têkoşina şoreşgerî de gul û kulîkên sor ji rengê xwinê, yê mîna rêhevala me, şehida jinên Kurdistanê Binefş (Bêrivan), bi xweşî û geşî vedibin.

Ew gotina kevnar û bingeha paşveruti û nêzaniyê, ku dibêje, "Jin dara şikestî ye!" bi xurtiya canê û dilê pola yê hevala me Bêrivan, li erdê ket û herifî. Rêhevala me Bêrivan, nişan kir, ku jin dikare mîna gurzên Rustemê Zal xwe giran bikin û bi jiri û çalaki bikevin nav karê serbilindiyê û serkeftinê gelek bi nîrx pêkbinin. Bi vê baweriyê bi rûmet, rêhevala Bêrivan, xwe nêzîkî welatparêziyê dikir û bi xebata xwe ya xurt û jêhati, bi ehlaq û rûmetiya çîna karkeran, xwe di nava gelê Kurdistanê de dilivand û di nava gelê me de tovên serxwebûn û azadiya Kurdistanê bi şeweyên paktirin diçinand. Li hemû bir û êrdmên Kurdistanê, li welat û derveyî welat, gelê me li şûn xwe radikir ser piyan û bersiva daxwazên têkoşina şoreşgerî, weke xwestekên demê dida.

Salên ku rêhevala Bêrivan li derveyî welat borandibû, li wê gelek zor û dijwar dihatin. Tenê yek rojê jî, germiya agirê evîna welat di canê wê ye ciwan de sar nebû û sist neket. Rêhevala Bêrivan herdemê digot, "... Mayîna me li welatê biyaniyan, wê rayê gelê me ji welatê wî qut bike û wê me bixê di nava reşşeka gelek nebaş de..." Ji ber vê yekê, herdemê di nava gel de yê ku li derveyî welat bû, bangêşiya (propaganda) ji bo veşerîna bi şan û şeref dikir, ku ev veşerî, ji bo serxwebûn û azadiyê di riya çiyayên Kurdistanê re derbas dibe. Lê belê di nava rêhevala Bêrivan, hemû derfetên (delivên) xwe di kar de pêkhatin û di wan salan de, ku ew li derveyî

Remz û rûmeta jinên Kurdistanê RÊHEVALA BÊRIVAN BÊ MIRIN E!

(govenda) Kurdî de dileyist. Dilê wê jî kûraniya xwe, tevli dilên şervan û têkoşerên serxwebûnê re lédixist. Tenê yek carê jî, rizgariya xwe ya kesani nedabû ber çavên xwe. Bi nîfrîneka mezin, li hemû şewê û rengên jiyana malbati ya kevn û paşmayî dinêri. Rizgari, tenê di rizgariya (xelasiya) gelê Kurdistanê û welatê didit. Hemû kar û delametên ku Partiya me dida pêşiya wê, Bêrivanê bê dudilî bi cih diani. Disa ji her roja li derveyî welat, ji bo wê pir bi kul, tivanc û xem derbas dibû. Hêvî û daxwaza Bêrivanê herdemê ew bû, ku Parti biryara çuyina welat ji bo wê jî derxine û vê derfetê bide destê wê.

Bi xebata xwe ya xurt, rêhevala Bêrivan zû xwe gihand Akademiya

buha pêşkêş kir. Bi dilsozi û dilgermi, tîkîli hemû kar û barên Akademiya dibû. Di fêrbûna politîkî û leşkerî de, bi lez gelek gavên xurt pêşve avêt. Mîna tayrê bazi dida xwe, destên xwe diavê qîlêş û rextên xwe û li pêşiya hemû hevalên koma (gruba) xwe radibû ser xwe, berê xwe dida çiyân û dadiket gelî û newalên kûr. Herdemê, şerhiyeka gelek bilind nişan dida û digot, "Divê em ri-hetiye nedin dijmin. Divê em, bi şev û roj li xelekên dijmin ên sist û zeif bigerin û li wir bixin!..."

Bi vê bir û baweriyê, bi vê biryara xwe ya dawî û girêdana xwe bi Partiyê re, bi Serokatiya Partiyê re, bi şehidên serxwebûn û azadiyê re, bi têkoşerên berxwedanê yê li serê çiyân re û yê di hundurê zindananê mêtîngeran de û bi hemû gelê Kurdistanê re, soz da, ku heya dilopa dawî ji xwîna xwe di vê rîya serbilindiyê û şerê de bi-mîne û ji dil û can şerê dagirkaran bike. Piştî demekê, derbasî Kurdistanê Başûra-Rojava bû. Li gelek êrdim û deverên vê bira Kurdistanê, xebatên welatparêzî û karên şoreşgerî birêve bir. Li hemû cih û derdorên ku ew diçû wan deran, hikarî û posideyên gelek mezin li şûn xwe li wan cih û derdorên dihişt. Bi dehan xort û keçên Kurd, bi Partiyê re girêda. Wan gihand şerê rûmeta netewî û rizgariya Kurdistanê. Di hundurê her maleki de, şoreşeka civakî li dar xist û bilind kir. Wusa ku, jinên temenê wan bibû pênçî sali, disa li hev dicivin û li ser rewşa welat diaxiftin. Kiribû ku tev, arikarî û piştigiriya şer dikiran.

Rêhevala Bêrivan, li dijî hêzên reformîst, xwespar (teslimkar), kevnepêr û sosyal şovenist, xebatên gelek heja

birêve bir. Rûçikê wan ê reş û gemar, li pêşberê gel ronahi kir û rastiya van hêz û derdorên eşkere danî holê. Ji ber vê yekê, dema ku ev kes û êrdor, li dereki rêhevala me Bêrivan diditin, zimanê wan li hev diket û nedigeriya. Ji serî heya bini dilerizin û dihejin. Nedizanan çî bikin û çawa bikin. Tenê yek gotin jî, ji devê wan dermediket. Hema bi lez karê revin û bazdana xwe dikiran. Lê belê, rêhevala Bêrivan disa dida pey wan û di hundurê malên wan de, êriş dibir ser wan. Wusa dikir, ku heya jin û zarokên wan jî, li hemberê wan radibûn ser xwe. Hevala Bêrivan, bi lehengi, hogiri û keleşî destên xwe car-caran bi ser çavên wan re dihejand û nîfrîna gelê Kurdistanê bi ser wan de dibarand.

Di destpêka bihara sala 1988'ê de, dema ku Parti, biryara çuyina welat ji bo rêhevala Bêrivanê derxist, wê xwe, mîna tîrekê bi lez û bez amade kir. Kete nava dilana şahî, xweşî û evindariya welat. Digot, "... Eve çend sal bibûn, min xwe ji bo vê rojê amade dikir. Niha, bi xwîna şehidên Partiyê em gihan vê rojê. Bila dijmin baş zanibe, ku Bêrivanê (Afîfe SAKAK), ku di sala 1985'ê meha Adarê de li Sasunê şehid ketiye, ji nuh ve, lê bi rengêki nûjentir şin buye. Bila dijmin zanibe, ku rêhevalên Havva, Rûken, Azîme, Besê, Sakîne û Xanim... tim hene. Bê dawî wê lîxin... Hêviya me ewe, ku li serê çiyayên Botanê, di welateki serbixwe, azad, demokrat û yekbûyî de, em dilan û şahîya azadiya pîroz bi hev re li dar bixin!..."

Di mehên bihara sala 1988'ê de, rêhevala Bêrivan xwe gihand bajarê Cizîra Botanê. Li wir, dest bi karê xwe yê şoreşgerî kir. Herçûqasî, ku dijmin li derdorên Cizîra Botanê gelek bend,

doran dihişt. Pêwendî, tîkîli û girêdan di nava wan de pêkhatin. Hemû dengûbas, herbabê nûçe û agahî di navbera çiyân û bajarên de peyda dikir, derdorên xwe saloxdar dikir û buyeran digihand hemû derdorên pêwîst.

Di navenda bajarê Cizîra Botan de, rêhevala Bêrivan, gelek kiryarî li livbazî li dijî hêzên dijmin û hevalbendên wan pekani. Êrişên dijwar û jehati dibir ser sazî û hêzên dagirkaran. Di domana livbazîyan de, bi dehan serbaz û polêsen mêtîngeran hatin kuştin. Rêhevala Bêrivan, bi destê xwe gelek pilanên livbazî, êriş û êrişên harifandinê danî. Êdi, di destê dijmin de, tenê tiştêk mabû. Ew jî, zêdekirin û dorfirehkirina operasyonên leşkerî bû. Dijmin dest bi operasyonên leşkerî kir û van operasyonan gelek rojan berdewam kir. Hovîti û pikoliyeka gelek mezin, bi serê şênîyê Cizîra Botanê ani. Hêzên dijmin êrişên xwinxwar û hov, birin ser gundên li dora Cizîra Botanê yê mîna Cinbirê. Bi sedan gundî bê pîrs û pîrsyarî hatin girtin. Leşkerên dagirkaran, mirovan di qadan de civandin û wan jî ber lédan û hingavtînan derbas kirin.

Rêhevala Bêrivan, bibû tîrsa xewna dijmin, bibû kul, derd û kelema di dilê dijminê dagirkar de. Ji ber lédanên Bêrivanî, dijmin gēj ketibû û bi hovî, hema êriş herderî û herkesî dikir.

Di dawiyê de, di meha Çilê sala 1989'ê de, rêhevala Bêrivan, remza û rûmeta jinên Kurdistanê, endama Partiya me ya bi nîrx û buha, tevli rêhevalê xwe Emin, di navenda bajarê Cizîra Botan de, tevli karwanê şehidan bû û kete nav rêza şehidên Kurdistanê yê bê mirin. Ala sor, ala Partiya me, da destê me rêhevalên xwe û bi xwîna xwe ya sor, rîya rizgariya Kurdistanê hin bêhtir ronahi kir û rûmeta Partiya me, rûmeta jinên Kurdistanê yê şoreşger parast û ronahiya xwe, tirêjen roja xwe dagerand seranserî axa Kurdistanê.

Rêhevala Bêrivan, tu rihet raze! Em soz û peyman didin te, ku emê li ser rîya te bibezin û wê ala ku te daye destê me,

azine û bikaranînen şerê taybetî pêkaniyê jî û gelek kesani, xilasiya xwe tenê di sîd û berjewendên kesani de diditin û bi xwarin û vexwarinê xwe mijûl dikiran jî, rêhevala Bêrivan bi gengaz û derfetên xwe, bi karê xwe yê şev û rojan, vê jiyane bi tevayî veşerand jiyaneka welatparêz û welatperwer. Gelek arikarî, hevkarî û piştigiri bo şerê serxwebûn û azadiyê, ji nav şênîyê bajarê Cizîra Botan derxist. Di encama xebatên Bêrivanê de, gelek têkoşer û şervanên nuh ên ji Cizîra Botan û derdorên Cizîra Botan, xwe gihandin çiyayên êrdimên Botan û Mêrdînê û tevli nav refên pêşmergeyên şoreşê bûn. Dijmin gelek baş dizanibû, ku agireki gurr ê veşartî li vê derdorê heye. Ji ber vê yekê, herdemê jî nişan ve di hundurê bajarê Cizîra Botan de dest bi operasyon û êrişên leşkerî dikir. Lê her carê jî, gēj dibû, bê him diket û keftûlaftên dijmin di avê de diçûn. Dijmin çî bikira, pûç diketin û bêhoda diçuyan.

Rêhevala Bêrivan, xebatên xwe tenê bi bajarê Cizîra Botan, bi tixûb nedihîşt. Herweha xwe dirêji bajar, gund û navçeyên li derdorê jî dikir, ronahi û tirêjen xebata xwe digihand wan derdorên jî û posideyên gelek mezin li ser wan der-

herdemê li banyan bi delalî û nazenin bihejinin. Em soz û peyman didin te, ku emê tim bibin parêzkarên doza te û em jî, heya ku Kurdistan azad nabe û dijminê xwinxwar jî welatê me dernekeve, xwîna xwe tevli xwîna te bikin û wê axa Kurdistanê, ku te bi xwîna xwe av daye, hin bêhtir av bidin û bikin axa bi hezaran Binefşên Kurdistanê. Em soz û peyman didin te û hemû şehidên Kurdistanê, ku em li ber ronahiya we û li ser rîya we, herdemê jî bo welat, ji bo serxwebûna Kurdistanê û azadiya gelê Kurdistanê şer bikin. Em soz û peyman didin we, ku emê heyfa we, tola we jî dijminê mêtînger û hov bistinin, tola xwîna we li erdê nahêlin.

Binefşa Kurdistanê, bû ronahi û zela-liya çavê bi hezaran Binefşên Kurdistanê, bû pêşeng û rûmeta gelê Kurdistanê, bû evin û hêviya dilê bi hezaran rêhevalên xwe, ku dilên wan bo şoreşa Kurdistanê lédixê... Hevala Binefş namire, herdemê rêbera me be!..

— Biji leheng û qehremana jinên Kurd ên nûjen, rêhevala Bêrivan!
— Şehidên Partiya me bê mirin in!
— Biji PKK, ERNK û ARGK!
— Biji serok APO!

welat bû, bi dilsozi û germiya ji dil, ji bo hişyarîna gel û avakirina yekitiya gelê me, jiyana xwe borand. Xebatên pir heja di nav hemû birên gelê me de û pêşemîn jî di nav refên jinên welatparêz de pêşve bir. Tîkîli hemû xwepêşdan, livbazî û karên Partiya me dibû. Roleka mezin di fêrkirina çand û folklorê

Leşkerî ya bi navê Mahsum KORKMAZ. Di Akademiya Mahsum KORKMAZ de, gelek serkeftinên mezin di kesbûn û şexsiyeta xwe de şani kirin û xwe rind gihand. Hemû sixlet û taybetiyên karkereka şoreşger, di kesbûna xwe de civandin. Ji bo pêşveçûna rêhevalên li dora wê, gelek arikariyên heja û

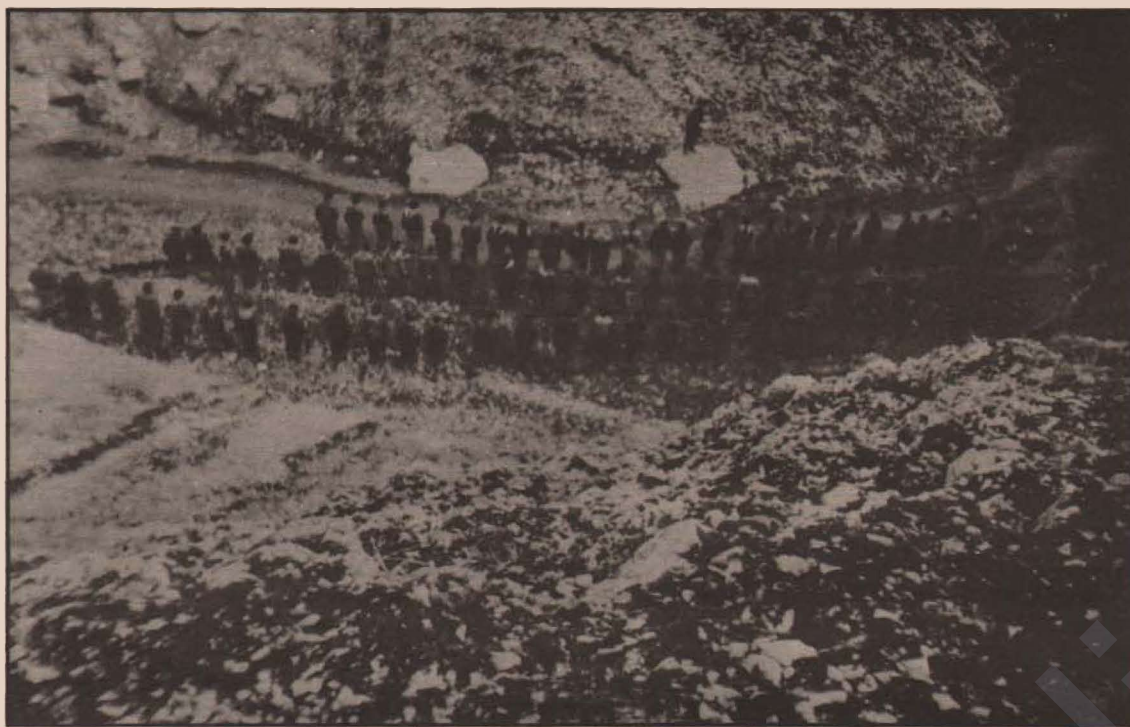
Destpêk di rîpêla dawî de

xwe ve binin. Bi hezaran serbaz, hêzên taybetî û parêzkarên gundan, tevli helikopter, tang û hacetên zirxî, tevli herbabê çêkên giran derketibûn operasyonan û ev liv ji bi mehan doma, lê di dawiyê de hemû keftûlaftên wan bê encam man. Yekîtîyên arteşa mêtîngerên Tirk, newêrin operasyonên xwe bigihînin heya herêmên baregêhî yê hêzên ARGK û piştî xwe gihandin tixûbêkê, di cihê xwe de rawestî. Herçûqasî di rojnemeyên mêtîngean de bi eşkeretî hate daxweyan kirin, ku yekîtîyeka pêşmergeyan a ji 200 kesi di Çiyayê Cudî de ye jî, hêzên dijmin newêrin êrişî xwe biajon ser pêşmergeyan.

Di avê de çuyina operasyonan, koçbera pêşketina tîkoşîna me ya rizgariya netewî şanî dikin. Herweha ev rastî îspat dîke, ka çirokên mêtîngeran ên nola, "Me wan xilaskirin, emê wan tune bikin!" bi sedî-sed bê bîngêh û derew in. Dagirkarên Tirk, serî didin her babê bikaranîna cenga taybetî, lê disa jî nikarin biserkevin. Ev jî diyar dîke, ku roj bi roj bêhtir û leztir dikevin nava iflasekê de.

Di serê hemû êrdiman de, ku operasyonên leşkerî dijwartirin tîn ajotin, navçeya Şîrnexê heye. Rewşa Şîrnexê ya erdnîgarî û stratejîkî û mewziyên saxlem ku hêzên me yê rizgariya netewî xwe gihandinê, di bin sedem ku dijmin bêhtir berê xwe bide wê navçeyê. Navçeya Şîrnexê him jî ber wê taybetîya xwe û him jî, ji ber ku dijmin wê navçeyê jî xwe re navçeyeka baregêhî hilbijartîye, buye navçeyek, ku dijmin hêzekî leşkerî yê herî mezin li vir bi cih kirîye û amade digire. Hin di sala 1985'ê de, "tabura" li Şîrnexê kiribûn "alayek." Paşê bi hêzên tîkûzkirinê, hejmara serbazên dijmin ên li Şîrnexê, sê-çar caran bêhtir hatibûn zêdekirin. Gava em hêzên taybetî û parêzkarên gundan jî tevli wan bihejmêrin, emê bibîjin ku

HILPIŞKÎNA NEWROZÊ LI ŞIRNEXÊ

hejmara heyî hin jî bilindtir dibe.

Herçûqasî dijmin himêki leşkerî yê mezin li Şîrnexê amade digire û heya bê gotin bikaranîna şerê taybetî dijwar dîke jî, li Şîrnexê hilpişkîna Newrozê, bi livbaziyên berdewamî û rêz bi rêz biserket. Waliyê mêtînger Hayrî Kozakcioglu, daxweyanîyeka taybetî danezane kir û li ser tedbirên heyî, xwest ku tedbirên nuh jî birêve bikevin. Ji bo rawestandina hilpişkîna Newrozê, hinde tedbirên ne-nîzami hatin birêve birin. Tedbirên li dora karakolan, saziyên leşkerî û aborî sê-çar caran bêhtir hatin xurt kirin. Lê bilî van hemû tedbiran, di rewşekî livbaziyên jir û çalak de, cejna Newrozê bi civinan, xwepêşdanan û livbaziyên leşkerî hat pîroz kirin.

Roja 22'ê Adarê 1989'ê, êrişeka pêşmergeyan ARGK çû ser yekîtîyeka arteşa mêtînger, ku xwe li nêzîkî zivînga Dolay gundê Dereler bi cih kiribû. Di domana livbaziyê de, di navbera yekîtîyaya ARGK û yekîtîyaya dijmin de şerê dijwar derket. Di şer de, yekîtîyaya arteşa mêtîngeran rastî lêdanên mezin bû. Kargêriya cenga taybetî paşê di daxweyanîyeka xwe de, da bihîstandin, ku pênc serbaz xedar birindar ketine. Mêtînger, herdemê hejmara kuştî û birindarên xwe jî yê di rastîyê de

heyî, kêmtir şanî dikin û diyar bû, ku di vî şerî de jî serî dane eynî leyistokê û dest bi derewan kirine.

Dagirkar di wê livbaziya êrişî de, rastî lêdanên mezin bûn û gelek mirî û birindar li şûn xwe hiştin. Paşê jî hêrsa lêdana xwarin, operasyonên xwe li herêmê dorfirehtir kirin. Di demekê de ku operasyon bi dijwari dihatin berdewamkirin de, yekîtîyên ARGK livbaziyên nuh bikaranîn. Yekîtîyeka ARGK êrişekê bir ser istasyona televizyonê ya li Kizilsu. İstasyon rastî xusarên diravî yê mezin bû.

Piştî wê livbaziyê, şerê gelek dijwar û mezin di navbera yekîtîyaya ARGK û yekîtîyên arteşa mêtîngeran de çêbû, ku li derdorê operasyonên leşkerî birêve dibiran û şer gelek seetan doma. Di şer de, jî serleşkeran, endamên hêzên taybetî, serbazan û parêzkarên gundan hinde mirî û birindar çêbûn.

Piştî vî şerî û bi rojekê, roja 25'ê Adarê, yekîtîyên ARGK livbaziyên nuh pêkanîn. Pêşmergeyan ARGK êrişek birin ser gundê Cevizdüzü û berên xwe dan xaniyên sixur û hevxebatkaran. Sixurên hevxebatkar, rastî xusarên diravî yê mezin bûn. Ev êriş, bi armanca îkaz kirina bêbextan hatibû pêkanîn. Ji sixurên hevxebatkar hat

xwestin, ku dev ji dijminahiya tîkoşîna me ya rizgariya netewî berdî.

Livbaziyeka her bi wê nolê jî, piştî livbaziya li gundê Cevizdüzü hat çêkirin. Êrişek çû ser zivînga Bilkasma. Xaniyên sixurên hevxebatkar, jî aliyê pêşmergeyan hatin şewitandin. Di domana sohtina malên ceşan de, 100 pez jî tevli xaniyan şewitin.

Dagirkarên Tirk xebitin, ku wê domana livbaziyên dijwar a ku jî hêla yekîtîyên ARGK hatiye destpêkirin, rawestînin. Lewma ew jî destpêkirin, himên xwe yê leşkerî û mezin li derdorên êrdimê bicivînin û xwe tîkûz bikin. Yekîtîyên leşkerî yê dagirkaran xwestin yekîtîyeka ARGK bizivîrin û tîxin nava çembereka xwe de. Lewma bi şeweyeka gelek dorfireh, êrdimê

xistin nav bizava xwe ya dorgirtinê. Car-caran yekîtîyaya ARGK rastî hêzên dijmin bû û car-caran jî şer çêbûn. Lê di encamê de yekîtîyaya ARGK kari wê çembera ku hêzên dijmin dixwestin avabikin, bişikine. Bi vî awahî yekîtîyaya ARGK, leyistoka dijmin di avê de bir.

Şeva 26'ê Adarê, şer bêhtir dijwar bû. Yekîtîyeka ARGK, jêhatibûnêka gelek mezin şanî kir. Di tariya şevê de, hêzên mêtîngeran bi tevayî bê liv û bizav man. Yekîtîyaya ARGK, deliv jî wê rewşê girt û cihê xwe guhart.

Di domana manevreyaya xwe de yekîtîyaya ARGK, livbaziyên nuh pêkanî. Di navbera seet 23.30'an û 24.00'an de, êrişên rêz bi rêz bir ser Ocaxa Komirî li Şîrnexê, karakola Madenê û karakolên Cevizdüzü û Kirazê. Her sê karakol jî, ketin bin barana berikên tîfîngên otomatîk û rokêtên yekîtîyaya ARGK. Her sê karakol jî, îsabet girtin, lê eşkere nebû, ka çend mirî an birindar jî hêzên dijmin hene. Di domana van livbaziyan de, pêşmergeyan ARGK, herweha reşandin ser axureka sixureki hevxebatkar jî û 300 pîzên di axurê de tarûmar bûn.

Niha li Şîrnexê operasyonên leşkerî yê dijmin berdewam dikin. Agahî û nûçe gihan me, ku deliv heye di her kêliyêkê de hinde şerên nuh li derdorên Şîrnexê derkevin. Herçûqasî dijmin jî ber cejna Newrozê tedbirên gelek dorfireh birêve xistiye jî, yekîtîyên ARGK disa karin wê himê şanî bikin, ku li çend deran lêdanan li dijmin bixin. Operasyonên dagirkaran, rast û rast di bin fermana serleşkerê kargêriya asayîşê Hulusî Sayin tîn birêve birin. Kargêriya taybetî pêwîstîyeka gelek mezin dide van operasyonan. Lê ev operasyon heya niha, li derdorên Şîrnexê carek din hatin pûç kirin û di avê de çûn. Hêzên me yê rizgariya netewî jî, newziyên pêwîst bi destê xwe ve anin. Mewziyên xwe yê heyin jî, heya bê gotin, xurt kirin.

LI CIZIRA BOTAN BERXWEDAN XURT DIBE

Ji bo rawestandina hilpişkîna Newrozê ya hêzên ARGK, mêtîngerên Tirk li kêleka Şîrnexê, bi dijwari li Cizira Botanê jî serî dan tedbirên xwe yê mezin. Mêtîngerên Tirk, li kêleka bikaranîna derî-mirovati li dijî gelê me yê welatparêz, himêka leşkerî yê gelek mezin jî li Cizira Botan û derdorên Cizira Botan bi cih kirine.

Bi berxwedana rêhevala Bêrivan (Bînevş AGAL) di meha Çilê 1989'ê de, li pêşîya leyistok û êrişên dijmin, keleheka berxwedanê ya mezin hate çikandin. Berxwedana rêhevala Bêrivan, posîdeyên kûr li ser girsên welatperwer afirand. Gelê Cizira Botanê, xwedî li biranîna rêhevala me derket, ku berxwedaneka hevqas mezin li dar xist û bû simboleka bi qedr û qiymet. Li ser rîya ku Bêrivanê şanî kirî û ronahî kirî, şênîyê Cizirê Botanê destpêkir, ku bi şeweyeka leztirîn tevli tîkoşîna me ya rizgariya netewî bibe.

Ji ber sedema girêdana bi biranîna rêhevala Bêrivan, rêhevalên Bêrivan, livbaziyên rêz bi rêz pêkanîn û pêktînin. Bi lêdanên heya niha li dijmin xistine, bi caran zêdetir tola Wê hilanîn û xwina Wê li erdê nehiştin. Livbaziyên tolehildanê, di mehnê Çilê û Sibatê de pêkhatin û di meha Adarê de jî berdewam kirin.

Di roja cejna Newrozê de, livbaziyeka nuh pêkhat û bi wê livbaziyê xelat û diyariyên nuh pêşkêşî gelê me bûn, ku di serkeftina rizgariya netewî de, dibin gavên nuh. Serpêhatina berxwedana Newrozê hate domandin. Şeva 20'ê Adarê, yekîtîyeka ARGK, li nêzîkî gundê Hisarê li Çiyayê Gavidê, yekîtîyeka arteşa mêtînger xiste kemînekê. "Astsubay"ek hat kuştin, gelek serbaz jî hatin birindar kirin.

LI BAJARÊN STANBOL Û AMEDÊ, NEWROZ BI XWEPÊŞDANAN PÎROZ BÛ

Komek bi nêzikahî jî 1.000 kesi, jî xwendekarên zanîngeha Dicle bajarê Amedê, bi pêxistina agirî, cejna Newrozê pîroz kir. Agirê Newrozê di hewşa zanîngehê de hat dadan. Xwendekar li dora agirî govend kişandin û stranan xwendin. Bi zîmanê Tirkî û Kurdî jî, gelek caran dirûşmen weke, "Bijî Newroz!" û "Yaşasin Newroz!" bangîn.

Di hewşên zanîngehên İstanbul, Yıldız û İstanbul Teknik de xwendekar xwe civandin û agirê Newrozê vexistin. Li dora agirî govend kişandin û sitêran. Bi vî awahî cejna Newrozê pîroz kirin. Komek din jî xwendekar jî li "Meydana Sultanahmet" li Stanbolê agir pêxist û cejna Newrozê pîroz kir.

Li kêleka van xwepêşdanan, jî aliyê hinde rêxistinên çep, jî ber sedema cejna Newrozê pankartên bi narinçokan jî hatin daleqandin, belavok hatin belavkirin û li dijî hinde saziyên dewletê êrişên bi narinçokan pêkhatin.

Vê salê Newroz bi tîkîliyeka gelek fireh û pêşemîn jî bi tîkîliya ciwanên xwendekar hat pîrozkirin. Ev livbazi herweha şanî jî kirin, ku ew rewşa faşîzma 12'ê Êlûnê dixwest avabike, niha xweş tê çirandin û girsên gel di rîya tîkoşînê de pêşîya xwe vedikin. Weke ku niha ciwan ketine nav bizavaka pêşveçûnê, herweha jî hêdi-hêdi çeper û diwarên şovînizmê jî tîn şikanandin û hilweşandin. Rabûna ciwanên

Tirkîyê li kêleka ciwanên Kurdistanê û bikaranîna livbaziyan jî hêla wan, jî bo wê rastîyê nimûneyên heja ne.

Ew baweriyên çewt ên hêzên sosyal şovînist, ku serdestiya xwe li ser ciwanan avakiribûn û hebûna gelê me jî nedipejirandin, niha li her deran tîn şikandin. Ev rewş jî delivên baş pêşkêş dîke, daku tevgera şoreşger û demokrat li Tirkîyê li ser bîngeheka rast pêşve here. Ji bona ku li ser wê bîngêhê pêşve biçî jî, hinde derfet û gengazên herî pêwîst derketine holê. Heke li ser wê bîngêhê tevgera ciwan û xwendekar pîşe here, di şoreşa Tirkîyê de jî bilindbûnêka nuh wê derkeve holê.

Xwedî-derketina li Newrozê bi vî awahî û bilî daxwazên afirandina rewşeka pasîfîkasyonê pêşveçûna ciwanan, encameka Tîkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan e, ku di bin pêşengîya PKK de pêşve diçe. Tîkoşîna PKK, posîdeyên xwe li tevîya civakê dîke û di hêla ku civak xwe bitevgirîne. Birên xwendekar, karkeran ûhw. ku di Newrozê de xwe berdan kuç û kolanan û qadan dagirtin, hima xwe jî rewşa li Kurdistanê digirin. Di bin posîdeyên tîkoşîna ku li Kurdistanê bilind dibe de, berê xwe didin livbaziyan. Çiqas tîkoşîna li Kurdistanê bilindtir bibe, ger li Kurdistanê û ger jî li Tirkîyê, girsên gel jî bêhtir wê tevli şoreşê bibin û bê dengîya xwe ya kevn wê bişikînin.

Ciwanên xwendekar dengê xwe nabirrin û li ber xwe didin

Di Zanîngeha Yıldız de, piştî ku polîsan reşandin hewayê û xwestin xwendekaran bitirsînin, herweha "Ortakoy Kültür Merkezi (Navenda Çandê li Ortakoyê)" hat girtin pêve, xwendekarên li bajarê Stanbolê, bi yekcarê xwe tevgerandin. Ciwanên xwendekar, ku jî xwe di nava hezar pîrsan de dijîn, li hemberê xebatên tirsandinê û pikolîyên dewletê û li hemberê politikaya perwendekirina (egitim) faşîst, wê carê bê deng neman û dest bi livbaziyan kirin.

Di hefteya dawiyê ya meha Sibatê de, li pêşîya Zanîngeha Yıldız li Stanbolê, bi armanca tirsandina xwendekaran, polîsan berên xwe reşandibûn hewayê. Xwendekarên, ku bersiva daxwazên demokrat ên piçûktir jî negirtin, lê li şûna wê polîsan li pêşîya xwe ditin, jî ber van buyerên dawiyê disa herikin zîkak û kolanan. Roja 1'ê Adarê, xwendekarên Zanîngeha Yıldız û hinde xwendekarên zanîngehên din, xwe civandin û xwepêşdanekê çêkirin. 500 kes, dirûşmên nola, "Bimire faşîzm!", "Polês jî zanîngehê derkeve!" û "Rektorê faşîst karê xwe berde!" bangîn. Piştî ku xwendekaran, demekê xoşxane û stran xwendin û govend kişandin, berê xwe dan rektoriya zanîngehê.

Di dawiyê de, Hêzên Çeleng hatin cihê buyerê û bang, "Belav bibin!" li xwendekaran kirin. Xwendekaran, bersiva xwe bi, "Berdewami bo berxwedanê" dan. Hêzên Çeleng, xwestin xwendekaran bi lêdan û jopan belav bikin. Xwendekaran jî, kuç û kevir barandin ser wan. Bi vî awahî, şerê bi kevir, dar û jopan di navbera xwendekar û polîsan de destpêkir. Li cihê şer, trafik bi tevayî sekî. Xwendekaran, bi berxwedaneka mezin xwe li dijî polîsan parastin. Piştî demeka dirêj, polîsan bi zoreka dijwar, karin xwendekaran belav bikin. Lê xwendekaran xwe nedan gir-

tin. Piştî demekê xwendekar disa xwe li hev civandin û wê carê li taxeka dinê, trafik jî bo çuyin û hatina tomoflan girtin. Disa şer destpêkir. Polîsan kotekeka dijwar bikaranîn. Bêhtirî 100 xwendekar girtin û wan birin avahiya polîsên siyasi (politikî).

Roja 2'ê Adarê jî, biqasî 80 xwendekar, xwe li pêşîya avahiya waliyê Stanbolê civandin û êrişî polês a li ser Zanîngeha Yıldız girtinê berî rojekê, protesto kirin. Li pêşîya avahiya, axiftinek li ser pêşveçûnê dawiyê, hat çêkirin. Polês, hatin pêşîya avahiya wali, xwendekaran xistin çemberê û jî wan xwestin, ku xwe belav bikin. Xwendekar, diyarkirin, ku xwe belav nakin û wê li ber xwe bidin. Disa polîsan, serî dan zor û kotekê. Xwendekar jî, bi dijwari êrişî wan kirin. Şerê di navbera polês û xwendekaran, biqasî 10 kêliyan berdewam kir. Di bin lêdana jopan de, polîsan 9 xwendevan birin avahiya polêsê politikî.

Sekreterê gelemperîya Komela Mafên Mirovan, Akin Birdal û bi navê 9 komelên xwendekarên zanîngehan, seroka komîteya kargêriya Komela Zanîngeha Hacettepe, Nurten Çağlar, daxweyanî bo rojnemeyan çêkirin. Bikaranîna faşîst ên li dijî xwendekaran, protesto kirin.

Dewleta Tirk a faşîst, bi van buyerên xwendekaran ên dawiyê, kete nava tirsêka mezin. Ev tirs, xwe hilimand weşanan jî, ku karekî xulamîyê di bin fermana dewleta faşîst de, birêve dibin. Di dawiyê de, Wezirê Karên Xwendinê, Ciwanan û Sporê H. Celal Güzel daxweyanîyêk çêkir û di daxweyanîya xwe de, xwest çavê xwendekaran bişikîne û wan bitirsîne.

Lê dewleta Tirk a faşîst, nema dikare, ciwanên xwendekar bê deng bike!

ŞEVÊN NEWROZÊ YÊN YEKÎTÎ, BERXWEDAN Û SERHILDANÊ

Destpêk di rûpela dawî de

Ji van kes û rêxistinên namebrûsk hatin şevê: kovara AL KARAMAH, Yekitiya Niştîmanî Kurdistan (YNK-Berpirsiyariya Ewropa), Dilxwazên Toplumsal Kurtuluş li Frankfurtê, Rêxistina Derveyî Welat a TKP(B), Rêxistina Keskan li Hessen, Berpirsiyariya I-KSP li Almanya, Dostên Gelê Kurd li Rüsselsheimê, Dostên Gelê Kurd li Giessenê, Dilxwazên Proletar Dayanişma, Rêxistina Biyanîyan li Rüsselsheimê. Herweha bi navê hevalên xwe yê ku li Almanya Rojava girtine, Ali Haydar Kaytan ji, mesajek gihand şevê û mesaj tevli kutana çepikan û bangina dirûşmên awazî hat xwendin.

Paris-Frense: Roja 18'ê Adarê 1989'ê cejna Newrozê li bajarê Parîsê hat piroz kirin. Nêzîkî 2.500 kes beşdari şadimaniya piroziyê bûn.

Bernameya şevê bi proqrameka taybetî, ku pêwistiya Newrozê dani zimên destpêkir. Proqramê taybetî bi bal hat temaşê kirin. Dûvre bernameya şevê hat xwendin û silava biranîna şehîdên şoreşê hat xweya kirin. Bi axiftinên konevani yê sê zimanan, Kurdî, Tirkî û Almanî, pêwistiya şadimaniyê û buyerên rêzani yê dawiyê hatin nixandî. Hozanên bi navên Tirêj, Şemdin, Xelil Xemgin, Koma Serhed, Koma Berxwedan û hozanekî mehvan, stranên bi zimanên Kurdî û Tirkî pêşkêş kirin. Komên govendê yê zarokan û tevlihev ji bajarê Montbellerd û koma govendê ji Parîsê ya bi navê **Koma Serhed**, ji gelek derdorên Kurdistanê leyistokên babetî dan temaşê kirin. Rêxistîneka Tamilan, ku tevli bernamêyê bû, bi hunerên xwe yê çandî şadimaniyê xurt kir. Di nava birên bernamêyê de gelek helbest ji hatin xwendin. Filmeke Video ji hat şani kirin, ku birên jiyana pêşmergeyên li Botanê şani dikir. Gava film dileyist, hemû beşdar dest bi kutana çepikan kirin û bi dengê awazî, dirûşma "Lêxe gerilla lêxe, Kurdistanê avake!" bangin. Di şevê de şanoyek ji hat pêşkêş kirin. Şadimani bi kilam û govenda "Apo hate Hilwanê!" dawî bû.

Rêxistina THKP-C (Acililar), Pilingên Rizgariya Tamilê, ji girtiheha Stuttgart Almanya Rojava Ali Haydar Kaytan, Yekitiya Jinan û Yekitiya Karkeran ji bajarê Reimsê, Dilxwazên Dîrenîş Hareketî li Parîsê, Dilxwazên EKİM li Frense û rêxistina Av. Dev-Geç mesajên piştigiriyê hinartin cejna Newrozê.

Duisburg-Almanya Rojava: Cejna

Newrozê, roja 11.3.1989'ê li bajarê Duisburgê hat piroz kirin. Di şeva ku gelek bi bizmîti û şahî çêbûbû de, nêzîkî 1.000 kesî beşdar bûbûn.

Şev bi silava biranîna şehîdên şoreşê destpêkir. Bi proqramê taybetî ya li ser pêwistiya Newrozê berdevam kir. Bi axiftinên bi sê zimanan maneya Newrozê û pêşveçûnên konevani yê dawiyê hatin nixandî. Di birê muzîkê yê şadimaniyê de; koma stranên xoşxaneyên şoreşgerî, hozan **Dilgeş, Koma Botan**, ku hozanên welatparêz, hozan **Şiyar û Koma Amed** stranên şoreşgerî û gelêrî xwendin. Şadimani bi komên govendê doma. Koma govenda zarokan ji bajarê Celle û Hannover, koma govenda zarokan ji bajarê Duisburgê, koma govendê ji bajarê Berlinê leyistokên babetî kişandin. Şanoya ku bikaranînen dijmin dani zimên, gelek bi dilê beşdar bû. Cejna Newrozê bi kilam û govenda "Apo hate Hilwanê!" dawî bû.

YXK Hamburg, Ali Haydar Kaytan, Berpirsiyariya YKWK li Îskandinavya, Komîteya Kurdistanê li Almanya Rojava, BWK, Volksfront, SVP, Rêxistina Derveyî Welat a TKP(B), Dilxwazên Dîrenîş Hareketî li Almanya Rojava mesajên xwe gihandin piroziya cejna Newrozê.

Saarbrücken-Almanya Rojava: Cejna Newrozê roja 12'ê Adarê 1989'ê li bajarê Saarbrücken hat piroz kirin. Ev şev ji gelek bi şahî derbas bû. Bêhtirî 1.000 welatparêz û mehvan beşdar bûbûn. Piraniya kesên ku hatibûn cejna Newrozê, cilên gelêrî û netewî li xwe kiribûn, lewma taybetiyeka cuda ya şevê ji hebû.

Piroziya Newrozê bi silava biranîna şehîdan destpêkir. Bi xoşxaneyên şoreşgerî berdevam kir, ku ji hêla komeka stranên a ji sih kesên dihatin xwendin. Girsên di şevê de rind bala xwe didan bernamêyê û bi bangina dirûşman û lûxistina çepikan bernamêyê tûkûz dikiran. Ji bajarê Saarbrücken **Koma Şores**, ji bajarê Frankfurtê **Koma Serkeftin**, hozan **Seyidxan û Koma Berxwedan** bi stranên xwe yê şoreşgerî û berxwedanî tevli bernamêyê bûn. **Koma Serkeftin û Koma Hunerkomê ya Navendî** babetên govendê yê giranbuha pêşkêş kirin. Di şevê de li kêleka axiftinên konevani, demokrateki Almanî ji hevkarîya xwe diyar kir, û axiftinek çêkir. Şanoyek ji li ser jiyana gundekî û pêwistiya Newrozê hat pêşkêş kirin. Şadimaniya Newrozê bi kilam û govenda "Apo hate Hilwanê!" dawî bû.

Anti-faşistîsche Plenum Saar û bi navê Kurdên li Almanya Rojava girtinê, Ali Haydar Kaytan, namebrûskên xwe gihandin piroziya cejna Newrozê.

Hamburg-Almanya Rojava: Şadimaniya piroziya cejna Newrozê, roja 18'ê Adarê 1989'ê çêbû. Şeva li bajarê Hamburgê, şevê cejna Newrozê ya navendî (merkezî) bû. Bernamêya şadimaniyê gelek dewlemend bû û bêhtirî 2.000 kesî beşdari cejna Newrozê bûbûn.

Şev gelek bi kêfxweşî û dilşadî biserket. Bernamêya cejna Newrozê, bi silava biranîna şehîdên şoreşê destpêkir. Paşê barnamêya taybetî ya li ser Newrozê hat pêşkêş kirin. Bernamê bi stran û xoşxaneyên şoreşgerî berdevam kir, ku ji aliyê koma stranên dihatin xwendin. **Koma Amed û Koma Berxwedan** ji, bi muzîka Kurdî ya şoreşger tevli bernamêyê bûn. Di şevê de, **Koma Serkeftin** û komên govendê ji bajarên Hamburg, Bonn, Berlin, Hannover û Celle leyistokên Kurdistanê yê babetî dan temaşê kirin. Komên govendê gelek bi dilê beşdar, bernamêyên xwe pêşkêş kirin. Şanoyek ji hat şani kirin. Ji filmên diasê ji qirkirina Helebçe û dimenên erdnigariya Kurdistanê hatin şani kirin. Şev bi rewşeka gelek bi dilxweşî, tevli kilam û govenda "Apo hate Hilwanê!" dawî bû.

Dilxwazên Toplumsal Kurtuluş li Hamburgê, Dilxwazên EKİM li Hamburgê, Dostên Gelê Kurd li Hamburgê, YJK, Komunistên Tirkîyê û YNK, namebrûskên xwe şiyandibûn şadimaniya piroziyê.

Stockholm-Swêd: Cejna Newrozê roja 18'ê Adarê 1989'ê hate piroz kirin. Newroza isalî, gelek bi serkeftinî derbas bû. Bi Newroza li Stockholmê, ew gotina şala, ku dibêje "PKK û gelê Kurd ne yekî tişt in" hat şot û tazi kirin. Beşdariya bi dora 1.000 kesî, bû bersivê xurt ji bo erîşên di ve barê de.

Girsên gel bi dilxweşî temaşê û guhdariya bernamêya şadimaniyê kirin. Hozan **Armanç û hozan Kurdo** bi stran û xoşxaneyên şoreşgerî, tevli bernamêyê bûbûn û hunera wan bi kutana çepikan hate şopandin. Herweha şanoyek ji li ser terora mêtîngeran hate pêşkêş kirin. Komên govendê yê zaro û mezinan, leyistokên babetî dan temaşê kirin. Di şevê de, bi dijwari dirûşmê dihatin bangin. Şadimaniya cejna Newrozê, tevli govend û kilama "Apo hate Hilwanê!" dawî bû.

★

DI SERSALA QIRKIRINA HELEBÇE YA YEKEM DE LIVBAZIYÊN PROTESTO LI EWRUPA

Destpêk di rûpela dawî de

Berlîna Rojava, tevli ERNK li rêxistin, rêveçûnêka protestoyê çêkirin. Tevli 80 dilxwazên ERNK, 300 kes hatibûn rêveçûnê.

Her di wê rojê de li Hollanda bajarê Arnheim ji, hemû rêxistin û sazîyên Kurdistanê, ji ber sersaliya qirkirina Helebçe xwepêşdanek çêkirin. Di domana xwepêşdanê de, çelengeki reş hate danin û hinde axiftin hatin çêkirin. Dora 150 Kurdîstanî beşdari xwepêşdanê bûbûn. Di ve livbaziya bi hev re de, hinde burjuwayên piçûk ên reformîst xwestin xwepêşdanê min tenê wan çêkiribe, şani bidin. Lê encam bû tersê ve daxwaza ne rast. Weşan û rojnameyên Hollanda ji nêzik ve xwepêşdanê şopandin.

Disa li Arnheimê, dilxwazên ERNK rêveçûnêkê ji bi serê xwe çêkirin. Rêveçûn roja 18'ê Adarê çêbû û dora 250 welatparêz beşdar bûn. Livbazi gelek bi bizmîti (disiplin) û serkeftinî derbas bû.

Her di wê rojê de, li Almanya Rojava bajarê Bonnê ji, Feyka-Kurdistan rêveçûnêk durust kir. Ji çar parçeyên Kurdis-

tanê, nêzîkî 1.000 kesî beşdar bûbûn. Rêveçûn ji bo yekîti û hevkarîya gelê me ji bû nimûneyeka xurt. Di domana rêveçûnê de bi gelek zimanan dirûşmê hatin bangin û axiftin hatin çêkirin. Di dawiya rêveçûnê de govend hat kişandin, stran hatin xwendin.

Roja 18'ê Adarê, Feyka-Kurdistan li bajarê Hamburgê ji rêveçûnêk pêkani. Dostên Gelê Kurd, Koma Otonom a Rohilata Navin, Komîteya El Salvador, BWK, FAU/R, Rêxistina bo xebata Azania, MIR-Şilî, Navenda Che Guevara, Komîteya Hevkarîya Kurdên li Almanya Rojava girtine, Fedaiyên Gelê Îranê (Koma Hindîki), Freijungen-Hamburg û 130a Plenum-Thadenstrasse ji tevli rêveçûnê bûn.

Li Belçîka bajarê Haselê ji, roja 18'ê Adarê, rêveçûnêk hat çêkirin. Rêveçûn ji aliyê dilxwazên ERNK hatibû durust kirin. Dora 500 welatparêz beşdar bûbûn. Nêzîkî 150 pêşveçûyên Belçîka û Dostên Gelê Kurd ji beşdari rêveçûnê bûbûn. Rêveçûn bi bizmîti û serkeftinî derbas bû. Bi hezaran belavok hatin belavkirin. Herweha gelek dokumanên nivîsî ji hatin belavkirin. Bi navê Dos-

tên Gelê Kurd, demokrateki Belçîki axiftinekê çêkir. Paşê dilxwazekî ERNK ji axiftinekê çêkir. Di ve navberê de 10 welatperwer ji, ji bo hevkarîya berxwedana zindanan, xwebirçihîştinekê çêdikiran. Ew ji derketin kursiyê. Ji aliyê beşdarên hatin piroz kirin. Hinde demokratekî Belçîki û Yewnanî, bi dayîna çiçekan, van 10 welatperweran piroz kirin. Bi navê wan ji axiftinek hat çêkirin. Bili van, mebusêki Belçîki ji hatibû rêveçûnê û hevkarîya xwe bo gelê Kurdistanê diyar kir. Paşê livbazi bi bernamêya muzîk û govendê doma. Livbazi xweş biserket.

Televîzyona Belçîki BRT û gelek rojname hatibûn cihe livbaziyê.

Bili livbaziyên protestoyê yê dilxwazên ERNK, Berpirsiyariya ERNK li Ewropa û Feyka-Kurdistan ji her yek belavokek anin der û di yek-saliya qirkirina Helebçe de, qirkirinê bi dijwari protesto kirin. Herweha Yekitiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan ji belavokeka protestoyê ani der. Bili van gelek rêxistinên din ji, bi gelek şeweyan, qirkirina Helebçe protesto kirin.

KONFERANSÊN YEKÎTIYÊN ERNK

Destpêk di rûpela dawî de

YKWK - Yekitiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan

YKWK-Rêxistina Îskandinavya, konferansa xwe ya yekemîn roja 14'ê Çilê 1989'ê li paytextê Danîmarka bajarê Kopenhagê çêkir.

YKWK-Rêxistina Hamburgê, konferansa xwe ya duwemîn roja 15'ê Çilê 1989'ê çêkir û 100 kes beşdari konferansê bûn.

YKWK-Rêxistina Duisburgê, konferansa xwe ya duwemîn roja 22'ê Çilê 1989'ê çêkir û 70 kes beşdari konferansê bûn.

YKWK-Rêxistina Baweyera, konferansa xwe ya duwemîn roja 22'ê Çilê 1989'ê çêkir û 75 kes beşdari konferansê bûn.

YKWK-Rêxistina Hannoverê, konferansa xwe ya duwemîn çêkir û 90 kes beşdari konferansê bûn.

YKWK-Rêxistina Bonnê, konferansa xwe ya duwemîn roja 22'ê Çilê 1989'ê çêkir û 70 kes beşdari konferansê bûn.

YKWK-Rêxistina Belçîka, konferansa xwe ya duwemîn roja 22'ê Çilê 1989'ê çêkir û 50 kes beşdari konferansê bûn.

YKWK-Rêxistina Frankfurtê, konferansa xwe ya duwemîn roja 15'ê Çilê çêkir.

YKWK-Rêxistina Mannheimê, konferansa xwe ya duwemîn di meha Çilê de çêkir.

YRWK-Rêxistina Parîsê, konferansa xwe ya duwemîn di meha Çilê de çêkir.

YRWK-Rêxistina Kolnê, konferansa xwe ya duwemîn di meha Çilê de çêkir.

YJWK - Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan

YJWK-Rêxistina Parîsê, konferansa xwe ya duwemîn di meha Sibatê de çêkir û 40 kes beşdari konferansê bûn.

YJWK-Rêxistina Kolnê, konferansa xwe ya duwemîn roja 4'ê Sibatê çêkir û 60 kes beşdari konferansê bûn.

YJWK-Rêxistina Bonnê, konferansa xwe ya duwemîn roja 5'ê Sibatê çêkir û 40 kes beşdari konferansê bûn.

YJWK-Rêxistina Duisburgê, konferansa xwe ya duwemîn roja 5'ê Sibatê

çêkir û 60 kes beşdari konferansê bûn.

YJWK-Rêxistina Bielefeldê, konferansa xwe ya duwemîn roja 11'ê Sibatê çêkir û 30 kes beşdari konferansê bûn.

Di konferansê de, rêhevala Bêrivan (Binevş AGAL) ku li Cizira Botan di meha Çilê de şehîd ketibû, nola-şeroka yekitiyê ya rûmetî hat hilbijartin.

YJWK-Rêxistina Stuttgartê, konferansa xwe ya duwemîn roja 12'ê Sibatê çêkir û 60 kes beşdar bûn.

YJWK-Rêxistina Hamburgê, konferansa xwe ya duwemîn çêkir.

YJWK-Rêxistina Swîs, konferansa xwe ya duwemîn roja 26'ê Sibatê çêkir û 40 kes beşdari konferansê bûn.

YJWK-Rêxistina Hollanda, konferansa xwe ya duwemîn roja 19'ê Sibatê çêkir û 30 kes beşdari konferansê bûn.

YXK - Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan

YXK-Rêxistina Bonnê, konferansa xwe ya yekemîn roja 19'ê Sibatê çêkir û 200 kes beşdar bûn.

YXK-Rêxistina Duisburgê, konferansa xwe ya duwemîn roja 19'ê Sibatê çêkir.

YXK-Rêxistina Kolnê, konferansa xwe ya duwemîn roja 19'ê Sibatê çêkir.

YXK-Rêxistina Bielefeldê, konferansa xwe ya duwemîn roja 26'ê Sibatê çêkir û 50 kes beşdar bûn.

YXK-Rêxistina Stuttgartê, konferansa xwe ya duwemîn roja 26'ê Sibatê çêkir û 50 kes beşdar bûn.

YXK-Rêxistina Hannoverê, konferansa xwe ya duwemîn roja 26'ê Sibatê çêkir.

YXK-Rêxistina Hamburgê, konferansa xwe ya duwemîn roja 26'ê Sibatê çêkir û 45 kes beşdar bûn.

YXK-Rêxistina Parîsê, konferansa xwe ya duwemîn di meha Sibatê de çêkir û 80 kes beşdar bûn.

YXK-Rêxistina Berlîna Rojava, konferansa xwe ya duwemîn roja 5'ê Sibatê çêkir û 40 kes beşdar bûn.

YXK-Rêxistina Belçîka, konferansa xwe ya yekemîn çêkir û 30 kes beşdar bûn.

Bili van, li welatên Swîs, Danîmarka û Hollanda ji, konferansên Yekitiyan hatine çêkirin. Lê heya niha, nûçe ji van deran li ser çêkirina konferansan negihane rojnameya me.

Gel, klika Evren û Ozal nexwest HILBIJARTIN, ŞEHTINA REJÎMA FAŞÎST KÛRTIR KIRIN

Destpêk di rîpêla dawî de

Piştî ku rewşa pikoliya li ser girsên gel hindeki hati çirrandin, girsên gel ji destpêkirin, ku bêhtir dengê xwe li diji klika Evren û Ozal hildin. Heya niha girsên gel bi pikoli û nîrê hatibûn serjêr kirin, lê niha êdî klika Evren û Ozal, napejirnin. Girsên gel, êdî naxwazin, ku rejîma 12'ê Êlûnê bi klika Evren û Ozal berdeyam bike.

Li hemberê wê rewşê, disa ji mirov nikare bibêje, ku partiyên hêlwestî karîne rewşeka opozisyonê avabikin. Ger DYP û ger ji SHP, hin nekarîne xwe ji wê xilas bikin, ku ne partiyên rejîma 12'ê Êlûnê bin. Lê disa ji dubendiyên di nava wan û ANAP'ê de hindeki dijiwartir dibin. Ev ji tiştêki wê encamê ye, ku ev partiyên hêlwestî dixwazin dewletê biparêzin. Piştî ku rayên ANAP'ê kêm bûn, dijîtiya gel ji roj bi roj dijiwartir dibe. Partiyên opozisyonê ji dixwazin hindeki dijîtiya gel nerm bikin û rabûna gel di bin posideyên xwe de sar û jar bikin. Lewma ji herdu partiyên hêlwestî, dixebitin ku dijûna gel di bin siha xwe de kombikin û li ser wê bingehê şerê ANAP'ê bikin, daku rabûna gel rawestinin. Kin bê gotin, dixwazin wê hêlwestiya ku bilind dibe, di nava diranên xwe de bicun û bihelinin. Êrişên SHP ên li diji kesên pêşveçuyî di nava rêzên SHP de, şanî dikin, ku ev parti çiqas parêzkarê dewletê ye û ne berpirsiyarê gel e.

Piştî ku di encama hilbijartinan de ANAP rasti binkeftinekê bû, danûstandinên li ser hilbijartinekê zû ji xwe lezandin. Partiyên hêlwestî dixwazin niha hilbijartinekê gelemperî çêbibe. Lê Ozal di daxweyanîkê de diyar kir, ku heya sala 1992'an wê li ser kar bimîne û bi hilbijartinekê gelemperî razi nabe. Turgut Ozal di axiftina xwe de herweha gelek tehditan ji avêt holê û got, ku heya sala 1992'an wê kargêriyê bi destê xwe ve bigire. Ozal got, ku "ev hilbijartin di dengiya konevani de çî gihartin çenekirine" û "ev hilbijartin nikarin ji bo guhartinekê hikumetê riyekê vekin." Herweha hikumet ji bo weşanên cihanê re ji daxweyanîkê çêkir û wusa got, "Konevaniya hikumeta Tirk a navnetewan û pêwendiyên navnetewan wê min a xwe berdeyam bikin."

Bili van daxweyanîyên Ozal, partiyên hêlwestî, berpirsiyarên hinde sazîyan û derdorên Ewropa Rojava, nêrîna çuyîna hikumeta Ozal anin zimên. ANAP bi pîveka ji sedî 35, parlamentoyê di destê xwe de digire û hêzên ku berpirsiyariya ji sedî 65'an dikin di opozisyonê de ne. Ev rewşa ANAP, berî van hilbijartinên nuh ji, gelek caran diket ber rexneyên dijiwar. Derdorên konevani dibêjin, ku bi dereceyeka ji sedî 21,74'an û bi rewşa partiya sêwemîn, gelek zehmete, ku hikumeta Ozal hin sê sal din li ser kar bimîne. Bawerî hene, ku dibêjin, rewşeka wusa wê tehlukeyên gelek mezin derxîne holê.

Di payiza wê salê de, wê hilbijartinê serokê komarê ji çêbibe. Lewma pîveka rayên ANAP, pêwîstiya din tîne pêşîya çavan. Ozal dibêje, ku tîne parlamentoyê di destê ANAP'ê de ye, lewma mafê ANAP'ê heye ku serokê komarê hilbijêre. Lê diyar dibe, ku di wê pîrsê de ji, wê hinde pîrsîgîrêkê pêwîst derkevin holê. Herweha rastiyeka ronak e, ku ji demeka dirêjbû, Ozal ji bo serokatiya komarê xwe bi xwe amade dikir. Ev şansê ANAP û Ozal, bi ketina hejmarê rayan, heya qonaxeka pêwîst ketê tehlukê de û derî li pêşîya Ozal hindeki hate girtin. Lê ji ber ku Ozal û partiya xwe berhemekî faşîzma 12'ê Êlûnê ne, wê himê di xwe de dibînin, ku meydane ji bo hêlwestê bixwin. Lewma ji dibêjin, "ANAP wê serokê komarê hilbijêre." Ev ji perçeyeka ji tehditên ANAP'ê. Partiyên hêlwest ji, gelek caran tinin zimên, ku mafê ANAP'ê nine, serokê komarê hilbijêre.

Wê baweriyê tinin zimên, ku ANAP niha tenê manevreyan daniye pêşîya xwe û lewma wusa dibêje û ew bi xwe ji dizane, ku nikare serokê komarê hilbijêre.

Gava hikumeta Ozal di hundurî de rasti dijîtiyeka mezin dibe, ji nav rêzên Civaka Ewropî ji hinde meyl xwe şanî dikin, ku dibêjin di nêzik de wê ANAP here. Derdorên Civaka Ewropî eşkere dikin, ku li ser kar mayîna ANAP'ê, wê gelek tiştan birindar bike. Herweha hilbijartinê serokê komarê ji aliyê meclîsa miha li Tirkîyê heye, ji aliyê derdorên Civaka Ewropî nayê pejiwandin û dibêjin, ku tiştêki wusa wê tehlukên mezin derxîne holê.

Encamên hilbijartinan, bû redkirina klika Evren û Ozal, ku bi derbeya faşîst a 12'ê Êlûnê hatibû ser kar. Girsên gel ne tenê li diji ANAP'ê dengê xwe hildan. Herweha li diji konevaniya aboriya 12'ê Êlûnê ji derketin. Partiyên nola DYP, SHP û DSP ji berdeyamkarên wê konevaniya abori ne. Li şûna ANAP'ê, niha SHP an DYP ji were ser kar, ev konevaniya abori ya faşîzma 12'ê Êlûnê wê berdeyam bike. Ev ji wê bibe sedemek, ku girsên gel dengê xwe li diji rejîmê bêhtir hildin. Partiyên din ji nikarin wê deng-hildanê rawestinin.

Li bajarên Brûksel û Atîna civînên bo rojnemeyan

Roja 21'ê Adarê, di sersaliya damezirandina ERNK de, li bajarê Brûksel welatê Belçîka civinek ji bo rojnemeyan hat çêkirin.

Berpirsiyareki ERNK di civinê de, pêşveçûnên Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan ên di navbera mejiyûn 21'ê Adarê 1985'ê û 21'ê Adarê 1989'ê de, rêz kir. Bilançoyeka pêşveçûnan, di civinê de, ji bo endamên şaxên weşan û rojnemeyan hate belavkirin. Di bilançoyê de hejmarê kuştîyên ji dewleta Tirk a faşîst û hejmarê têkoşerên ku di şerê serxwebûna Kurdistanê de şehîd ketine, hatibûn rêzkirin.

Berpirsiyarê ERNK, bersiva hemû pîrsên endamên weşan û rojnemeyan da. Herweha hedefa têkoşîna rizgariya netewî ji bo sala 1989'ê eşkere kir û got, ku di wê salê de dijmîn bi şeweyeka dijiwar wê bê cezakirin.

Berpirsiyarê ERNK daxweyan kir, ku pêşengê Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan tîne lezandin û ew operasyon ji armancê dikin, ku intifada Kurdan rawestinin, ku ji niha ve dengê wê bilind buye. Berpirsiyarê ERNK di dawiyê de got, ku "ERNK ketiyê nava pêşveçûnê mezin û domaneka xebatê..."

Bilançoyek ji, li ser pêşveçûnên gelemperî yê Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistanê, ji bo endamên weşan û rojnemeyan hat belavkirin. Tengezariya Komara Tirk ji, bi çend nimûneyan hate ronahi kirin.

Rejim, dixwaze di nav rêzên xwe de alternatîfên nuh derxîne holê. Ew konevaniyên û partiyên berî 12'ê Êlûnê, disa mîna alternatîfan ajotin meydane. Daxwazên derxistina serokên partiyên nuh li dora kesên mîna Bedrettin Dalan (serokê belediya Stanbolê yê kevn) û Aydin Menderes ji, bi hilbijartinên êrdimî yê roja 26'ê Adarê iflas kirin. Bedrettin Dalan, ku USA piştigirtina wî dikir, di hilbijartinan de nehat hilbijartin û şansê xwe hunda kir. Rejim, bi vi awahi nekari çî serokeki nuh weke alternatîfêki derxîne holê û di wê barê de ji bi tevayî iflas kir.

Çî bibe bila bibe, rejim nema dikare xwe ji tengezariyê rizgar bike. Dixwaze bila hilbijartinên gelemperî disa çêbin an ji dixwaze rejîma 12'ê Êlûnê hebûna xwe berdeyam bike, nikare êdî xwe ji şehtinê rizgar bike. Îroj girsên gel, bi dengêki bilind û bi dijiwarî li diji faşîzma neh salan radibin. Livbaziyên karker û xwendekaran roj bi roj zêdetir dibin. Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan ji iflasya rejîmê dilezine. Rejim niha di nava tengezariyê de diqurîje û li hemberê têkoşîna li Kurdistanê û pêşveçûnên li Tirkîyê, ne xwediyê wî şansiye, ku bikaribe xwe li ser lingan bigire.

Konferansa ERNK li Yewnanîstanê

Roja 17'ê Adarê 1989'ê li bajarê Atîna taxa Aspropirgos, berpirsiyareki ERNK, konferansê çêkir.

Konferans, bi axiftineka serokê belediye li ser hewcebûna hevkarîya ji bo têkoşîna gelê Kurdistanê, destpêkir.

Konferans, bi qasî du seetan doma. Armanca konferansê haydar kirina mîhvanan bû, li ser diroka Kurdistanê û şeweya rizgariya netewî ya iroyin. Piraniya kesên ku hatibûn konferansê ew bûn, ku tevli şerê partizanî bûbûn li

Yewnanîstanê.

Mîhvan, axiftinan bi kutana çepikan xurt kirin û di birê diskusyonê de, gelek pîrs diyar kirin. Bi sempati li Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan dinêrin û tev, hevkarîya xwe danin holê.

Piştî axiftin û diskusyonan, filmeka video li ser Kurdistanê û jiyana pêşmergeyan li Botanê hate şanî kirin. Herweha di ewanekê de ji, weşan û wêne hatibûn rêzkirin. Konferans, bi şeweyeka xurt giha armancên xwe

Civîneka hevkarîyê li Avusturya

Li bajarê Wien (Viyan), roja 19'ê Sibate 1989'ê, bi armanca biranîna şehîdên serxwebûn û azadiya Kurdistanê, civîneka hevkarîyê hate çêkirin. Dora 200 kesi beşdari civine bûn.

Dilxwazên ERNK bi wê bangê civinê durust kiribûn: "...Ji bo biranîna simbolekê Kurdistanê û nîrxên Kurdistanê yê giranbûha, ji bo vejenîna wan di dilê me de û jiyaniştina nemirîna wan, wê civîneka biranîne çêbibe..." Di civinê de axiftinek hat pêşkêş kirin. Di axiftinê de rîsta şehîdan di Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan de hat zelal kirin.

Dilxwazên ERNK, herweha li bajarê St. Polten ji, civîneka hevkarîya ERNK amade kirin. Dora 300 welat-

perwer beşdari civinê bûbûn. Civinê bêhtir nola şeweka hevkarîyê çêbû.

Civin bi biranîna şehîdan destpêkir. Di şevê de, bi axiftineka konevani, pêşveçûnên teze hatin şîrove kirin. Hozan Cuma û Suzan bi stranên xwe tevli şevê bûn. Govendên zarok û mezinan leyistokên xwe pêşkêş kirin. Ji filmeka video ji, axiftineka Sekreterê Gelemperîya PKK û qirkirina Helebçe hatin şanî kirin. Di şevê de şanoyek ji hate şanî kirin û şev, bi kilam û govenda "Apo hate Hilwanê!" dawî bû.

Li bajarê St. Poten cara yekemîn bû, ku civînek an şevê hatibû çêkirin. Ji ber ku bernama ji xurt bû, posideyên mezin li welatparêzan bûn. Ev rastî, ji lîva beşdaran bi hesanî dihat ditin.

Civîneka nasdana Kurdistanê

Roja 1'ê Adarê 1989'ê, Feyka Kurdistan li Almanya Rojava bajarê Oberhausen civîneka nasdana Kurdistanê çêkir. Bêhtirî 30 demokratên Almanî beşdari civine bûbûn.

Di civinê de axiftinek li ser diroka Kurdistanê, li ser statuya dagirkariyê, tevgera rizgariya netewî û koçbera tevgerê ya iroyin, li ser konevaniya emperyalîzmê li dermafê Kurdistanê, rîsta Almanya Rojava di wê konevaniyê de, çê-

bû. Axîfkar herweha, komplo û provokasyonên hêzên emperyalîst ên li diji Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistanê û pêşemin ji yê Almanya Rojava ronahi kir.

Demokratên Almanî bi pîrsên xwe tevli civinê bûn û civinê xurtkirin. Herweha li ser hevkarîya internasyonalîst ji hate rawestandî û li ser pêşniyarên xebateka hevkarîyê axiftin çêbûn. Civîna nasdanê bi şeweyeka xurt biserket.

Li Bayern civîna agahdariyê

Dostên Gelê Kurd û dilxwazên ERNK, roja 17'ê Adarê 1989'ê civîneka agahdariyê çêkirin. Ev civin ji bo meha Sibate ya derbasbûyî hatibû amade kirin. Lê ji ber êrişeka polîsan civin hatibû rawestî û xwediyê eywanê, eywana xwe nedabû.

Ji bo rawestandîna dubare, polîsên Almanya Rojava disa pîr xebat danin pêşîya xwe. Lê bili hemû keftûlaftên wan, wê carê civin çêbû. Nêzîkî 30 demokratên Almanî beşdari civinê bûbûn.

Hefteya Jinan

Roja 12'ê Adarê 1989'ê, li welatê Hollanda bajarê Nymengende, bi tîkiliya jinên ji gelek netewan hefteyeka jinan hat çêkirin û bi dilxweşi biserket. Jinên Kurdistanê ji, tevli hefteyê bûn.

Armanca hefteyê ev bû, ku jinên ji gelek welatan çanda welatên xwe bi hev bidin naskirin. Cilên netewî yê jinên Kurdistanê, bala beşdaran, bi taybetî kişandin ser xwe. Ji ber wê yekê, gelek jinên ji welatên din, cilên jinên Kurdan li xwe kirin û pê gelek şa bûn.

Komela Dêrsim-spor û çandê hat damezirandin

Li welatê Frense bajarê Dreux, roja 5'ê Adarê 1989'ê bi şadimaniyeka mezin Komela Dêrsim-spor û çandê hat damezirandin.

Armanca damezirandina komelê eve: Hevkarîya Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û bi gelek şeweyan piştigirtiya bo wê. Komela li dora van armancên gelemperî, van delametên zelal daniye pêşîya xwe:

-Li diji çanda emperyalîzmê ya genî parastina ciwanên Kurdistanê,
-Lêkolîna li ser çanda gelêriya Kur-

distanê û pêşvebirina wê,

-Pêşvebirina xebatên sportîf ji bo ciwanan.

Kargêriya komelê, daxweyan kir, ku wê li diji her babê biyanîkirina mirovên ji Kurdistanê bitêkoşin û li hemberê her babê êrişan, wê alîkariya xwe ji bo rizgariya netewî bilezînin. Kargêriya komelê kin wusa gote rojnemeyê me: "...Armanca me eve, ku em hemû karînen gelê xwe yê min a çandî, hunerî, sportîf û her weki din, biherikin nava rêzên têkoşîna rizgariya netewî..."

Cezayir, mezintirin ji welatên bindestên Frense bû, di Afrika de. Firehiya wê 2,4 milyon km²'ye. Ji nav Cezayirê re Frense xwe digihand kûraniya Afrika û welatên li ber Deryayê Spi.

Ji aliyê aborî ve, Frense ji Cezayirê gelek xêr û bîr didizi. Mina hesin, fosfat, mewe û pap. Dora 791 hezar mirovên Ewropî, di sala 1921'ê de ketibûn nav 5 milyon mirovên Cezayirê û destên xwe danibûn ser ji sedî not ji pareyên, ku di kar de bûn û ser bêhtir ji 2.700.000 hektar erd, di sala 1940'ê de. Hemû mafên Ewropîyan ên aborî, ramiyari, civakî, oldarî û çandeyî hatibûn parastin. Lê bo gelê Cezayirê zordari, kedxwari û xwinmêtin bûbûn karên rojane. Li bakurê Cezayirê zagona kolonyalist bo gelê bindest hatibû peyda kirin, lê bo başurê Cezayirê tenê leşkerê Frensi xwediyê bîrvarê bû. Ev ji bû sedema hişyariya netewî, li bal gelê Cezayirê.

Pêşketina civakî û aborî di nav salên 1917-1939'an de

Cenga Cihanê ya Yekemîn, gelek hikari li gelê Cezayirê hişt, ji ber ku Frense talan û mêtina xêr û bîrên welêt pirtir kiribû. Bêhtirî 25.000 kesên Cezayirî di cengê de hatin kuştin, ji 173.000 serbazên ku bi zorê biribûn qadên şer. Cezayir, ketibû bin xizmeta leşkerên Frensi, ku gelê Cezayirê ji birçî mabû. Buhabûn û nexweşî zêde bûbû. Lê ji aliyê din ve, 119.000 karker çûbûn Frense, ji ber sedema ku fabrikayên cengê û karxaneyên emperyalîstan bê karker mabûn. Lê ji aliyê din ve, emperyalîstan van karkeran gelek erzan didan kar. Di fabrikayên Frense de, tîkiliyên karkerên Cezayirî bi yê Frensi re çêbûn. Ew ji li diji cengê bûn û bi taybetî, karkerên ku piştigirtina Partiya Komunista Frensi dikirin. Sermayedarên Frense yê ku li Cezayirê bûn, xwestin hodeyekê ji erzanbûna destên kar bibin. Lewma dest bi avakirina û çêkirina karxaneyan li Cezayirê kirin û hêdî-hêdî bîngeheka burjuwaziya ji tîkiliya wan û çinên nivtêr ên Cezayirî peyda bû. Ji firotina tiştên çandî û tiştên bo çêkirinê, mina genim û titin, li rex vê bîngehê proletaryeka netewî di bajarên de belav bû. Di sala 1917'ê de, 17.000 karkerên çêkirinê hebûn. Di sala 1924'ê de, bûn 160.000 û roj bi roj bêhtir bûn û di dema nav herdu cengan de, karkerên Cezayirî bûn hêzeka bîngehî ji hêzên ku di nava wan de tova li diji kolonyalizmê dihat çandin. Krîza (girêka) aborî ya cihanê jî, di salên 1930-1931'an de, di nav karkeran û xwedikaran de dijîminahi xurtkir. Li gundan cudahiya çini kurtir bû, ji ber ku gundi birçî mabûn. Piraniya erdan, di dest kolonyalistan de bûn. Erdên ku di dest gundiyan Cezayirî de bûn, nedikarin zikên wan têr-bikirana, lewma zeviyên xwe difrotin, an ji diçûn karxanan li kar digerin û wilo aboriya çandî li Cezayirê, bû aboriyeka sermayeyî û ev jî bû sedemê, ku di gundan de burjuwaziya gundiyan peyda bibe.

Li bajarên û di bazarên welêt de, burjuwaziya piçûk nikani bû li hemberê kolonyalistan rawesta û wilo roj bi roj ew jî ket rîzên li diji kolonyalizmê û ber bi netewiya xwe ve çû. Karker, gundiyan birçî û burjuwaziya netewî û bi taybetî ya piçûk li diji kolonyalistan hatin ber hev. Lê li hember wan, çina axan, serekên êlan, hinek melayên xwefiroş û parek jî rawestandin ku hişê wan bi çanda Ewropî hatibû tîji kirin, xwe dan rex kolonyalistan û li diji gelê xwe şer kirin.

Em dikarin bibêjin, ku xwinmêtina aborî, zordariya netewî û tunebûna mafên ramiyari û yê mirovî, bîngeha hişyariya netewî peyda kirin.

Di salên Cenga Cihanê ya Yekê de, axan û pareka burjuwaziya netewî, piştigirtina Frenseyê kirin, bi mebesta

Têkoşîna Rizgariya Netewa Cezayirê

Cankurd / 1988

Bajarê Gardia li Cezayirê

ku bi kîrîna çêkên leşkerî zengin bibin. Lewma, ji gelê xwe xwestin, ku bêhtir peran bidin Frense, bo berdewamkirina cengê. Lê pareka din ji axan û burjuwaziya netewî, bi hişyari li diji vê yekê derketin û li rex kesên welatî rawestiyên, pêşemîn ew kesên ku hêviya serxwebûna netewî li Tirkîyê û Almanya ditibûn. Hin di destpêka cenga yekê de, li herêma Beni Şoxran a çiyayî, gundiyan seri hildan û piştî wan bi du salan Berberên Oranê ji rabûn ser xwe. Dawiya cengê, komeka ji xwendevanên Misilman li Cezayirê û Tunîsê, daxwaza serxwebûna herdu welatên xwe ji Kongra Aştiyê ya li Parisê kirin. Li hemberê van xebatan û bi mebesta, ku rê li tevgera karkerî bêtin girêdan, sermiriya Frensi gaveka ber bi şûn ve avêt û hinekî reform di sala 1919'ê de peydakir, ji bona ku cudahiya kûr a di nava Cezayirîyan û biyaniyan de bitepîsine. Lê ji ber ku ev reform, ne ji dil ve bûn, gelê Cezayirê xwe li dora Mir Xalid, di sala 1919'ê de civand, ji ber ku ji berê zû ve baypirê wî Mir Abdulkadir, seri li biyaniyan hilda bû. Heyani sala 1927'ê, Mir Xalid xebatekî ramiyari bo standina bêhtir mafên mirovan kir, lê di dawiyê de wî girtin û avêtin Misrê. Piştî wê, di sala 1927'ê de, Yekitiya Berhemdarê (Munticên) Misilman peyda bû, ji kesên ku di encumanên karbirêvebirina herêman de bûn. Xwe bo bêhtir demokratiyê di karê herêmi de mijûl kir, lê roj bi roj dev ji çanda netewî berda û serokê vî yekitiyê Muhemed Bin Celol xwe mîna berdestekî Frense nişan da. Ev jî, ji ber ku piraniya endamên vî yekitiyê, tevî kolonyalistan li pey lişt û berjewendiyên xwe yê kesani digerin. Lê disa ji daxwaza "wekhevîyê" ya ku van raki-rîbû, gelek hikari û posideyên rizgariyê berda nav gel.

Di sala 1926'ê de, karkerên Cezayirê yê ku li Parisê bûn, Komela Stêrka Bakurê Afrika bi alikariya komunîstên Frensi avakiribûn, bi armanca "parastina liştên diravî, rewani û civakî yê Misilmanên bakurê Afrika" û Mir Xalidê ku li Misrê bû, ji xwe re kirin serokê rûmetê û rojnemeyek bi navê "El-Iqdam (Xwepêşdan)" derxistin. Polisên Frense gelek zordari diannin ser wan û di sala 1929'ê de komele tîkî. Lê wan, disa di sala 1932'ê de komela xwe avakirin. Ji xwe re bîrnameyekî fireh bo "serxwebûna Cezayirê û pêkanîna başkirinên civakî, aborî û ramiyari yê pêşverû" derxistin xebatê. Di demeka kin de mezin bû û rojnemeyeka teze bi navê "Al-Umme (Netew)" derxistin. Di du salan de bi hezaran hat firotin û di nava salên 1934'ê û 1936'ê de bi navê Yekitiya Netewî ya Misilmanên Bakurê Afrika dixebitî û piştê hikariyeka fireh û kûr li gelê Cezayirî kir. Ji sala 1931'ê ve, gelek komikên din ên li diji kolonyalizmê peyda bûn. Hinekan bo çanda

Erebî, hinekan bo paqijkirina Misilmanîyê ji jenga dirokê û hinekan ji bo derkirina Frense ji Cezayirê, xwe dan ber xebatê. Li hemberê, wan axan û peyayên kolonyalistan xwestin, ku axiftina roja inê di hundirê mizgeftan de bêtin qedexa kirin. Bi rasti ji fermaneka wilo, di sala 1933'ê de derket û gelek zanayên Misilman xistin bin çavdêriya xwe.

Partiya Komunista Cezayirê

Ji sala 1920'ê ve, komikên komunîst li Cezayirê peyda bûn û di sala 1924'ê de Yekitiya Cezayirî di hundirê Partiya Komunista Frensi de peyda bû û bel-

vokeka bi nave "Xebata Civakî" derxist. Di sala 1936'ê de, Partiya Komunista Cezayirê avabû. Bo xwe bîrnameyekî netewî û çini derxist holê. Li diji zordariya çini û kolonyalizmê derket û bo serxwebûna netewî ya gelê Cezayirî û derkirina leşkerê biyani ji welêt. Partiya Komunîst li gel sandikatan karkeran (bêhtirî 150 sandikat di sala 1933'ê de hebûn), gavên ber bi pêş ve avêt û di dema krîza aborî ya cihanê de (1931-1933), bi sedema birçibûn û bêkariyê, tevgera karberdanê li gel daxwazên netewî, dijheviyên civakî û ramiyari di nava gel û kolonyalistan de kûr kir û delive bo komunîstan peyda bû, ku li gel hêzên netewî yê din xwepêşdanên netewî yê bi hêz li diji zordariya Frensi çêkin. Di sala 1935'ê

de fermana "Ronyê" derket û gelek kes girtin û xistin zindanan. Hêzên kevneperest ji xwe dan rex kolonyalistan û bi navê "ol" li diji karkeran rawestiyên.

Komunîstên Cezayirî di pêşiya xebatkaran de li diji kevneperestiyê çûn û piştigirtina Eniya Gelêri ya Frense kirin; ewa ku biserketibû û gelek azadiyên demokratîk dabû gelê Cezayirî. Di sala 1936'ê de Partiya Komunîst li gel hinek zanayên Misilmanan, "Stêrka Bakurê Afrika" û hinek komikên burjuwaziya netewî komcivîneki Îslamî çêkirin û tede bîrnameya Eniya Gelêri pejirandin. Lê gava Eniya Gelêri di sala 1938'ê de parçe bû, Kongra Îslamî ji tîkî. Hema beri vê yekê bi salekê, "Stêrka Bakurê Afrika" ji kongrê derketibû û bi navê Partiya Gelê Cezayirî kar dikir û xwesteka wê ya yekê derkirina Frense bû û lewma kanibû li dora xwe ji hemû çinên gel piştvan peyda bike. Heya di nav karkeran de ji xurt bûbû.

Di salên 1937-1939'an de komunîstan li diji faşizma Îspanya û ya Îtalya, li diji Franko û Mussolini xebat kirin û di sala 1939'ê de herdu parti qedexa bûn: Partiya Komunîst û Partiya Gelê Cezayirî.

Cezayir di Cenga Cihanê ya Duwîn de

Di cenga duwîn de, kolonyalistên Alman û yê Itali destên xwe danin ser aboriya Cezayirê û bi rîya sermiriya Vichy bi hezaran demokrat, niştîmanperwer û komunîstên Frensi û biyaniyên Îspanî yê li diji faşizmê girtin. Gava Îngilîz û Emerikanan di sala 1942'ê de ketin Marakêş û Cezayirê, ew destlatajiya kolonyalist dan dest kesên bêhtir kevneperest ên mîna Amîral Darlan û General Ciro. Lê di bin zora hêzên Frensi yê li diji faşizmê, di sala 1943'ê de girtiyên bendexaneyan hatin berdan û zagonên Vichy ên ni jadperest rabûn.

Di wê salê de Komîteya Frense bo Rizgarkirina Netewî, di bin serokatiya De Gaulle de avabû û rê da Partiya Komunista Cezayirî, ku karê xwe bike. Partiyê, rojnemeyeka bi navê "Liberte (Azadi)" derxist û di sal û nivêkê de bi sed-hezaran dihat belavkirin û di wê demê de cihekî giring di Komîteya Frensi de stand.

Di navbera salên 1940-1944'an de burjuwaziya Cezayirî cihê xwe di civatê de başkir û heza xwe ji gihand. Li hemberê vî, emperyalîst, ji ber sedema cengê sist û jar bûbûn. Di sala 1943'ê de "Daxweyana Gelê Cezayirî" derket. Tede daxwaz ji Frense hat kirin, ku mafê netewî yê gelê Cezayirî di çarenivîsê de bêtin dayin, divê hemû girtiyên ramiyari bîn berdan û azadiyên demokrat hebin û rê bo hilbijartina danîşgeheka avakar piştî rawestandina cengê bo danîna rêbaza sergerana (dewleta) Cezayirî bêtin dayin. Berjewendên burjuwazi û zordariya Frensi hiştin, ku rîzên tevgera rizgariyê ji wan daxwazên xwe vegere û bi fermana 7'ê Adarê 1944'ê ya De Gaulle razi bibin, ewa ku hinek maf dida çinên serdest, di civata Cezayirê de.

Pareka netewî ji burjuwazi, bi rêberiya Ferhat Ebbas, dilsozê gel ma û bi wî re Komela Zanayên Cezayirî û Partiya Gelê Cezayirî, hevgerêdana "Evin-darên Daxweyanê û Azadiyê" avakirin û di demeka kin de, bîngehekî gelêri, di nava gelê bindest de bo xwe peydakir û roj bi roj koma reformîstan jar bû û tevgera li diji kolonyalizmê mezin bû. Di Gulana 1945'ê de serhildaneka xwînî peyda bû. Li bajarên Sétif û Xilma polisên gulle berdan xwepêşdanên gelêri. Dora 15.000 Cezayirî kuştin. Girtin û darvekirin li her derekê çêbûn û di 15'ê Gulanê de Hevgerêdana Evin-darên tîkî û gel ji ber birina xwe nali.

Haydariyên kurt li ser Cezayirê (Ji sala 1989'an)

Sîstema sergeranî	: Komara Gel a Demokrat
Paytext	: El Cezayir
Şeweya bandûrê	: 48 wilayet
Hejmara şênî	: 24,7 milyon kes
Firehiya axê	: 2.381.741 km ²
Tundebûna şênî	: 10,4
Bajarên pêwîst û hejmara şênîyên wan	: El Cezayir (3.950.000), Oran (770.000), Ksontîna (520.000), Annaba (400.000)
Serokê komarê	: Bin Cefîd Şandîf
Serokê hikumetê	: Abdulhemîd Brahîmî
Zimanê fermî	: Erebi
Zimanên li Cezayirê	: Erebi (%85), Frensi (%15 - bi armanca bazarganiyê)
Gelên Cezayirê	: %56 Berberî, %19 Ereb, %24,7 Têkilî hev, %0,3 Frensi
Olên li Cezayirê	: %99 Misilman, %0,7 Cihu, %0,3 Filleh
Hesilata netewî ji bo her kesekî	: 2.490 dolar
Şaxên kar	: %23 zirafî, %27 endûstrî
Teviya deynên derweyî	: 15 milyar dolar
Înflasyon	: %6,9
Di bazarganiyê de firotin	: 10,2 milyar dolar
Di bazarganiyê de kirîn	: 7,9 milyar dolar
Pêwendiyên bazarganî	: Frense (%25), Almanya Rojava (%10), Îtalya (%10), USA (%6), Welatên civaka Ewropî yê din, Marok û Japonya
Dewlemendiyên Cezayirê yê pêwîst	: Petrol, gaza erdê (bêhtirî %90), hesin, fosfat, şarap, fêkî, turuncî, çerm û hişînahî
Rojnameyên Cezayirê yê pêwîst	: Al Şaab, Al Mucahid (Organa FLN), Horizont 2000 û Al Cumhuriye
Partiyên Cezayirê	: Weke partiyeke yekîtiyê FLN (Eniya Rizgariya Netewî)
Ajansa nûçeyan	: APS (Servîsa Çapemenî ya Cezayirê)

GAV BI GAV XAKA KURDISTAN

Êrdîmeka niştîman ku bi zozanên bilind û zîreya xwe tê nasîn

WAN

- III -

GOVENDA (FOLKLORA) Û CILÊN WANÊ

Êrdîma Wanê bi govenda xwe dewlemend, navdêr û bi nav û deng e. Êrdîma Wanê di dirêjahiya dirokê de, buye qada bajarvaniyên (şaristaniyên) diroki yên renga-reng. Lewma ji, ev sixlet û taybetî êrdîma Wanê, ji aliyê nîrx û buhayên folklorî, gelek dewlemend kiriye. Di nav şênîyê derdorên Wanê de, bi hezaran stran, kilam, payizok, goranî, dilan, lori, gale-gal, gotinên pêşyan, helbest, leystokên zanin û peyda kirinê yên hozani, qeside û her weki din tén gotin û ev berhem gişt, niha ji hin zinde ne. Ev berhemên çandî û folklorî bi hezaran salan kombûne û xwe dirêji rojên niha kirine. Lewma em dikarin bi hesani bibêjin, ku êrdîma Wanê xwediyê xezineyeka çandî û folklorî ye.

Nimûncyên folklorî yên Wanê, kin bê gotin, xwe di govenda gelêri ya Kurdî de civandine. Lewma ji me di sermivîsê de gotina govendê li pêşya gotina folklorê nivisand, ji ber ku neynika folklorê Wanê leystokên govendî ne. Govenda Wanê li seranserê Kurdistanê bi nav û deng e. Bi giranî, hemû leystokên govendî li ber dahol û zirnê tén leystin. Gava mirov radibin govendê û govendê dikişinin, an destê hevdu digirin an jî destê hevdu diavêjin newqa hevdu. Şeweyên govendê yên bi navtir û bêhtirin tén leystin ev in: Êbzî, Girsani, Şerani, Têmi, Nûra-irani, Kelekvani, Hawasori, Hirhiri, Toyçûni, Bablekani, Şexani, Meyroki, Sinani, Nehani û Teşiyoki.

Cilên jinan: Jinên li derdorên Wanê "kofi"yan li serê xwe digerin. Dora kofiyan ji bi çaw û kefiyên bi navê "lêçek" dizivirinin. Hemû lêçek jî, ji keviyên xwe bi neqşên motifi yên range-reng hatine xemilandin. Kirasên ji newqê û jêr ve, ku ji çawên (qumaşên) qadife, canfês û hiri çêbûne, li xwe dikin. Disa kirasên fireh û ji newqê pêve qermiçi weldigirin. Ev kiras bi siman tén xemilandin. Her jinek, li gora derfê û delivên xwe yên diravî, kirasê xwe bi siman dixemilîne. Li jêrê kirasan, bazind û bazbendên ji zivî bi lingên xwe ve hildigirin, ku heryekê ji wan berhemêki hunerî yê pêwîste û bi destan hatine çêkirin. Li ser kirasan ji êlek û şapikên jinan li xwe dikin, ku bi motifên kulilkan û çiçekan ên renga-reng hatine xemilandin. Gava jin derdikevin nava bajarê, sük an jî malan, ango gava ji malên xwe derdikevin, çarikan li xwe dikin, ku bi siman hatine xemilandin û gelek caran ne yek-reng, bêhtir rengin in. Bi van çarikan xwe diniximînin. Hinde bazind û mohriyên rengin ji dixin zend û stuyên xwe. Li gora rewşa diravî jî, ziv û zêrên pênc-yekî û berhemên xemilandinê yên hunerî û buha li xwe dikin.

Cilên mîran: Mîrên li derdorên Wanê, kumên range-reng dixin serê xwe. Li dora kuman ji "ehmedîye" tén girêdan. Li jorê bedenê mîntanên weke kirasan tén welgirtin, ku bê bastik (yaxa) tén çêkirin. Zenden mîntan

dirêj in û ji banî heya xwarê bi pişkok (qimçe) in. Li ser van mîntanên ji êlek tén welgirtin. Hemû êlek bi gelek motifan hatine xemilandin. Mîrên derdorên Wanê şalwaran ji li xwe dikin û ev şalwar ji êrdîmî û navçeyî ne. Şalwarên Wanê mîna şapikên gelêri ne, lê cuda-hiyên piçûk di nava wan de hene. Şalwar hindeki fireh in, lê ber bi jêr ve ne pir dirêj in. Dorên keviyên jêr û devê berikan bi ta û benên filoşî, bi motifên cure-cure xemilîne. Bi giranî şalwarên hişin tén welgirtin. Di zivistanan de, zilam sakoyên ji çawê qadife li xwe dikin. Herweha hinde goreyên ji hiriyê herêmi, ku bi motifên rengin tén çêkirin, dadikişinin piyên xwe. Solên Wanê ji êrdîmî ne. Bi giranî, rengê solan bi yekcarê reş in.

Şax: Ev navçe, ev bû bêhtirî 100 salan e, ku hatiye damezirandin. Navenda navçeyê di newaleka teng de hatiye avakirin, ku li wir du çem xwe digihînin hevdu. Li rojhilatê navçe, navçeya Payizava, li başur navçeya Elkê, li rojava navçeyên Westan û Berwarî hene.

Firehiya axa Şaxê, bi qasî 1.826 km² ye. Hejmara şênî li navendê Şaxê, 2.375 kes e. Hejmara teviya şênî, 19.650 kes e. Qopaniyek û 25 gund girêdayîyê Şaxê ne. Şaxê 1.512 metran ji deryayê bilind e. Herweha 82 kilometre ji bajarê Wanê dûr e.

Westan: Ev navçe berî zayînê hatiye avakirin. Gava ku Urartu li dora Wanê xwe bi cih kirin, navçeya Westanê jî, ji

xwe re kirin navendeka danîşvaniyê. Navenda navçeyê li dêmênên Çiyayê Artos û li keviya Zîreya Wanê hatiye avakirin. Li aliyê başurê-rojhilat navçeyên Şax û Berwarî, li aliyê rojava navçeyên Xizan û Tûx, li aliyê bakur Zîreya Wanê hene.

Firehiya axa Westanê 1.201 km² ye. Hejmara şênîyê navendê, 7.400 kes e. Hejmara şênî bi tevayî 39.250 kes e. Qopaniyek û 48 gund girêdayîyê Westanê ne. Navçe 1.770 metran ji deryayê bilind e. Ji bajarê Wanê 48 kilometre dûr e.

Erdîş: Diroka navçeya Erdîşê gelek kevn e. Di sedsala 18'an de, li Wanê saziyeka mirî ya bi 14 sencaxan hebû, yek ji van sencaxan navçeya Erdîşê bû.

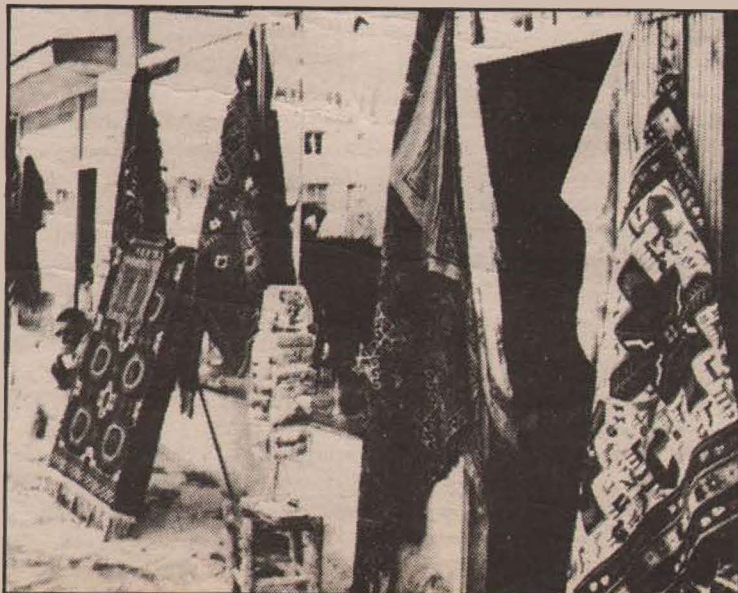
Navçeya Erdîşê

Firehiya axê	: 21.823 km ²
Hejmara şênî	: 600.000 kes
Tundebûna şênî li ser her km ² yekê	: 27,5 kes
Zêdebûna şênî di salê de	: % 3,1
Navçeyên Wanê	: Elbak, Şax, Erdîş (Arceş), Payizava, Westan, Bêgir (Bargir) û Ebex
Hejmara gundan	: 566 gund

CIHÊN DANÎŞVANIYÊ Û BELAVBÛNA ŞÊNİYÊ WANÊ

Elbak: Heya sala 1910'an navendê bajarê Çolamergê bû, ku hingê êrdîma Çolamergê girêdayîyê Wanê bû. Di sala 1923'an de, gava ku Komara Tirk hati danezanekirin, bû navçeyek. Navendê navçeyê, di kental û qontarên Çiyayê Espirozê de hatiye avakirin. Ji aliyê bakur ve bi navçeya Ebexê, ji aliyê rojhilat ve bi rojhilatê Kurdistanê, ji aliyê başur ve bi êrdîma Çolamergê û ji aliyê rojava ve bi navçeya Payizava hatiye zivirandin.

Firehiya axa Ebexê, bi qasî 2.598 km² ye. Hejmara şênîyê navendê 12.000 kes e. Hejmara şênî bi tevayî 36.350 kes e. Du qopani û 63 gund, girêdayîyê Ebexê ne. Bilindahiya navçe, ji deryayê 2.400 metre ye. Nêzîkî 112 kilometre ji navendê bajarê Wanê dur e.

Berhemên çandî yên xebata destî

Hejmara şênîyê navendê, 29.582 kes e. Hejmara şênî bi tevayî 73.570 kes e. Du qopani û 81 gund girêdayîyê navçe ne. Navçe 1.750 metran ji deryayê bilind e. Ji bajarê Wanê 95 kilometre dûr e.

Payizava: Ev navçe berê ne li cihê xwe yê niha bû. Di sala 1954'an de, ji nuh ve hatiye avakirin. Berî hingê, di sala 1936'an de, di navenda qopaniya Kirgêçit de, navçeya Payizava hatibû avakirin. Navçeya Payizava, li ser Dešta Hawasori hatiye avakirin. Li aliyê başur êrdîma Çolamergê, li aliyê rojhilat navçeya Elbakê, li aliyê bakur navçeya Ebexê û bajarê Wanê, li aliyê rojava ji Zîreya Wanê û navçeyên Westan û Şaxê hene.

Firehiya axa Payizava bi qasî 4.063 km² ye. Hejmara şênîyê navendê 3.500 kes e. Hejmara teviya şênî 40.000 kes e. Sê qopani û 64 gund girêdayîyê Payizava ne. 1.740 metran ji deryayê bilind e. Payizava, 21 kilometre ji bajarê Wanê dûr e.

Bêgir: Diroka vê navçeyê gelek kevn e. Di sedsala 17'an de, li Wanê saziyên mirî hebûn û ji çend sencaxên Wanê, yek navçeya Bêgirê bû. Hingê navê navçe Bargir bû. Di demê de ev nav sîvik buye û qulibiye Bergir û di dawiyê de Bêgir. Di domana dagirkariya Osmanîyan de buye navçe. Navenda navçe, li ser kendaleki hatiye avakirin, ku di nava newaleki de dimîne û ev newal ji xwe ber bi Zîreya Wanê ve vedike û fireh dibe. Newal ji di navbera Çiyayê Piraşit li rojhilat û Çiyayê Ahurik li rojava de dimîne. Ji aliyê bakur ve bi êrdîma Araratê, ji aliyê rojhilat ve bi rojhilatê Kurdistanê, ji aliyê başur ve bi navenda Wanê û navçeya Ebexê û ji aliyê rojava ji bi navçeya Erdîşê û Zîreya Wanê hatiye zivirandin.

Firehiya axa Bêgirê, bi qasî 2.596 km² ye. Hejmara navçeyê 11.350 kes e. Hejmara şênî tevî gundan 63.250 kes e. Qopaniyek û 102 gundên Bêgirê hene. Bêgir, 1.735 metran ji deryayê bilind e. Ji navenda bajarê Wanê jî, 82 kilometre dûr e.

Ebex: Ev navçe di sala 1869'an de, bi navê Mahmudiye hatibû avakirin. Hingê cihê navçe li cihê qopaniya bi navê Saray bû. Piştî damezirandina Komara Tirkiyê, di sala 1948'an de navenda navçeyê hate guhartin. Navçe, li ser erdeki rast e bi navê Qurak-kalî hatiye avakirin. Di van salan de, navê navçe ji hatiye guhurandin. Li aliyê rojhilat, rojhilatê Kurdistanê, li aliyê bakur navçeya Bêgirê, li aliyê rojava bajarê Wanê û li aliyê başur ji navçeyên Payizava û Elbakê hene.

Firehiya axa Ebexê, bi qasî 2.380 km² ye. Hejmara şênîyê navendê 4.500 kes e. Hejmara teviya şênî 50.250 kes e. Du qopani û 77 gundên navçeya Ebexê hene. Ebex, 2.100 metran ji deryayê bilind e. 64 kilometre ji bajarê Wanê dûr e.

REWŞA ÇUYIN Û HATINÊ, REWŞA RIYAN LI ÊRDÎMA WANÊ

Li êrdîma Wanê çuyin û hatin bi gelek şeweyan dibe. Êrdîma Wanê, li ser riyên ku vedibin Kurdistanê, weke navendeki qonaxî ye. Rista deriyeki dileyize, ku ji rojava vedibe rojhilat an jî, ji rojhilat vedibe rojava. Ji ber vê yekê ji êrdîma Wanê, ger di dirokê de ji bo gelek bajarvaniyan, ger ji niha jî bo dagirkarên Tirkan, xwediyê sixletên mezin bû û xwediyê sixletên mezin e. Ji ber vê yekê, gelek derfetên çuyin û hatinê, li êrdîma Wanê hatine bi cih kirin û avakirin. Li êrdîma Wanê gelek rê hatine çêkirin. Riye ku diçê Hindîstanê ji bajarê Wanê derbas dibe. Bajarê Wanê li ser riyên transit dimîne. Ev rewş, taybetiyên Wanê mezintir dike. Çuyin û hatin him bi riyên erdî û him ji bi riyên asmanî dibe. Ji ber ku li Wanê baregehekî firokên leşkerî û firokên sîvil ê mezin hatiye avakirin.

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

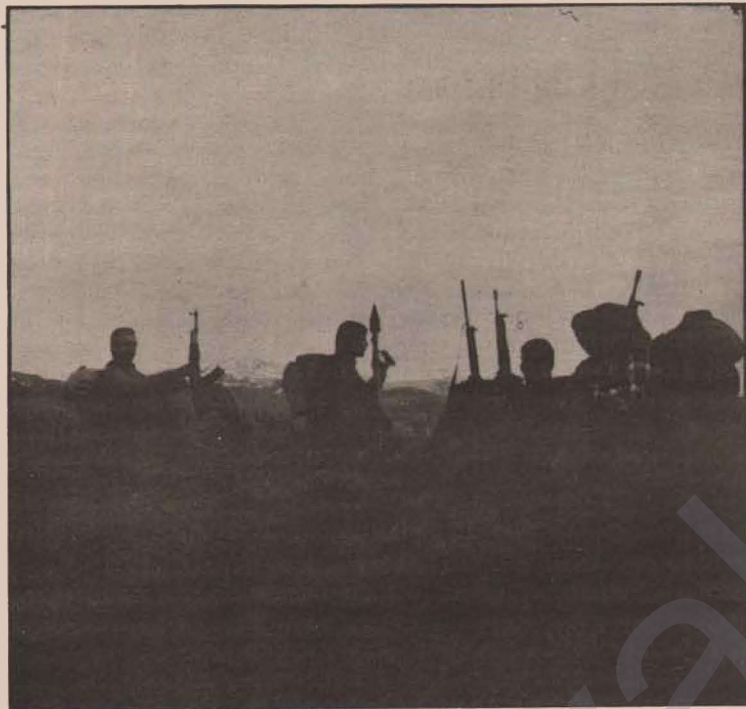
HILPIŞKÎNA NEWROZÊ LI ŞIRNEXÊ

- Li zivînga Dolay gundê Dereler navçeya Şirnexê, yekitiyeka ARGK êrişî çengeki hêzên operasyonên leşkerî yê dijmin kir. Artêşa dagirkaran, lêdanên mezin girt.
- Pêşmergeyan êrişek bir ser saziya televîzyonê li derdorên Kizilsu. Xusarên diravî yê giran gihan dijmin. Di şerê derketî de jî, hinde endamên komên taybetî, serleşker û serbaz hatin kuştin an jî birindar ketin.
- Pêşmergeyan du êriş birin ser gundê Cevîzdüzû û zivînga Bilkasma. Xaniyên sixurên hevxebatkar hatin şewitandin. Hebûnên wan hatin herifandin.
- Şereki giran di navbera yekitiyên artêşa mêtînger û pêşmergeyan ARGK de derket. Gava koma pêşmergeyan xwe dida paş, rêz bi rêz êrişên mezin bire ser Ocaxên Komirê li Şirnexê, karakola Madenê, karakolên Cevîzdüzû û Kirazê.

Di destpêka sala nuh de, li Çiyayê Cudî, lêdanên mezin û giran li yekitiyên artêşa dagirkarên Tirk hatibûn xistin. Ew livbazi, jî aliyê naskirin û nasdana merhela têkoşina me, livbaziyeke gelek pêwîst bû. Bili hemû demagojiyên dijmin, livbaziya Çiyayê Cudî, bû delîlek ji bo xurtîniya têkoşina me ya rizgariya neteweyî.

Bi gelemperî li tevîya Kurdistanê, bi taybetî jî li herêma Botanê, têkoşina me ya rizgariya netewî gihaye koçberêka gelek pêwîst. Niha li hemû herêmên bakurê Kurdistanê, yekitiyên pêşmergeyan ên çekdarî, di nava xebat û bizaveka dijwar de ne. Li herêma Botanê jî, şer û pozberî bêhtir tund û dorfireh bûne. Herêma Botanê di şerê serxwebûn û azadiyê de, risteka pêwîst hildaye ser milê xwe. Li gora vê ristê jî, roj bi roj xwe nêzîkî armançên şoreşê dike û ber bi livbaziyên dijwartir ve diuze.

Dagirkarên Tirk, jî bo rawestandina bilindbûn û pêşveçûna têkoşina me ya rizgariya netewî, li herêma Botanê hêzên xwe yê leşkerî û gelek mezin bi cih kirine. Ji destpêka mehê Kanûnê 1988'ê û paşê bi girani di mehên Çilê û Sibatê sala 1989'ê de, li navçeyên Şirnex, Dih û Cizira Botanê, operasyonên leşkerî yê dorfireh pêkanin. Tenê yek armançeka operasyonan hebû: Lêdanan li hêzên me yê rizgariya netewî

xistin û rawestandina hilpişkîna Newrozê. Ji ber vê yekê mêtînger, jî aliyekê ve berê xwe dan girsên gel, jî aliyê din ve jî hêzekî leşkerî yê mezin derxistin operasyonan.

Operasyonên mêtîngeran, di rojnâme-yên wan de, bi sernivîsên nola "Li Çiyayê Cudî operasyona mezin, te-

rorist di çemberê de ne!" hatin bihistandin û operasyonên wan bi mehan berdewam kirin. Rojnâme-yên mêtîngeran herweha wusa nivîsin: "Yekitiyeka PKK a jî 200 kesên li Çiyayê Cudî ye." Lê bili van nûçe û operasyonên leşkerî, bi çi awahî nekarîncî encamêkê bi destê

Dûmahik di rûpela 19'an de

ŞEVÊN NEWROZÊ YÊN YEKÎTÎ, BERXWEDAN Û SERHILDANÊ

Şadimaniyên pirozkirina Newrozê berdewam dikin. Li bajarên Ewropa yê bi navên Nürnberg, Gotenburg, Rüsselsheim, Paris, Duisburg, Saarbrücken, Hamburg û Stockholm, şevên pirozkirina Newrozê bi dilxweşi, şanazi û xurtî biserketin. Agahiyên ku ji şadimaniyên cejna Newrozê gihane rojnâmeya me, ev in:

Nürnberg-Almanya Rojava: Şeveka cejna Newrozê li bajarê Nürnberg hat piroz kirin. Bêhtirî 1.000 welatperwer û vexwendî beşdarî şadimaniya cejna Newrozê bûn. Şadimaniya roja 4'ê Adarê 1989'ê çebû. Bi fermana dewleta Almanya Rojava, polisên Almanî xwestin, ku şadimaniyê rawestînin. Polîsan, xwestin provakasyonêkê birêve bibin û bi vî awahî têkilî û beşdariya hejmara vexwendîyan jê ve bikişînin. Ji destpêka şadimaniyê heya dawiyê, nêzîkî 200 polis, dora eywana şevê zivirandibûn. Lê weke ku hemû xebatên polîsan ên jî bo rawestandîna di avê di çûn, herweha girsên gel bi şahiyeka mezin beşdarî şadimaniyê bûn.

Şev bi silava jî bo biranîna şehîdên şoreşê cihanê û şehîdên şoreşa Kurdistanê destpêkir. Bi sê zimanan, Kurdî, Tirkî û Almanî, axiftinên konevani çebûn. Ji bajarê Frankfurtê koma muzîkê ya bi navê **Koma Serkeftin**, hozana **Zozan** û **Koma Berxwedan** bi stranên xwe yê şoreşgerî û gelêrî, tevî bernâmeya şevê bûn. Du komên folklorî, govendên Kurdistanê yê renga reng pêşkêş kirin. Di bernâmeya şevê de şanoyek jî hebû, ku ji yana gelê Kurdistanê ya rojenî tanî zimên. Bi riya filmên diasê, qirkirina Helebçe û dime-

nên erdnigari jî Kurdistanê hatin şanî kirin. Piroziya cejna Newrozê, bi kilam û govenda "**Apo hate Hilwanê!**" dawî bû.

Şev, gelek bi şahî û moraleka serkeftî, derbas bû. Rêxistinên bi navên, Yekitiya Hevkariya Gelên Tirk û Kurd, Yekitiya Karkerên li Nürnbergê, Komîteya Filistin û Libnanê, Dostên Gelê Kurd li Stuttgartê, Kovara Al KARAMAH, YRBK û bi navê hevalên xwe yê li Almanya Rojava girtine, Ali Haydar Kaytan, namebrûskên (mesaj) xwe gihandin cejna Newrozê.

Gotenburg-Swis: Roja 4'ê Adarê 1989'ê cejna Newrozê li bajarê Gotenburg hat piroz kirin. Li dora 200 welatperwer û vexwendî beşdarî şevê bûn.

Di bernâmeya şadimaniyê de, komên govendê yê zarokan leyistokên babêti pêşkêş kirin û hozanên navçeyî bi stranên xwe bernâme-yê xurttir kirin. Di şevê de bi sê zimanan axiftinên konevani hatin çekirin. Herweha şanoyek jî hatibû amade kirin. Di dawîya bernâme-yê de **Koma Nûjin** bi stranên xwe bernâme-yê domand û şeva Newrozê bi kilam û govenda "**Apo hate Hilwanê!**" bi dilxweşi dawî bû.

Rüsselsheim-Almanya Rojava: Şeveka Newrozê ya yekiti, berxwedan û serhildanê, roja 11'ê Adarê li bajarê Rüsselsheim çebû. Li dora 1.800 kesî beşdarî şadimaniyê bûn. Şev gelek bi şahî û bizmîti derbas bû.

Bernâmeya şevê bi silava biranîna şehîdên şoreşê destpêkir. Koma muzîkê bi stranên şoreşgerî, tevî bernâme-yê bû. Hozanên bi navên **Yusuf** û

Seyidxan û komên muzîkê yê bi navên **Koma Serkeftin** û **Koma Berxwedan** di nava kutana çepikan û bangina dirûşman de stranên xwe yê şoreşgerî û gelêrî pêşkêş kirin. Bi axiftinên konevani yê bi sê zimanan, pêwîstiya şevê hat şerhkirin. Filmên diasê jî, di şevê de hatin şanî kirin. Komên govendê yê jî Frankfurtê û Bonnê, leyistokên Kurdî yê babêti leyistin. Bernâmeya şevê bi kilam û govenda "**Apo hate Hilwanê!**" bi dilxweşi dawî bû.

Dûmahik di rûpela 20'an de

Gel, klîka Evren û Ozal nexwest

HILBIJARTIN, ŞEHTINA REJÎMA FAŞÎST KÛRTIR KIRIN

Hilbijartinên 26'ê Adarê, riyên şehîtinê (krîzên) nuh jî bo rejîma faşîst a 12'ê Êlûnê vekirin. Rejim, jî sala 1983'an vir ve, dixwest sazûna xwe ya konevani tewaw bike û kargêriyê bide destê sivilan. Hisabekî wusa danibû pêşîya xwe. Zagona hilbijartinan û partîyan, ku di sala 1983'an de, hatibû derxistin, dibû xizmeta ve armançê bikira. Referanduma zagona bingehîn û hilbijartinên sala 1983'an, dibû bibin bingehê jî bo ku cunta delamêten xwe bibe serî û kargêriyê bide destê klîkê faşîst a sivil. Lewma ev herdu buyer, jî bo rejîma faşîst, xalekî domanî yê pêwîst bûn. Lê rejîma faşîst a 12'ê Êlûnê, wê encama ku dixwest, di hilbijartinan de nekarî bi destê xwe ve bine. Herweha hilbijartin bûn sedemek, ku rejîma faşîst bikeve nav şehîtinê nuh û encamêka li dijî daxwazê derkete holê. Rejîma ku heya niha jî bi nola klîka Evran û Ozal hebûna xwe berdewam

KONFERANSÊN YEKÎTIYÊN ERNK

Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan - ERNK, roja 21'ê Adarê 1989'ê, kete saleka têkoşina xwe ya nuh de. ERNK, ku di bin hoyên rewşa cengeka germ de bingehên wê hatine avêtin û buye berhema têkoşîna dijwar û bi livbaziyên berxwedana çekdarî hatiye danezane kirin, di sala 1989'ê de jî hemû aliyan ve, xwe gihandîye koçberêka pêşveçûnê ya bilind û mezin. Wê rastiya ku PKK buye gelê Kurdistanê, ERNK di pratîkê de bi cih kir û bi hezaran mirovên me di bin ala xwe de civandîye û xwe qulibandîye rêxistinêka hima cengê. Têkoşina serxwebûn û azadiyê, êdî li Kurdistanê mewziyên pêşkêti bi destê xwe ve aniye. Di nava hemû birên civaka Kurdistanê de ERNK, zanîneka rizgariya netewî di jiyana karvanî de pêşve dibe. Weke berhemên karvanî yê pêşveçûna ERNK jî aliyê konevani ve, ERNK xwe gihandîye rêxistinîyeka cengê.

Ev pêşveçûna konevani û karvanî ya girsên gelê Kurdistanê, dibin sedemek, ku ERNK bi şeweka xurttir xwe bigihîne avahiyeka rêxistinî. Niha hemû mirovên me, ciwan û kal, mêr û jin, jî her temenî mirovên me, jî herdemê bêhtir dixwazin di nava rêzên têkoşina rizgariya netewî de cihên xwe bigirin. Mirovên me, xwe di nava rêzên yekitiyên Eniyê de rêxistin dikin û hima

xwe ya yekbuyî, seferberî têkoşina rizgariya netewî dikin.

Kedkarên welatparêz ên Kurdistanî, ku li gelek welatên Ewropa dimînin, niha yekitiyên xwe yê resen bi navên Yekitiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan-YKWK, Yekitiya Jinên Welatparêzên Kurdistan-YJWK û Yekitiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan-YXK damezirandine. Di nava rêzên van yekitiyan de xwe rêxistin dikin. Ji ber ku ev yekitiyên Eniyê nuh hatibûn damezirandin û heya konaxekî karê karvanî bikaranibûn, diyare, ku hin bersiva pêşveçûna karvanî rind nedane. Lewma divê ev yekiti, mîna gavên nuh bînan nasin, ku jî bo rêxistinîniya Eniyê hatine avêtin. Ev gavên nuh hatine avêtin, jî her alî ve, daxwaza pêşveçûnê û xurtbûnê hewce dikin.

Piştî çebûna konferansan, paşê komcivînen (kongre) Yekitiyan wê çebûn û di dawiyê de Kongreya Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan-ERNK wê çebibe. Bi vî awahî rêxistinîniya Eniyê ya gelê me, bêhtir bê xurtkirin û xebatên di vê barê de wê xwe bigihînin koçberêka nuh. Birên civaka me jî, wê xwe di rêxistinên xwe de, bicivînin û xebata xwe pêşveçûnê bibin.

Nûçeyên konferansan ku gihanê rojnâmeya me ev in:

Dûmahik di rûpela 20'an de

DI SERSALA QIRKIRINA HELEBÇE

YA YEKEM DE

LIVBAZIYÊN PROTESTO LI EWRUPA

Berî niha bi salekê, di navbera rojên 16 û 18'ê Adarê 1988'ê de, rejîma Saddamê faşîst û mirovkuj, bi çekên kimi û napalman li başurê Kurdistanê êrişek bire ser bajarê Helebçe. Narinçokên jehrê û kimi barandibû ser gelê me. Bi hezaran mirovên me hatibûn kuştin. Sedem tenê ew bû, ku mirovên me Kurd û Kurdistanî bûn. Bê cudahiya di navbera zaro, jin û mêran de, şirmijên ku nuh hatibûn cihanê jî, ketin bin barana mirinê. Bi hezaran mirovên me yê bê gune û sivil, bi xizî û hovi hatin qirkirin. Bi vî qirkirinê, niştîmana me Kurdistan rasti qirkirineka din bû, ku di dîrokê de li dijî gelê me hatine bikaranîn. Mirovên me li pêşîya çavê cihanê hatin qirkirin. Bili çend dengên sist, cihan bi girani xwe bê deng hişt. Ev jî mîna çarenivîsa Kurdan wê bihata ditin û hat ditin jî.

Lê bili her tiştî, Kurdistan dije. Helebçe wê Kurd bimine û wê bibe. Gelê me êdî bi çarenivîsa xwe razî nabe. Ji himbêza gelê me niha, mîna rojeka ronak, têkoşîneka bi şan û şeref bilind dibe. Partiya gelê Kurdistanê ya şervan PKK, têkoşîna gelê me bi tevîya cihanê dide nasdan. PKK, bi derketina xwe ya şoreşger, bi tevîya cihanê da gotin, ku Kurd namirin û wê her hebin.

Heya ku PKK hebe, Helebçe jî nayê ji bir kirin. Tole, bê gotin wê bê hilandin. PKK jî wê her hebe, jî ber ku gelê Kurdistanê namirê û mirovên bimirin jî wê ji nuh ve bêne cihanê û bivejin. Gelê me wê her jî mirinan şin bibe. Gijana PKK wê li her deran be, li her deran wê hisabê bixwaze, wê bersiva nemafdariyên mezin bi şeweya ku ew fêm dikin bide. PKK wê bi wî zimani bersiva dijmin bide, ku ew tediğihije. Ji niha ve rihê PKK, xwe gihandîye tixûbên li derveyî Kurdistanê jî. Dijminên gelê me jî vî yekê dizanin, hebûna PKK jî bo wan hatineka weke mirinê ye. Rojnâme-karekî sixur û navnetewan, di gotareka xwe ya hatî berravî kirin de, wusa nivîstibû, "Li Ewropa siha sor a PKK..."

Êdî gelê Kurdistanê dikare xwedî li xwe derkeve. Partî, Enî û Artêşa gelê me hene. Hatî wê bibe ya gelê me...

Welatperwerên Kurdistanê yê li Ewropa, dilxwazên ERNK, di yek-saliya qirkirina Helebçe de, bi gelek livbaziyên protestoyê, şanî kirin, ku li hemberê qirkirina li ser gelê me bê deng namin.

Nûçeyên livbaziyan ên ku gihane rojnâmeya me ev in:

Roja 16'ê Adarê 1989'ê li bajarê

Dûmahik di rûpela 20'an de

bijartineka gelemperî ya bi lez, dike hewceyîyek. Partiyên hêlwest (muxalîf) tişteki wusa dixwazin.

Ketina ANAP'ê eşkere datine holê, ku girsên gel çiqas li dijî klîka Evren û Ozal in. Klîka Evren-Ozal dixwest bi azinê pikolîyê, bertilê û kirrîngî girsên gel di destê xwe de bigire û bi vî awahî xwestin temenê xwe hindêki din dirêj bikin. Girsên gel, bi şeweyeka dorfireh şelandin û dest danin ser hebûnê gel. Tiştê bi destê xwe ve anibûn, bi navê fondan civandin û bi şeweyê bertilê disa bilavî gel kirin. Mirovên ku ketibûn, bê mal û belengaz bûbûn, xwestin bo xwe bikirrin. Mirov dikare bibêje, ku rejîm hebûna xwe, li ser bingeha vî talan û bertilê berdewam dike. Piştî ku pikolî jî tevî van azinan bû, girsên gel neçar mabûn, ku serê xwe li peşberê klîka Evren û Ozal jî bo demêkê biguherînin.

Dûmahik di rûpela 21'an de